

ההזדה

העו

העסק הבייש של הפילת המטוס

הם צריכים

להתפטר!

קלא ירי.

בשיאה של הפערה שהתחוללה בסוף השבוע שעבר סביב הפלת המטוס הלווי בסיני, פנה אלינו בסודי סודות אחד העיתור נאים הורים ושאל: מאיפה ידעתם שזה יקרה?

לא חבנו תחילה את השאלה. הסתכלנו באיש כמתעתע. ואז הוא שלף מכיסו גיליון ישן של העולם הזה והצביע על הידיעה הבאה שהתפרסמה בראש מדור תשקיף: (ראה גלופה למטה).

נדהמנו למראה עינינו. ואומנם, הידיעה עליה הצביע האיש פורסמה בהעולם הזה 1835 מתאריך 1.11.72. לפני ארבעה חודשים כמעט. בעלי כוונות רעות יכלו כמובן להסתמך על אותה ידיעה, ש-

נוסחה בצורה כללית ומעוררת פלח, כדי לטעון שהפלת המטוס הלווי היתה מעשה מחורב ומתוכנן, שאפילו דווח עליו בשעתו בעיתונות הישראלית. ברור ומובן מאליו שאין כל קשר בין אותה ידיעה לבין מה שאירע השבוע. אותה ידיעה פורסמה בעיקבות מידע שהגיע אלינו מאירופה זמן קצר אחרי שאנשי פפסמבר השחזרו חטפו את מטוס לופטהאנזה ואילצו את הגרמנים לשחרר את רוצי חי הספורטאים הישראלים בימינך. החוטפים והרוצחים הי-משחררים מצאו אז מיקלט בי-לוב ושירותי-ביון מסויימים בי-אירופה צפו אז פעולות גמול פרטיזניות מצד גורמים אל-מוניים בחברת התעופה הלוויית. לנו היה הדבר ברור ומובן, אלא שהיינו חייבים להשקיע הרבה הסברים ומאמצים על-מנת לשכנע גם את אותו עיר-תונאי זר במיקריות העיוורת שבין אותה ידיעה לבין הי-טרגדיה שהתחוללה השבוע. גם כשנפרד מאיתנו עדיין אפשר היה להבחין בהבעת ססקנות על פניו. בשבוע בו שום הס-בר או טיעון ישראלי לא הת-קבל על דעתה של דעת-הקהל העולמית, קשה היה גם לנו לשכנע עיתונאי זר מנוסה, כי לא היתה לנו כל אינפורמציה מוקדמת - ועוד ארבעה חודשים מראש - על הפלת המטוס הלווי בסיני.

דד תשקיף

סכנה צפויה למטוסי לוב

במה מדינות אירופאיות עומדות ליעץ לאזרחיהם שלא לטוס במטוסי חברת התעו-פה הלוויית, שכן לפי אינפורמציה שהגיעה אליהן עלולים למסוסים אלה לשמש כיעדי תקיפה של אירגונים אלמוניים באירופה.

דף תשקיף מגדיון 1835

מוקדמת - ועוד ארבעה חודשים מראש - על הפלת המטוס הלווי בסיני.

★ סוף טוב לתקרית עגומה

בשבוע שעבר סיפרתי לך במדור זה על התפרצות הזעם הבלתי מובנת של אלוף (מיל.) עזר וייצמן כלפי כתבת וצלם של העולם הזה, במסיבה עליזה שנערכה בירושלים. כאשר יצא העיתון לאור כבר היתה התקרית מחוסלת, אלא שהעיתון היה כבר מודפס ואי-אפשר היה לשנות את הכתוב. הרשה לי לספר לך את האפילוג של אותה תקרית מכוערת.

הניפגעת העיקרית באותה תקרית היתה יונית מנור. כתבת צעירה שלא יכלה לעכל את התקפתו האישית של עזר וייצמן עליה, מה עוד שהוא לא הכירה כלל. יונית לא התעצלה, ישבה וכתבה מיכתב אישי לעזר, אותו העבירה לידי באמצעות שליח.

בין השאר כתבה יונית באותו מיכתב: „אני יודעת שהחיים זה לא מה שרוצים שהם יהיו, ולא תמיד הכל הולך כמו שרוצים שזה יילך. וכשאומרים לי שהפעם הגזמת ושככה לא מדברים, אני אומרת להם כל מה שאני חושבת ישר בפרצוף, כמו שצברים כמון וכמוני יודעים לענות: „נראה אתכם במצבו יא בני זונות. תראו, הבנאדם בטוח שארטרטו הוא מפעיל את המנוע הסילוני שלו, ומעלה על טיל איש אחד מהדור הקודם שלא מבין שום דבר בפוליטיקה, ופתאום טראה! לפני שהספיק לפתוח את המיזנוח, הוא כבר יושב על הארץ והראש שלו תקוע חזק באדמה. אז איך שלא יהיה עצבני? אתם לא הייתם עושים אותו דבר?”

.....אני יודעת שקשה להיות כל החיים שובב החצר, וגם שובבים עצובים לפעמים, במיוחד כשנמאס להם להשתובב. ככה הם עומדים, רואים את הארץ המובטחת ואליה לא יבואו. ועיניהם כלות. ממש כואב הלב. וזאת הסיבה שכל-כך רציתי שתדע שאני לא כועסת ולא נעלבת. בכלל בכלל לא.”

מייד אחרי שקיבל את המיכתב נזכר עזר כנראה במה שאירע, טילפן אל יונית למערכת ואמר: „עם כל הפרייבסי אני מתייצב לפניך. אני לא אענה לך בכתב, כי אין לי לזה כישרון, אבל את ממזרה.”

אחר-כך התנצל עזר על מה שאירע והפרשה הסתיימה בכך שהזמין את יונית לעשות עימו סולחה על כוסית קוניאק אצלו במישר. אם יונית טרם נענתה להזמנה, אולי זה רק מפני שהמילה „קוניאק” בהזמנה מדאיגה אותה קצת, על סמך הניסיון הקודם.

תמי

חובבי חיות!

אנא, עזרו לנו למנוע סבל מבעלי-חיים! הצטרפו לאגודתנו ושלחו לנו תרומה!

אנו נותנים שרותים ומרינויים:

בימי א', ד', ה', ו' בין השעות 9-12 לפנה"צ
בימי ב' ו-ד' בין השעות 2.30-4.30 אחה"צ
התקשרו עימנו כדי לקבל עזרה ועצה בכל ענייני חיות.

תמיד אפשר להשיג אצלנו כלבים וגורים, חתולים וחתלתולים ביתיים נחמדים.

צער בעלי חיים - ת"א

רח' סלמה 30, יפו, טלפון 827621, פתוח בכל יום מ-8 בבוקר עד 4.30 אחה"צ.
ביום ו' מ-8 בבוקר עד 3 אחה"צ. אוטו-בוסים מס' 18 ו-41.

סיעת העולם הזה - כוח חדש (תנועת העבודה) בהסתדרות

מכינה כינוס ארצי בענייני האיגוד המקצועי, מועצות הפועלים, יחסי העבודה

חברי ההסתדרות, הרוצים להשתתף בכינוס ובהכנות אליו - יפנו לת. ד. 136 (כינוס, ההסתדרות) ת"א.

חברי ההסתדרות, חברי ועדי עובדים ופעילים במקומות עבודה הרוצים להציג מועמדותם למועצת הפועלים המקומית - יפנו לח' משה גלילי, ת. ד. 136 תל-אביב.

סרטו של ברוך דינו

הצד השני

ספור אהבה טראגי-קומי של גבר ישראלי ונערה אמריקאית
אורי לוי - שרי רן סמית - גדי יגיל - אלבט נהן - יונה אליאן

הצגות בכורה * השבוע

תל-אביב	ירושלים	חיפה	רמת-גן
„גת”	„ארנון”	„פאר”	„אואזיס”

אוריאלה זיוס
אלינה סטורניצקה
דנה צויגנברג
איריס דוידסון
נורה שוורץ
אריה לייש
חנן שינב
אברהם
רונאי

בצבעים דק למבוגרים

העולם הזה 3 עמוד

יגאל אלון אשם!

אי אפשר עוד לדעת איך כל הסקנדל הזה עם המטוס הלובי יגמר — תהיה ועדת-חקירה, או לא תהיה ועדת-חקירה, יהיה מי ששפט צבאי או לא, יגנו את ישראל או לא יגנו — דבר אחד כבר ברור: רק איש אחד אשם בכל העסק.

זה לא יכול להיות משה דיין. הוא בעצמו אמר שהוא לא היה בכלל בתמונה, ושלא שאלו אותו, ושכלל הודיעו לו על זה רק אחרי שהכל נגמר. אז מה הוא אשם?

זה שהרמטכ"ל לא אשם, זה ברור מאליו. מכיוון שצה"ל מקבל רק פקודות, ורק ממלא אחרי ההוראות של הזרוע המדינית. אז מי נשאר?

גולדה. טוב, היא היתה בחופשה.

מזה נשאר שהאשם האמיתי הוא רק אחד: יגאל אלון, בדיוק כמו במקרה של טבח מינכן ותקיפת שגרירות ישראל בבנגוק. קודם כל הוא סגן ראש-הממשלה. לא? ובהעדרה של גולדה הוא ממלא את מקומה, לא? אז בתור הדרג המדיני הבכיר ביותר במדינה בשעה שהאסון קרה, נופלת עליו האחריות באופן אוטומטי. אחר-כך הוא שר-החינוך, נכון? אמרים שבמטוס הלובי היו כמה ילדים בגיל בית-הספר, אז מי אחראי לזה אם לא שר-החינוך? חוץ מזה יגאל אלון עוד לא אמר אפילו מילה אחת מאז שהופל המטוס הלובי, לא התנצל בפני הטלוויזיה, לא הביע צער בשום אסיפה, ולא היכה על חטא בשום ראיון ברדיו. אז תגידו שזה לא חשוד? הלא רק אדם עם מצפון רע מתנהג ככה. קחו, למשל, את דיין. הוא הלך לבקר את הפצועים שנשארו בחיים, ואפילו הציע לאשתו של הטייס הלובי הגוסס לסייל בארץ, כפי שסיפרו בתדשות ברדיו, ובטח גם לרקוד איתה בדיסקוטק. ואיפה היה יגאל אלון?

ברור שרק הוא יכול להיות האשם.

ואם כל ההסברים האלה לא משכנעים אתכם כליכך, אז יש הסבר אחד נוסף למה דווקא יגאל אלון אחראי לכל העניין הטראגי הזה: משה יהיה נורא מבסוט אם ככה זה יצא.

שירים לקופסא הכחולה

את קופה את קופתנו
את ממונת טיולינו
את מרבה טיסות עובדים
עם האשה והילדים.

✱

את קופה את קופתנו
את גואלת שעמומו
כי מרוב שתילת עצים
יש לנו כאב ביצים.

✱

לקופה חרבו תרומות
ושנוררו ברגש!
ונצרך אז לנסיעות
גם את הפילגש!

אספר לך הילדה
גם לך הילד
איך בארץ-ישראל
הנשמה נגעלת:

דונם פה ודונם שם
רגב אחז רגב
כך נראה את העולם
מצפון עד נגב.

פעוטות יתנו תרומה,
ויעשו יום סרט,
כדי ששליח האומה
יסע לחו"ל עם גברת.

דונם פה ודונם שם
ארץ אחז ארץ
על חשבון קופת העם
נתייר במרץ.

למה הם אומרים "לא"?

לכל מי שטר בעולם יש פנטזיה משלו כדי לדעת כמה שווה כל מנהיג. לפי זה המנהיג מקבל את הגובה שלו. יש מדינות שהפנטזיה שלהם יותר צודקים ויש כאלה שהם לא כל-כך איי-איי-איי. בארץ זה בכלל פנטסטי. פה במספא קרטיה, הדוגלת באידאולוגיה החברתית-עובדית, עושה רי שם שהם בשילטון לנצח.

הקיצור: אז איך לדעת אם המנהיג שווה או לא? מילא אם הקהל לא ידע — אז לו מה איכפת. אבל המנהיג בעצמו. הוא הרי צריך לתכנן לעצמו קצת את החיים? אז מה לעשות? הרי, "ועדת-המינויים" המיסתורית לא תגלה לו כלום עד הרגע האחרון. אז בשביל זה הם המציאו את הפיתרון הגאוני הזה. עוד לפני שבכלל מישהו שואל את תם — הם אומרים, "לא!" בן ארון — אני לא אהיה מד כ"ל. מדי קולק — אני לא אהיה ראש-עיר.

אם נבהלים מה"לא" של תם ובאים על הבידונים להתחונן לפנינו — הם מסכימים. הכל מצחיק זה, שכבר קרה פעם או פעמיים, שכמו שה"מנהיג צ"ק" אמר, "לא" — לא אמרו לו, "גמרנו בסדר!" ונפטרו ממנו.

ובאמת, יש כבר איזה אח"די, שכבר המון זמן לא שמענו מהם שום "לא". לא שמענו שום "לא" שרף אמר איזה "לא" ו"אחר דבר" — פרט. ושתיקה גדולה קורנת ממש קול, מ"אלמוגי, מאבא אבן. ודרך א"גב גם מדיין לא שמענו בזמן האחרון שום "לא".

הדגמים החדשים

מאז שקראנו בעיתון על המיקרה הזו של התיירת במל-התעופה בלוד, שנפל לה פתאום משהו מהארנק, ואיש המכס מיהר להרים לה את זה והוא לא ידע מה זה בכלל, עד שהיא אמרה לו שזה ויברטור, השתגענו לדעת מה זה ויברטור. איך העסק הזה נראה בכלל? על מה שעושים עם זה שמענו כבר אגדות. אבל התברר לנו לכתוב לבוטיק ארוס שישלחו לנו דוגמא אחת לניסיון.

עד שהשבוע פירסם עיתון הגון כמו הארץ מודעה עם צילום של דגם חדש של ויברטור. או, אז עכשיו אנחנו יודעים סוף-סוף איך העסק הזה נראה.

מה שאנחנו עד עכשיו לא תופסים זה, איך הבחורה הזו במל-התעופה בלוד הכי ניסה את כל העסק הזה בארנק הקטנצ'יק שלה?

דגם חדש של ויברטור מוחט, בעל תדירות ויברציונית גבוהה נאוד.

המודעה המפקשת

בית הספר לרפואה של האוניברסיטה העברית והדסה

מכבד את זכרו של

אברהם ז"ל

שנפטר ביום המשי, תשל"ג — 73

ושצוה את קופתו לקידום הידע הרפואי.

את המודעה הנ"ל מצאנו השבוע באחד העיתונים. בגלל כבוד המת השמטנו את שם המנוח ואת תאריך מותו מהמודעה. לעומת זאת לא השמטנו את שם המכבדים את זכרו. סוף-סוף מי שמכבד אדם משום שהשאיר את קופתו לקידום הידע הרפואי, ואפילו מפרסם מודעה בעיתונים בגלל זה, מגיע לו: כל הכבוד.

כאשר היה קרוב לגבול, אמרו הניצים: "בסדר, דרקון טיפש, עוף הביתה אל קנך. אבל תיזהר. זוהי הפעם האחרונה." והדרקון נעלם מעבר לגבול. למחרת היום כינס שר-הביטחון ומפקד הניצים מסיבת-עיתונאים, ואמרו: "אילו היה אחד הדרקון ניס שלנו חוצה את הגבול אל ארץ האויב, היו ניצי האויב קורעים אותו לגזרים במרומים, עטים על כנפיו ועל זנבו, והוא היה נופל. זה היה גורם לאסון, והרבה אנשים היו מתים."

באותו יום אמרו כל העיתונים וכל תחנות-הטל-וויזיה והרדיו בכל העולם: "כל הכבוד. זהו ההבדל בין התנהגות תרבותית והתנהגות בלתי-תרבותית. כל הכבוד."

אבל כמו שאמרת, בתי, זוהי רק אגדה. יוסף שריק

אגדה לבתי

היה היה דרקון אויב, מדגם בואינג 727, שטס בשמי ארץ-הרצל בשעה 13.55. ארבעה ניצים זינקו לקראתו ואמרו לדרקון: "תדר מיד, או שנקרע אותך לגזרים במרומים." הדרקון לא שמע, או העמיד פני לא-שומע. הוא לא הבין, או העמיד פני לא-מבין. הוא המשיך בדרך כו הביתה, אל קנו.

הניצים חזרו ואיימו: "אם לא תדר, נעוט על כנפיך ועל זנבך, ואתה תיפול." הדרקון לא שמע, או העמיד פני לא-שומע. הוא לא הבין, או העמיד פני לא-מבין. הוא המשיך בדרך כו הביתה, אל קנו.

את המפלגה הליברלית

"לנד אהוי" צעקו החברה של קולומבוס, והשבוע שמענו קריאה דומה: "הללו יש מיפלגה ליברלית!". השיחה הזו נש"מעה השבוע עלידי כתבנו בירושלים, באוטובוס 9, מפי שתי סטודנטיות:

אחת אמרה: "אוי, תגיד, כבר מזמן רציתי לשאול אותך, למה תצביעי?"
אז השנייה אמרה: "אוי, תעזבי אותי, נשבר לי הזיון מכל הפוליטיקה הזו. בבית לא מפסיקים לגנח לי את הגולגולת, שאני אתייחס בכבוד, שזו הפעם הראשונה שאני מצביעה, שהאזרח חייב למלא את חובתו המינימלית. בבל"ה. אני לא חושבת שאני בכלל אצביע. למה את?"

הראשונה: "להגיד ת'אמת, אני עוד לא החלטתי. נורא מוצא חן בעיני — ליברלים. זה מצלצל כליכך יפה, אם, אם, אם היתה בארץ מיפלגה ליברלית..."

השנייה: "מתומרת אני, השתגעתי? זו של האוזנר מהשואה?"
הראשונה: "אוי בחייך. זה ליברלים עצמאיים, זה לא ליברלים אמיתיים. אני הייתי רוצה..."

השנייה: "אבל כן יש מיפלגה ליברלית!"
הראשונה: "מה את מדברת?"
השנייה: "מה אני מדברת? ראת את ציץ" בטל-וויזיה? הוא בפירוש אמר שהוא נכנס למיפלגה הליברלית."

הראשונה: "גו, או מה? זה מה שאני אמרתי. זה בטח הליברלים של האוזנר מהשואה."
השנייה: "אז אם זה של האוזנר מהשואה, אולי תסיביר לי איך יכול להיות שציץ" יהיה מועמד של גח"ל לעיריית תל-אביב?"

הראשונה: "וי! בחיי שאת צודקת! את, או תשמעי! זה יוצא מהכלל! אז אני אצביע... רגע! ואם הוא בליברלים האמיתיים, אז איך הוא יכול לייצג את גח"ל בעירייה?"

השנייה: "ההההה. נכון. יש בזה משהו. אני באמת לא יודעת בעצמי. אבל מה שבטוח זה, שיש באיזה מקום מיפלגה ליברלית עצמאית, שהיא עצמאית מהמיפלגה של הליברלים העצמאיים."

הראשונה: "מוכרח להיות. אחרת למה ציץ" היה נכנס? הרי לא ייתכן שציץ" ייכנס לגח"ל. מה פתאום גח"ל! הוא השתגע להיכנס לגח"ל?"

ההחלטה - על סמך

מידע מוטעה

עתה מסתבר כי ההחלטה המכרעת שנפ' לה התקבלה על סמך מידע מוטעה, או ליתר דיוק: אי דיווח בזמן על התפתחות ושינויים שחלו במהלך העניינים.

ברילב מועמד

לשרי-האוצר

קיימת אפשרות סבירה ששר המיסחר והתעשייה,

הנשיא נכסון וגולדה מאיר בבית הלבן

רביאלוף (מיל.) חיים ברילב, יכהן בממשלה הבאה כשרי-האוצר במקומו של פנחס ספיר. ספיר עצמו, שהכ' ריז לא פעם שאין הוא מתכוון להמשיך ולשאת בתפ' קיד זה, הוא התומך העיקרי במועמדותו של ברילב לתפקיד.

אם תמשיך גולדה לכהן כראשי-ממשלה, יהיה פנחס ספיר כנראה שר ללא תיק וסגן ראשי-ממשלה לצידה, כשמינויו של ברילב, שהוא איש אמונו, יאפשר לו להמשיך לשדוט על ענייני האוצר. אם ייבחר ספיר עצמו כראש ממשלה, יהיה גם אז ברילב מועמדו לשרי-האוצר.

התחיל המאבק על

רשימת המועמדים

במערך

למרות שוועדת המינויים של המערך טרם נבחרה, החלו כבר בירורים ראשונים בצמרת מיפולגת העבודה על הרכב רשימת המועמדים לכנסת.

כך, למשל, הודיע יגאל אלון, שהוא עומד על כך להופיע במקום השני ברשימת המועמדים כמו בבחיר'ות הקודמות, ללא הבדל מי יהיה במקום הראשון. לעומת זאת הבהיר משה דיין, כי לא איכפת לו להיכלל ברשימה גם הלאה מהמקום ה-20. גם פנחס ספיר הבהיר כי לא איכפת לו היכן יציבו אותו ברשימה.

שביתת שבת של

עקורי בירעם

מינהל "מקרקעי ישראל" החל השבוע בהכשרת "קרקע בכפר המרזי גוש חלב, לשם הקמת מאה יחידות דיור לעקורי איק' רית ובירעם, וזאת למי' רות שאיש מהעקורים טרם נתן את הסכמתו להשתכן במקום. העקורי' רים רואים בכך ניסיון להעמידם בפני עובדות מוגברות.

באסיפה כללית של העקורי' רים שנערכה השבוע הוחלט על הגברת המאבק להחזרתם לכפריהם.

ביום חמישי השבוע יחלו כל העקורים בשביתת שבת במרכז הכפר גוש-חלב. איש מבני מישפחות העקורים לא יצא לעבודה או ללימודים. ביום שישי הם יפתחו בצעדה מגוש-חלב לבירעם, שם יערי' כו אסיפה ותפילה.

בינתיים ניכשל הניסיון של המנגנון הממונה על פעולה פוליטית במיעוט הערבי, ליי' צור מתיחות בין ועד העקורי' רים לבין הארכיבישוף יוסוף רייא. ועדי העקורים יחתמו גם הם על הקריאה לעצרת הזדהות המונית שתיערך בר' קרוב במרכז הארץ תחת ה' סיסמה: "בלב פתוח לשטח הסגור."

מכא"י

ממנות את

הבנתרים

השחורים

מקורכי גולדה מאיר יתבעו בירור כדי לברר איך איפשרו ומימנו עסקני מיפולגת-העבודה בכנסת את הופעת ה'

פנתרים השחורים בבחירות הקרובות.

עסקני המיפולגה בכנסת — אברהם עופר, משה ברעם וארי אנקוריון — עשו יד אחת כדי להבטיח לח"כ שלום כהן מיקדמה בסך 108 אלף לירות לקראת הבחירות, למרות שאין לו מעמד של סיעה ולמרות שלפי כל התקדימים אין הכסף מגיע לו. הם עשו זאת כדי לשלול סכום זה מסיעת העולם הזה — כוח חדש, בידיעם היטב שכהן מקורב לפנתרים ומתכוון להצטרף אליהם.

העסקנים עשו זאת כדי להתרפס בפני גולדה מאיר, השונאת את סיעת העולם הזה, אך לא לקחו בחשבון שהתעמולה העדתית-הגזענית של הפנתרים תעורר את זעמה של גולדה. עכשיו עשויה גולדה להסיק מן הפרשה מסקנות קיצוניות נגד אחד העסי' קנים האחראיים.

שיחות הטלפון

בתל-אביב

יוגבלו בזמן

מישרר התיקשורת מתכנן שי' נוי בשיטת החיוג באיזור תל-אביב. קליטי השימה החדשה, ייחשבו כל השיחות בתוך האיזור כשיחות פנים, בעוד שער עתה נחי' שבה שיחה בין תל-אביב לחר' צניה, למשל, כשיחת-חור'. יחד עם זאת יותקנו מיתקנים שיגבילו את משך השיחה בתוך איזור החיוג של תל-אביב, כל ז' דקות של שיחה ייחשבו כיהירת שיחה אחת, כך שזמנשה תהיה זו שוב הקלאה ניכרת במחיר שי' חות המלפון, לגבי תושבי איזור תל-אביב בלבד.

המיעוט במכ"ם

יחרים הבחירות

פעילי המיעוט במכ"ם, מתנגדי המערך, שזכו ל-31.5 אחוזים מכלל המצביעים לוועי' דת המיפולגה, החליטו שלא להשתתף במעי' רכת הבחירות של המערך.

גם ב-1969 לא השתתפו מתנגדי המערך במכ"ם בבחירות, אך אז לא עשו פומבי להחלטתם זו. הפעם, הם מתכוונים להודיע על כך ברבים ולנהל מאבק פומבי, אם ינסו נציגי הרוב במיפולגה לנקוט נגדם בצעדים בגלל החלטתם זו. יחריפו מתנגדי המערך את מאבקם ויקראו לחבריהם להצביע בעד רשימות אחרות, שיכללו במצביעיהם את עיקרי מצע מכ"ם שלפני הקמת המערך, או להימנע מהצבעה במקומות בהם חוששים מתנגדי המערך מלהזדהות עם מיפולגות ורשימות אחרות. כמו בקיבוצים קטנים, לחצה של מכ"ם על המערך להנהגת אחוז חסימה בהסתדרות, הוא תגובה ראשונה למהלך צפוי זה של סיעת המיעוט במיפולגה.

נשקף משבר

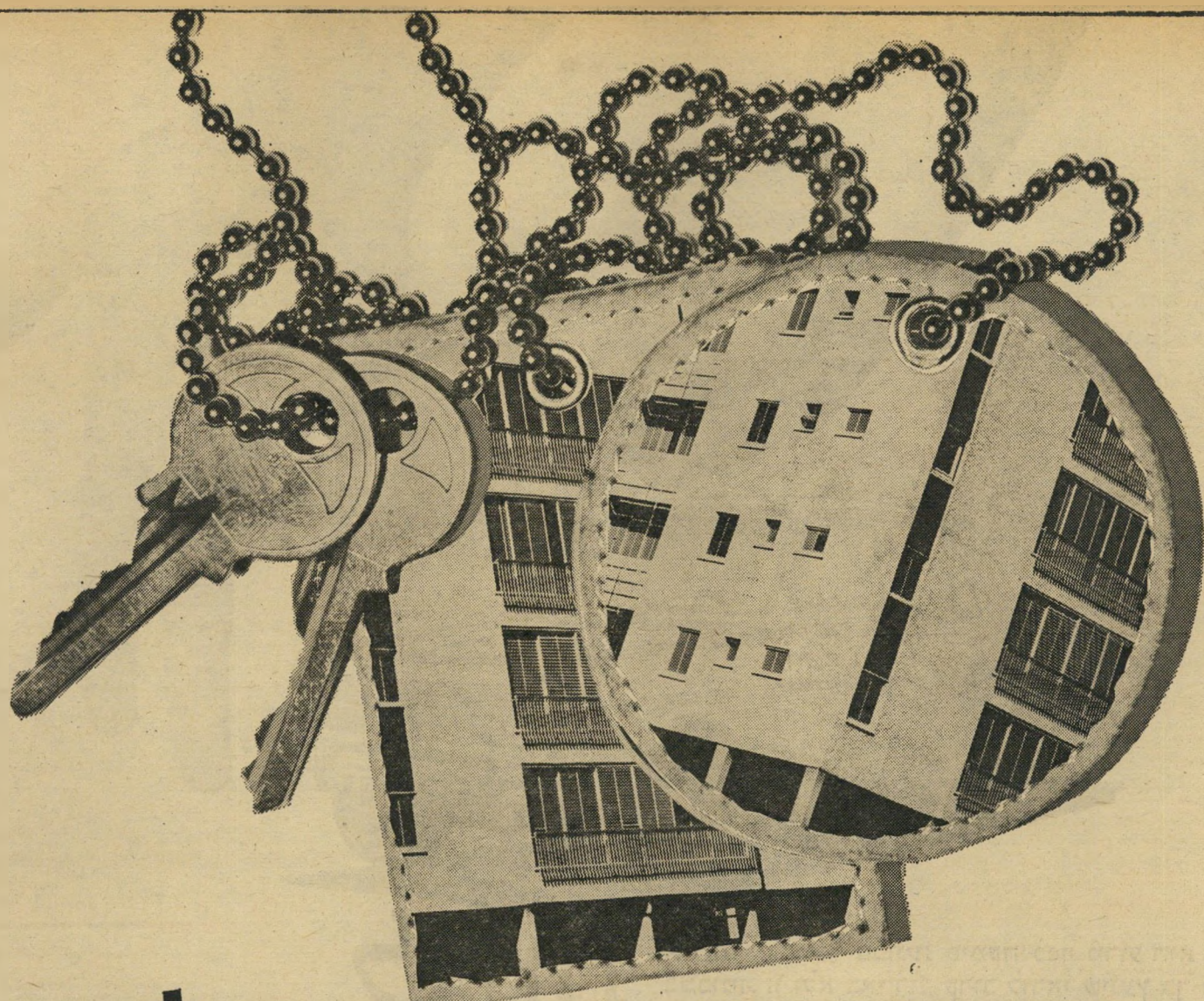
בעיריית ירושלים

בעיריית ירושלים צפוי משבר בשל ה' מחלוקת סביב ההצעה לחוקת העבודה בעירייה, שהוצעה לאחרונה. ביסוד המחלוקת הנטושה בין סיעת המערך לשאר הסיעות במועצת העירייה, עומד הסעיף בחוקה הקובע שכל סמכויות ראש העיר בענייני עובדי העירייה יעברו למזכ"ל העירייה, שהוא עתה עו"ד רוני פיינשטיין, איש אמונו של קולק. סעיף זה מרוקן למעשה מתוכן חלק מסמכויות ראשי-העיר. בעקבות ההתנגדות של הסיעות במועצה נדחתה ההחלטה בו למועד מאוחר.

אמוני צמרת

לחגיגות העצמאות

כמה מטובי האמנים בעולם עשויים להופיע בי' ישראל בחגיגות יום העצמאות ה-25. בין השאר מדובר בהופעותיהם של הזמר הכריטי הנודע תום ג'ונס, זמרת שירי הנשמה האמריק' אית שירלי בייס, ונגן הג'ז הכושל דיוק אלינגטון, אותם מתעתד להביא לארץ האמרגן מר' קו שרה.

עתה אנו מציעים לך שתי דרכים להשיג דירה.

דרך שניה - התכנית הותיקה:

* חמד ברירה

תכנית חסכון לדירה, בגודל ובאיזור הרצויים לך.
יתרונותיה:

- ריבית פטורה ממס.
- הבטחת ערך כספך עלידי הצמדתו למדד.
- הלוואה במשכנתא עד - 25,000 ל"י
- ריבית של 9% בלבד, ללא הצמדה. ההלוואה תבוצע במהירות ע"י בנק אפוטיקאי כללי בע"מ.
- ...ועוד
- הלוואה נוספת לסדורים ראשונים בדירה.

דרך אחת - התכנית החדשה:

כח לדירה

■ הלוואה במשכנתא עד - 40,000 ל"י

לפרעון עד 20 שנה.

ללא הצמדה,

בריבית של 9% בלבד.

■ ריבית פטורה ממס.

■ הבטחת ערך כספך על-ידי הצמדתו למדד.

...ועוד

■ אפשרות לקבל מיד

ביטוח חיים בסך - 10,000 ל"י בפרמיה נמוכה.

פרטים מלאים בכל אחד מ-262 סניפי קבוצת בנק לאומי.

בחר בתכנית המתאימה לך ביותר או בשתייהן גם יחד.

בנק לאומי
לישראל בע"מ
הבנק הצועד עם הזמן

* תכנית החסכון של בנק אפוטיקאי כללי בע"מ.

למנות את כל מעלותיה של סימקה 1100 תזדקק ליותר מאשר עשר אצבעות

אם תשאל בעל מכונית סימקה 1100 מדוע הוא בחר במכונית זו ולא באחרת, קרוב לוודאי שינעץ בך מבט תמה שמשמעותו: "איך אפשר להשוות סימקה 1100 למכוניות אחרות?"

ובאמת, מה מיוחד את סימקה 1100 משאר מכוניות מסוגה?

ובכן, ראשית, סימקה 1100 היא מכונית בעלת בטיחות מושלמת. הישיבה על הכביש, כושר העצירה, המתלים בארבעת הגלגלים, התאוצה, התאורה, כושר התמרון המירבי, שדה הראייה הנרחב - כל אלה העניקו לסימקה 1100 את התואר: "המכונית הבטוחה ביותר של השנה".

שנית, על אף היותה מכונית קומפקטית, מצטיינת סימקה 1100 בסידוריה הנוחים: היא מצוידת ב-5 דלתות ובכלל זה דלת אחורית למטען, 5 מקומות ישיבה נוחים לבני המשפחה ומושבים נשכבים. שלישית, סימקה 1100 היא חסכונית, נוחה לתמרון בשעת הנסיעה, אידיאלית לחניה באזורי מגורים צפופים.

רביעית, סימקה 1100 היא מהירה מאד ביחס לגדלה: היא מגיעה ב-12.2 שניות ל-100 קמ"ש.

חמישית... אולם לא נצליח למנות את כל מעלותיה של סימקה 1100 במסגרת מודעה זו. יהיה זה הרבה יותר קל ומעשי אם פשוט תבוא, תתרשם ותשפוט את סימקה 1100 בעצמך.

סימקה 1100-קטנה אבל גדולה **אכא**

בית קרייזלר-מכשירי תנועה בע"מ

מכונית טובה מבית טוב

ת"א: דרך פתח-תקוה 74, טל. 36115. חיפה: דרך העצמאות 104, טל. 04-524475 ואצל הסוכנים ברחבי הארץ.

של ציפור בכלוב של זהב. אחר-כך הוסיפה: "אם יצחק יהיה נשיא לא נוכל לנוסע ב" שבת ונצטרך לאכול רק אוכל כשר — זה לא בשבילי!"

הקאריקטוריסט הישראלי רענן לוריא, שהיגר לישראל מברית, זכה שם ליפרסום רב. הגיע השבוע לביקור בארץ. אחד ממעשיו הראשונים היה לטייל במכוניתו השכורה ברחוב דיזנגוף. מספר רענן: "נסעתי בדיזנגוף וראיתי משהו מנספג לי ביד מהמדרכה. לא זכרתי אותו ב"דיוק, אבל נעשה לי חם בלב שאחרי כל-כך הרבה שנים יש אנשים שמכירים אותי וזוכים רים אותי. אתם צריכים לתאר לכם את התרגשותי שאחרי כמה מטרים עוד אחד מנספג לי ביד ואחרי עוד אחד. ניפד נפתי לכולם בחורה. עד שאחד לא הסתפק בניפנוף וצעק לי עברי: "יא חרא! אתה לא מרגיש שאתה נוסע נגד ה"כיוון?"

הקול שבקע ממקלט הטלוויזיה בכתבה על חוק ב"טוה בריאות ממלכתי, במבט לחדשות ששודר ביום השני שעבר, דיבר במיבטא צרפתי בולט. איך הגיע מיבטא צרפתי לכתב מבט לחדשות? היה זה, מתברר, קולו של חשמי לא הטלוויזיה ז'אן דבארי. איך הגיע החשמלאי לתפקיד כתב? כך: כתב הטלוויזיה מנשה רז קיבל הוראה לה"גיע עד שעה תשע בבוקר כדי להכין את הכתבה. למרות ה"הוראה, הוא לא הגיע עד 11, ובתחנה לא נמצא כתב אחר. בליתי-בריתה נאלץ דן רביב, שמילא באותו יום מקומו של טוביה סער כראש מע"רכת החדשות בתל-אביב, לשר לוח את החשמלאי להכין את הכתבה.

איך נחשב למת וקם לתחייה, סיפר סופר הילדים אוריאל אופק בתוכנית גלי צה"ל כשהייתי בן 16, בעריכת כ"ת בועז ברק ונימרוך בן יהודה. אופק סיפר כי בתקופת הפלמ"ח היה חובש קרבי, ונפל בשבי כוחות הצבא ה"עברירדניים יחד עם כמה מ"חבריו. במשטרת חברון ביקש ממנו ראש העיר השיח עלי אדיג'עברי רשימה שמית של כל השבויים. בטעות שכתב אוריאל לרשום את שמו בין ה"שבויים. וכשהתפרסמה הרשימה בעיתונים, הסיקו ביישוב העברי שהוא מת. אך כעבור זמן מה הגיעו שמעות ממחנה השבויים כי הוא חי וקיים.

פסוקי השבוע

שמועון הסטודנטים "פי האתון": "ממשלתי-יש" ראל הקיצבה מאה מיליון ל"למלחמה באינפלציה."

הנ"ר: "אינפלציה: כאשר קריית-ארבע עולה יור"ת מקריית-שמונה."

הפיזמונאי ירדי מנ"ר: "על המחלוקת באגודת ה"סופרים אם לצרף אליה סופ"רים ערביים: "אכירי העב"רית — כמו עקץ אותם קוז / נועקו למלחמת מצווה חיי"פה / אף-על-פי שמר ברויטס ומר בן-אמוץ / כבר מומן לא"כותבים באותה השפה."

המלחין היווני הגולה, השווה עתה בארץ, יצר בביקורו הקודם בישראל קשר עם הזמר-שחקן ליאור ייני. הקשר וקטעי-קישור בעברית, מנצל את ההזדמנות להתכונן לערב שירי תיאודוראקיס שהגא עומד להעלות. רעייתו של ליאור, המשוררת אביבה אור-שלוט (בתמונה), העומדת להוציא-לאור בעוד שבועיים ספר שירים שנק"בדרך אליך, תירגמה את שירי תיאודוראקיס לעברית, קיבלה את זכויות התרגום וההמחזה של ספרי תיאודוראקיס. הספר הראשון של המלחין היווני שיתורגם ויומחז יהיה יומנו של מיקיס תיאודוראקיס.

מיקיס תיאודוראקיס

אחד הדוברים, והסביר: "יש לי אוזן מוסיקלית. שרתי פעם במקלה. יופה יכול להעיד על זה." איש שמורות-הטבע אב"ר הם יופה, שנכח בישיבה, ושהיה מפקדו של סורקיס בצ"בא הבריטי, השיב מיד: "לא דובים ולא יער. הוא שר איום."

יופה מגן על הטבע, אבל הוא גם צייד נלהב. ניצל את העובדה באותה ישיבה ד"ר בר של מיפעל נשר, שהשיב על טענת יופה שאי-אפשר ל"תקן את הנוף שנפגע עלידי מחצבה. אמר האיש: "אי-אפ"שר גם להחזיר לחיים חיה ש"נהרגה עלידי צייד."

בדברים משמחים יותר עוסקת, כנראה, ועדת-הכס"פים. ח"כ אחרון בקר תמה לקבל הזמנה לאירוע מסעם ה"וועדה, בה נאמר: "אתם מוז"מים יחד עם הנשים." שאל בקר: "סתם נשים? מי ש"רוצים?"

על חשיבות הדיקדוק עמד גם שר-הבריאות ויקטור שם-טוב, שקרו לו כמה חק"רות עת שקרא מן הכתב נאום על פעולות משרדו. הוא דיבר על "תוכנית חומש" (מתרחז עם "הוא מש" ועל "מרפאה לבריאות השד" (מתחרז עם הד). העיר אחד המאוינים: הוא חי כנראה בעולם של מל"אכים ורוחות."

ח"כ העבודה יצחק נבון, העשוי להיות המועמד השלישי של מפלגתו לתפקי"נשיא המדינה, טרם נתן את הסכמתו להצגת מועמדותו. יש"אמרם כי אחד הגורמים לכך היא אשתו היפהפיה אופ"ר ארז נבון. כאשר נשאלה ה"שבוע מדוע היא מסרבת להיות רעיית נשיא המדינה, השיבה: "אני לא רוצה לשבת על תקן

שנה. אחרת מי היה מכיר או"ת?"

הכנסת היא מוסד פט"רייטי ודתי, ועל כן היא ממס"פרת את מיסמכיה באותיות עבריות. זה יכול לגרום לתוצ"אות מביכות, כפי שגילה ח"כ שלום לוי, שהצעת-חוק שלו זכתה במיספר "רצח". בוודאי היה מוטב לתת לה את ה"מיספר 298.

עמיתו, ח"כ מרדכי סורקיס, שוגה באשליות. ב"וויכוח בוועדת-הפנים על רצח הכרמל, טען סורקיס שהוא מגלה נימות מסויימות בדברי

רונת, נוח מוזס, נחמה נר"ספת: באותו יום ביישרו ע"י תוני הספורט על לידתו של כוכב כדורסל חדש בישראל, שהוביל את קבוצתו, קבוצת מכבי רמת-גן לנצחון בליגה הלאומית בכדורסל על קבוצת בית"ר ירושלים. היה זה אר"ן מוזס, בנו של נוח, ש"הביא אותו יום לאביו קורת"רוח רבה.

אחת הברכות שקיבל עורך מעריב אריה ("צ"ק") דיסנצ'יק, לרגל יום השנה ה"25, היתה של נוח מוזס: "מזל שעזבתם אותנו לפני 25

זהירות! "כנופיית בא"דר-מינהוף" רוכבת שוב! כא"שר התכנסה שמנהיגותה ב"מלון הילטון, כדי לחגוג את יום-השנה ה"25 של מעריב, הסתודדו בפניה ח"כ יוחנן באדר וח"כ אברהם עופר, ודנו שעה ארוכה על דברים נסתרים.

לפני כן התנגש באדר בצורה עליזה עם עזר וייצמן, שכיבד אותו, ברוב ידידות, בקללה ערבית עסיטית, ה"מתייחסת לאמו. אבל עזר היה מעוניין יותר באמא אחרת. הוא אמר לנוכחים, לשם פרי"דה: "אדיפוס שמדיפוס, ה"עיקר שאתם אוהבים את גול"דה!"

אחרי טיפולו בבעיית האדיפוס, הסביר עזר וייצמן לאלוף אריק שרון: "הגיע הזמן שתבין שיותר קל לה"רוג ערבים מאשר לחיות עם יהודים."

באותה מסיבה ענדו כל אנשי מעריב על דש מקטור"נס תווית, שהכריזה על שמם. אולם שניים הקאריקטוריסט קריאל ("רש") גרדוש נשא תווית שהודיעה ששמו אה"רון דולב, והעיתונאי אהרון דולב נשא תווית של דוש. שניהם נתקלו באותה תגובה: "מה, יש לך שיגעון-גדול?"

באותה הזדמנות נראה גם ראש-העיריה יחושע ר"כינוביץ רגוע למדי, אחרי שהתרגל למועמדותו של הא"לוף שלמה להט. בשיחה ג"דלה שהוא פחד רק ממועמד אפשרי אחד, שיכול היה ל"הופיע נגדו: התעשיין זל"מן סוזאייב, מי שהיה נשיא התאחדות בעלי התעשייה, ש"הוא גם חתנו של העיתונאי דן מרגלית.

ביום השנה ה"25 למרד העיתונאים בידעות אחרונות, שפרשו והקימו את מעריב, היתה לבעליו של ידיעות אה"ר

הזמרת הישראלית-לשעבר נחמה הנדל, ששינתה את שמה הפרטי להלנה, בחברת בעלה, הגיטריסט לאונרדו רנייה, בנו של שחקן התיאטרון והטלוויזיה הגרמנית שרל רנייה, וילדיה: ציליה, בת השלוש ומיכאל, בן החמישה חודשים. הלנה ובעלה הכירו ב"1964 כאשר לאונרדו ערך סיבוב הופעות בישראל, התחתנו ועזבו את הארץ. בחודש הבא עומדים לשוב לישראל.

הלנה הנדל

ברצוני להציע לכם שתקדישו עד ה' כינוס בכולוניה מדור מיוחד להחלטת מועצת הביטחון מס' 242. קשה לתאר עד כמה היא לא ידועה בנוסח שלה. בתוכן ובחשיבותה אפילו בין אלה אשר בעצם היו צריכים לדעת אותם. מדברים על "נסיגה לגבולות בטוחים ומוכרים", אם כי מישפט כזה לא מופיע בה. מתעלמים, לעומת זה, לגמרי מן ה' מישפט המדבר על שליטת כיבוש טריטוריות בכוח הנשק. לא רוצים להכיר בזה שהמדינות הערביות, עליידי קבלת ה' החלטה, נטשו את עקרונות החלטת חארטום, דבר שהם עשו תחת לחץ חזק מצד ברי"מ. לא רוצים להכין את הערך ההיסטורי של ההחלטה אשר בפעם הרא' שונה קובעת את העקרון של "אין מנצחים ואין מנוצחים" ע"י התערבות צד שלישי, האומות המאוחדות. בקביעת התנאים היסודיים למצב של שלום, אשר עליהם לא יתנהל משאומתן, לא "ישיר" ולא "בעקיפין", כי הם נתקבלו כמו שהם עליידי הצדדים וכל המדינות החברות בא"ם.

לכן דברי אבא אבן על הצורה המקובלת בעולם של גמירת מלחמה ע"י מ"מ והסכם בין הצדדים הם דברי הבל. משאומתן והסכם מותרים וגם רצויים רק על פרטי הביצוע של עקרונות ההחלטה, על תאריכים של הנסיגה או פתיחת תעלת סואץ וכו'.

ההצעה על הסדר ביניים שם אינה אלא צורת ביצוע של עקרון הנסיגה, כצעד ראשון לקראת קיום החלטת מועצת הביטחון מס' 242, "על כל פרטיה". היות והצדדים כבר הסכימו לה אין לדבר על כפייה מצד ארה"ב או ברי"מ, כל זמן שהם יישארו בדרישותיהם במסיגרת ה' החלטה.

יש להדגיש את ערך פירוש השטחים המפונים לכל הסדר, כי התנהלויות "ביטחוניות" אינן משנות, בעצם, את ה' מצב באופן עקרוני, רק שבמקום חברי ישוב א' שהיה ליד "הגבול הירוק" מופגזים ליד וסובלים עכשיו חברי ישוב ב' הנמצא ליד "גבול הביטחון". המושג הזה של "גבול ביטחון" כולל בתוכו כבר את מצב המלחמה הבאה ולא מצב של שלום. ד"ר ש. שרשבסקי, ירושלים

דין מסכן

את השלום

אין להתחיר למצרים, ירדן או סוריה דבר בלי חוזה שלום. זה מובן וזה אומר הרוב בישראל. אבל מה שאומר משה דיין מסכן את השלום. הרוב בממשלת ישראל מתנגד להצהרות משה דיין ואני חושב שמשנה דיין, ש' מתנגד לרוב שבממשלת ישראל, צריך להיות עקבי ולהתפטר מהממשלה. משה דיין צריך ללכת! ולא, מהר, ככל האפשר. די הרפתקאות! די מלחמות. שלום מנחם חיימוב, עכו

תקופה

חלוצית

שום זכויות יותר (וכל שכן תנאי מור' תרות!) אינם מגיעים לשום עולה! על כל עולה לעבור תקופת-חיים רא' שונית ברמה חלוצית ולהשיג את ביסוסו בעמלו הוא!

מרסל בהן, 19

מס

מוצרך

הטלת מסייעה על מהגרים לצמיתות ממדינתם שהשקיעה בחינוכם הגבוה או המיקצועי, הינה מוצדקת אם מס זה מוטל על צעירים שלא הספיקו להתחיר או לת' רום בחזרה למדינתם עליידי עבודה מע' שית!

רינה גורן, חדרה

מי צריך לממן

את הרבנים?

אין הצדקה שהמדינה תשלם משכורות לרבנים ראשיים ואחרים (אשכנזי, ספרדי, תימני, פרסי, כורדי וכו').

גולדה, "מעריב" והמכנה המשותף

עובדה היא שכאשר כמעט כל המפלגות בארץ התעוררו סוף-סוף להודות באי-הצדק ובחוסר-ההגיגן המדהימים שגרמו למניעת שובם של עקורי אקריית ובידעם לכפריהם, פתח שמואל שניצר, מעורכי מעריב, בגיוס מלא של כל המעשים האיומים שעשה העולם ליהודים — מאנטיכוכוס היווני עד ברונציב הסוב' ייטי — להגנת מעלליה של ממשלת-הצדק-הלאומי, כאשר הקורא התמים של הצהרון מנסה לשווא להבין: מה הקשר, למשל, בין הטבח האיום של שישה מיליון יהודים עליידי הנאצים ובין סילוק עקורי אקריית ובידעם מאדמותיהם עליידי ממשלת-ישראל ב-1949 או ב-1973.

שום קשר אמיתי בין שני המאורעות אי-אפשר למצוא אפילו במיקרוסקופ הלאומי העדין ביותר, אבל קשר ברור מאוד בין חוש הצדק החדיסטי של גולדה לזה של עורכי מעריב נראה לעין בכל כותרת שנייה של אלוף מטיף בישראל.

דינאל יפרה, קריית-טבעון

פושעי

מלחמה

אותם פוליטיקאים ומיליטריסטים שאינם נמנעים מלזרוע הרס ומוות באוכלוסיה אזרחית בגלל אינטרס פוליטי, ואותם שאינם נמנעים מלהקריב את חיי אזרחיהם בגלל האינטרס ההפוך (כגון בוויאט-נאם) הינם פושעי מלחמה הא ש' מים יחדיו בתלול זכויות האדם וברצח-עם.

יוסף שור, רחובות

חוק

ביטחון הגזע

"העולם הזה" 1851, קורקלוקס-קלאן בנצרת, "על חריגתו של סוב' חי אל נאסיר ופציעתה של רגינה פוליקובסקיה.

בהתייחס לידיעה המצערת-באופן-רשמי בדבר החשדות בהוצאתו להורג של הערבי החשוד בבגידה לפי חוק ביטחון הגזע, סעיף 00 ז אא, ותחשדות בדבר הענשת היהודיה החשודה בשיתוף-פעולה עם חי' אויב, עליידי שמונה גיבורי חיל,

הנני לבקש בדרך זו להעביר הצעות אחדות לידיעת ר' תשומת-דעת הסני' גור, בכל הקשור להנמקה ולטעון ב' זכות החשודים-כב' יכול, בביצוע מע' שה חמור-כביכול, שנעשה, במידה ר' אכן נעשה, בתום לב, ובמיסגרת פ' עילות הגנתית לאומית בשעת חי' רום.

לפיכך עלינו ועל כב' בית-המשפט ליטול לתשומת דעתו:

- (1) המדובר בעולים, וכידוע קיומנו תלוי בהם.
- (2) המדובר בעולים מבריה"מ וכידוע, קיומנו תלוי בהם במיוחד.
- (3) המעשה נעשה, אם אמנם נעשה, בליל שבת קודש.
- (4) החשוד בבגידה התחוק בבעלותו

כרמי

דמוקרטיה חד-צדדית

לכל המעוניינים בגיור

בית ידירי חנר בישראל תסייע, ללא כל תשלום לכל הפונים אליה במידע ובהוראה בתאריכים תר. 3333, סל 738809, 79786, בנתניה תר. 1172, סל 053'24110, 053'24939, 4787, 2018, סל 4787.

מודעה זו (המצ"ב) מתפרסמת מדי פעם בעיתונים הנפוצים ביותר ב' מדינה. פירסום זה קורא לכל דכפין, המעוניין לעבור תהליכי גיור, לחת' קשר למספר טלפון מסויים ולקבל עזרה חיונה. פירסום זה מותר, חוקי, לגיטימי, מוסרי, צודק, הומאני, ועוד כינויים רבים, אך כינויים אלה הינם תקיפים כל עוד המדובר בהטפה יהודית!

ברגע שמתפרסמת ידיעה על כת נוצרים המטיפה והעושה נפשות לדתה, אז קופצים כולם, ושופכים את כל כינויי הזעם-שחיתות, תועבה, עבודה-זרה, רמאות, הונאה, שטיפת-מוח, שוחד וכו'.

בהכרזה על הקמת המדינה נאמר: "המדינה-ישראל)... תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות..."

הכרזה זו הפכה כבר מזמן לבדיחה קריקטורית. בשם "הדמוקרטיה הישראלית" מפלה המישטר התיאוקראטי הישראלי אזרחים על-פי שוני דתי.

זוהי דמוקרטיה? כן! זוהי "דמוקרטיה עממית", זהו פשע מוסרי!

אמיר שפירא, ירושלים

מכונית מתוצרת צרפת

(5) החשודים בפעולה הגנתית החזיקו בבעלותם מכונית מתוצרת הרפובליקה ה' פדרלית הגרמנית.

עקב סיבות טכניות אין להזכיר את הני' מוקים העיקריים לזכות השמונה, מגיני כבודנו:

(1) הנענשת היתה קצינה בצבא שלחם באלה שעתידיים היו לשלם לנו פיצויים.

(2) הנענש חשוד היה בפיגוע, או בנסיון לפיגוע, בטוהר האומה.

כן יש להעיר תשומת דעת הסניגוריה לעובדה שאלמוני שעבר במכוניתו הפרט פנה למשטרה, ובכך פגע בתחום הפרט עליידי התערבות בלתי רצויה, ועל כן חייב הסניגור להעיר תשומת-דעת כב' בית-המשפט, בבוא העת. וכמובן לדרוש הענשתו לדוגמא.

מ.פ. כרמי, ראשון-לציון

כותרת

יהודית

הכתבה שלכם על הרצח הנוראי בנצרת, היא דוגמה לכתבה עיתונאית אובייקטיבית. רק בדבר אחד טעיתם: בכותרת. במקום לקרוא לכתבה "קורקלוקס-קלאן", הייתם צריכים להכתירה ב"jew-klux-klan".

מודרכי קירש, חיפה

ארוכי שיער

ותופפי כלבים

"העולם הזה" 1848, "ויאט-נאם", אורי אבנרי על הסכם הפסקת-האש בוויאט-נאם.

במאמר כתוב: "בוודאי, התנועה (תנו' עת השלום האמריקאית) לא היתה כולה טהורה. נדבקו אליה תמהונות מכל הסר גים ורודפי פירסומה. כמו לכל תנועה כזאת. אך אם ארוכי השיער ומעשני החשיש משכו אליהם את הפירסומה, לא הם העניקו לתנועה את המחץ האמיתי. זה בא לה ממאות אלפי אנשים פשוטים — עקרות-בית, פקידים" וכו'.

מפליא הדבר ש' אבנרי יוצא לפתע נגד השימוש ב' פירסומה ככלי פור' ליטי, בזמן שבמדור קריעות ביניים ב' אותו גיליון הוא צועק: "לא ניתן לקיים מערכת בחי' רות במאה אלף ל"י אפילו למיש' רה של תופס כל-ביום".

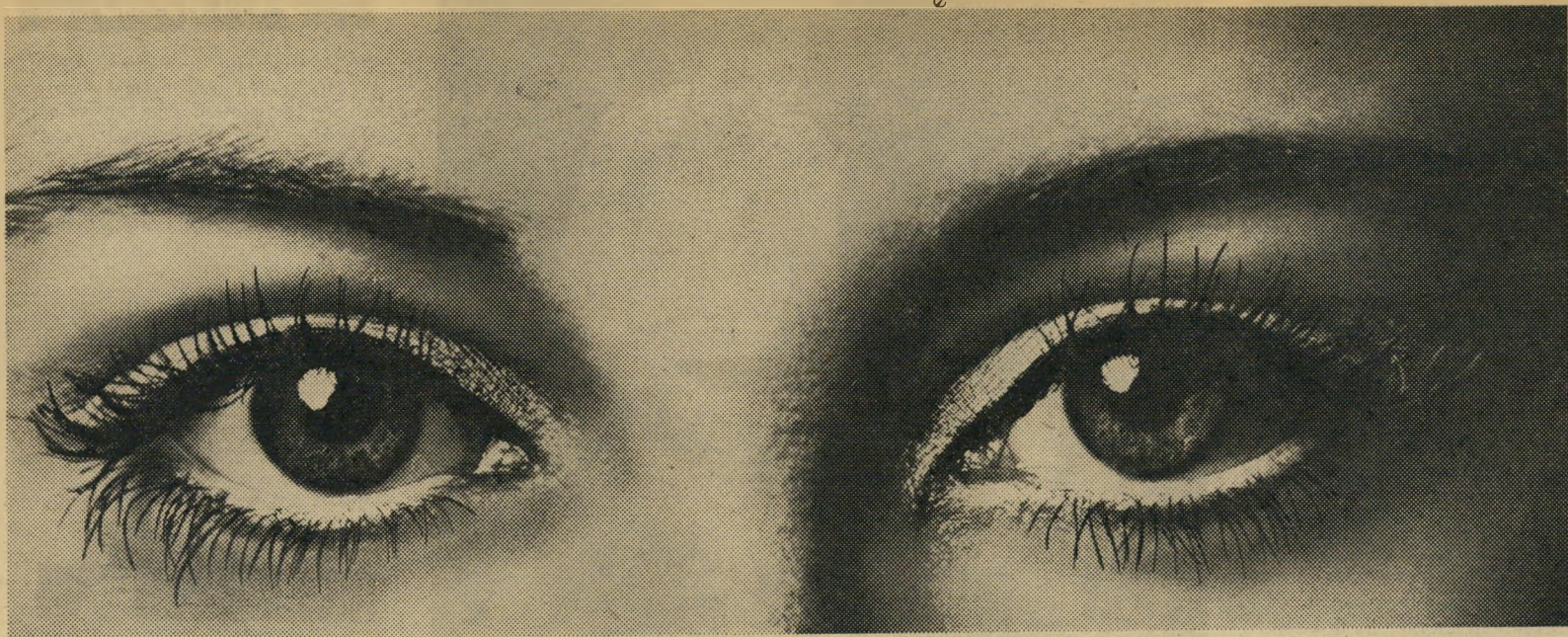
אירן

מדוע לתנועת העולם הזה—כוח חדש מותר לנהל פירסומה פוליטית ולתנועת ההיס'ס אסור? הלא החיים הפוליטיים הם תיאטרון אחד גדול.

עידו אירן

אורי אבנרי לא שלל את פעולות ההיפיס. הפסוק בא רק להזכיר כי ההיפיס היו רק מרכיב אחד, ולא העיקרי, בתנו' עת-השלום האמריקאית, אף כי אמצעי-התקשורת נתנו להם את מירב הפירסומה.

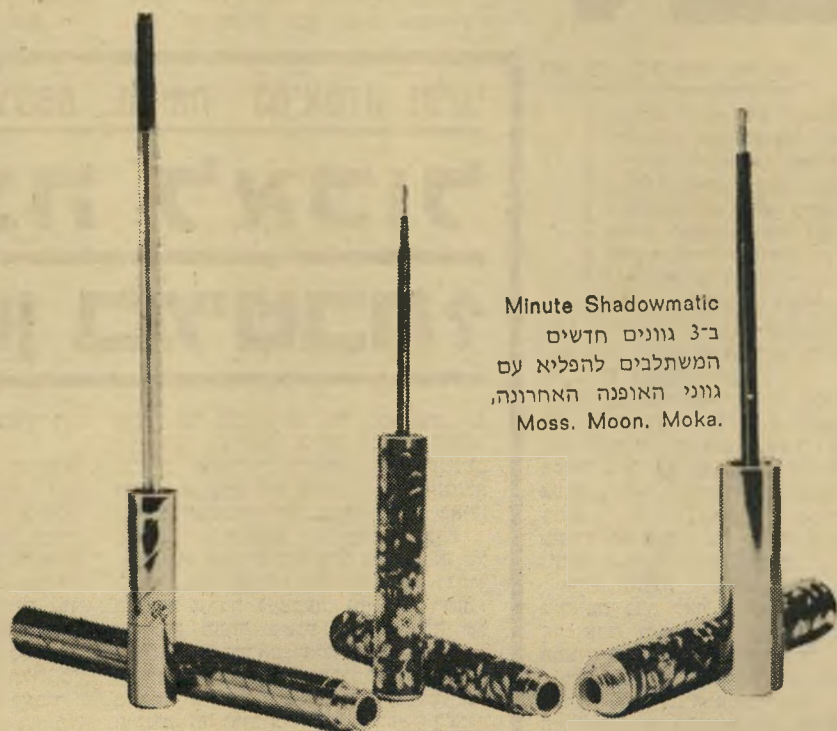
קוראים חשודים מכתבים מתבקשים לנסח אותם בקצרה. עריסות תינתן למצורפים תמ' נות למכתביהם.

זולג 3 לוח מלסוא וג לוח

מאוש לוחט זא טסאף זא טולג זלג 'סאטואקא
סאטוא 'סאט 'סאט 'סאט 'סאט 'סאט 'סאט 'סאט 'סאט

עין אחת אופרה במשך 14 דקות.
העין השניה תוך 3 דקות.
היש הבדל?

Minute Shadowmatic
ב-3 גוונים חדשים
המשתלבים להפליא עם
גווני האופנה האחרונה,
Moss, Moon, Moka.

דקה 3 MINUTE

III. Long Lash
מגוון את ריסך
ועושה אותם ארוכים,
ארוכים, ארוכים.
תחליף
לריסים המלאכותיים,
לדבק ולמסקרה.

דקה 2 MINUTE

Minute Eyeliner
אי לינר ומכחול יחדיו
בגליל פרחוני
להעלאת קו תיחום
מושלם בקלות
ובזריזות.
תחליף לאבן-איפור,
מים ומכחול.

דקה 1 MINUTE

Minute Shadowmatic
מכחול וצללית יחדיו
בגליל מהודר
לאיפור עפעפיך.
האיפור מועלה
בקלות, אינו מש
שעות ארוכות.
חוזק הגוון ניתן לויסות כך
שתוכלי להתאפר ב-3
בניגון שונים.
תחליף לשלושה גווני הצללית
בהם השתמשת עד כה.

הלנה רובינשטיין. היופי בפעולה

יעוץ והדרכה ניתנים חינם במרכז ההדרכה של הלנה רובינשטיין — שדרות קק"ל 94 תל-אביב בימי ב' וד' בשבוע בין השעות 3.30-6.00 אחה"צ.
לבנות הנעורים בימי ג' באותן השעות.

כשיוצאו פעם לאור את ילקוט־כזבי ה' סלוויה — שהיה ללא ספק רב־מכר — יתפוס הסיפור הבא מקום של כבוד: לפני זמן מה בייס אנדרי קאלארשו חכנית מסוימת באחד האולפנים בירושלים. מאחר והאיש שולט היטב במקצוע, סיים המלאכה בפחות מהזמן שהוקצב לו. במקרה הופיע במקום מנהל הסלוויה, ישעיהו תדמור, גילה את היהודי שובת מכל מלאכה, שאל לפשר העניין. צמד צלמים החליטו למתוח את ריבוס, סיפרו לו שאם במאי, משלשל לכיסם כמה מרשרשים, הם עובדים במהירות כפולה, והצילומים נגמרים לפני הזמן. תדמור קיבל את העניין ברצינות, החל בחקירות קדחתניות. ראו הליצנים שחוש ההומור שלהם אינו מדבק, הלכו והטבירו לתדמור שכל העניין היה בדיחה. תשובתו: "מכירים כבר את הבדיחות שלכם." התוצאה: יתקיים בירור לפני בית־דין פנימי של הרשות בדבר האתיקה של הבמאי.

בידור

הלומדת מן החיים

אחת מנקודות הבידור הוותיקות ביותר בתל־אביב החלה לנצנץ שוב. זהו מועדון התיאטרון, המועדון המקורי שהיה ביתה

מחדשת מועדון התיאטרון רחל פינקלשטיין כמו ליאונרדו דה־וינצ'י

זהו רחל פינקלשטיין, ובין תפקידיה אירגון כמה מהאירועים המגוונים שנועדו לבדר נוער תל־אביבי מתורבת במשך השבוע — אירועים שבמרכזם מכירה פומבית שבועית של ציורים וחפצי־אמנות. רחל, שעזבה את הכיתה הששית בבית הספר התיכון והחליטה ללמוד באופן עצמאי, מן החיים, כבר טעמה מהצדדים ה-

של הרביעיה הסאטירית — שמאז לא נימצא לה תחליף — והמקום שבו נתגלו אריק לביא, אסתר עופרים ורבים אחרים. על המקום עדיין מנצח יצחק קדישזון, האריה הוותיק, כששני עוזריו הראשיים הם בניו רפי ובני. לצידם נילוות צעירה מזורה, בעלת עיני שקד ענקיות, המעידה על עצמה שהיא הניספחת למישפחה.

אשה הכנה את מצבעת „הבימה” לתיאטרון נסיוני

מי רוצה לאכול תיאטרון במיטב?

גדול. אני מכירה את כל המרתפים של תל־אביב בעליהם. כולם נמוכים ומלאי עמודים, המפריעים לראייה. במשך שנהיים כתבתי מכתבים לפרה־עתיקה, עד שהנהלת המקום הסכימה לתת מרתף. אבל באילו תנאים! רק מיליונר יכול לעמוד בכך! ואז יום אחד עושים סרט על הדיבוק של הבימה, אני מקבלת תפקיד קטן, ובתוך העבודה יורדת למצבעת. ומה אני רואה? הרי זה מרתף משגע! איזה גובה של מקום. איזה מרחב, אילו אפשרויות! התחלתי לרוץ אל המנהלים ולהסביר. כתבתי ארבעה עמודים עם פירוט, עם תוכנית, מה ואיך בדיוק, איך אפשר לשנות פורדיומים, ולהזין במת.

הצעתי את הדבר לאשר שרף, והוא התלהב. דיויד ויליאמס, שעבד אז בבימה וידע את חשיבות הדבר, חיזק את התלהב. בוחן, אך אז פרצה שערוריית־הכספים ב־תיאטרון, והתוכנית היפות נפלו למים.

אז באה עונת־השיפוצים. חיכיתי שני ימים עד שסיימו את בדיק־הבית, והרי פתתי שוב, הפעם במישור של שמעון פינקל. גם הוא התלהב. חזרתי למנהל הבית, גבריאל ציפרוני. טוב, התלהבו־התלהבו — אבל צריך לשאול את ליבוביץ'. זו המצבעה שלו, ליבוביץ' הסכים — אבל רגע, יש ועד עובדים! אחרי עוד שנהיים, אמרתי להם: מה איכפת לכם, שתישאר המצבעת, אין צורך להזין שום דבר, רק לפנות כמה דליים של צבע!

כל מה שביקשתי היה תקציב של שלוש עד חמש אלפים להצגה, להוצאות ה־מחיה, לזכויות ולתירגום. בהשוואה ל־סדנא של עיריית תל־אביב, שתקציבה יותר מפי שלוש לכל הצגה — זה היה פרוטות, מה עוד שאם הניסיון מצליח, הרי היוקרה שייכת להבימה.

ויותר מזה: די שבתוך הצגה אחת יתגלה שחקן מוכשר אחד, במאי מבטיח אחד, מתרגם צעיר — והנסיון השיג את מטרותו.

המקום — הבמאי והשחקנים המעוניינים צריכים לתרום את העבודה. פנינה גרי מכירה היטב את העיקרון לפיו עובדות סדנות־תיאטרון בעולם. לכל תיאטרון גדול באירופה יש מין מיטבח כזה. כך לאודיאון של ז'אן לואי בארו בפאריז. כך לרויאל־קורט בלונדון. הדברים המעניינים ביותר צומחים לפעמים כאן — ובביל־הוול: תפאורות ואבזורים יש מן המוכן. המחסנים מלאים בהם. עם קצת דמיון ועבודת־כפיים, אפשר לנצל כל קרש ומסמר במרתף. איך לנצל — זה תלוי ב־רעיון ובדימיון. וכמובן צריך גם לעבוד.

נה זה חווירדי שלי, "מגהה פנינה גרי, כשהיא מטפסת על קורה ומושכת ויוון המפריד בין המצבעה של ימות השבוע והכימרת של שיש־שבת:

ובכן, בשנים 57–53 למדתי בטודיו של לי סטראסבורג בניו־יורק. הייתי נזכרת במאורות התיאטרון של העיר הענקית. הלכתי לכל תיאטרון קטן, ביקרתי בכל חור, רצתי לכל אורווה. כשהזרתי היה לי חלום אחד: להקים תיאטרון קטן, אינטימי. אבל המציאות הישראלית הייתה שונה. שחקנים ישובו בכסית וקוננו. להתפרנס משטיפת כלים. זו היתה בושה למיקצוע בעיניהם. לעשות ניסיונות ואולי להיכשל — חלילה מלהזכיר!

אבל אני התעקשתי. לקחתי את בדתיים גגורות של סארטר, והתחלתי לחפש שור תפים. משוגעים לדבר כמוני. בתיאטרון של טורקוב פגשתי את יוסף כריסטוף, פועל־במה, עולה חדש מהונגריה, שגילה לי בסוד שבמולדתו היה כבר במאי. אספתי עוד שלושה שחקנים, והתחלנו בסודיסודות במרתף הקטן בשלמה־המלך. כן, זה היה זווית הראשון. ואז, כשהתחצתה הצליחה, החלטנו להקים תיאטרון קבוע.

אז, ררף אותי מעניין של הקמת תיאטרון נסיוני קטן צמוד לתיאטרון

פנינה גרי כמו כל הגדולים בעולם

שנו מי שאוהב לאכול ביציה ב־מיטבח, בין סירים ליציגנות חמוצים, ולקנח את המחבת באצבעותיו. זו זליזה אמיתית, אינטימית, קרובה למקור. מי שאוהב לזלול תיאטרון ישר מה־מיטבח, מוזמן לרדת אל המצבעה של הבימה, שם יסדה השחקנית פנינה גרי את הבימרתף, סדנא לעבודות תיאטרון. המילה „סדנא” מעוררת היום חשדות שחקן אותה יותר מזה. האחרון, אבל בהימרתף זו לא סתם הגדרה ריקה מתוכן: מאחורי הסרקלין וחדר־האוכל ה־רישמי אליו מגיעים בדרך כלל צופי־התיאטרון של הבימה, באחוריו התחתונים של הבית, שוכן המיטבח. זוהי ממלכתו של שלמה ליבוביץ' — האיש הצובע את המסיכות, מאפר את הבובות, ומסידר את הקירות שיעלו על הבמה. בלי ידיו ה־אמונות, לא יגשים המוכשר בתפאורנים את רעיונותיו הפרועים ביותר.

אז, בסדנא אמיתית, בין קרשים לציר נורות, פחי צבע ומכחול־ענק — חש־קה נפש של פנינה גרי לקיים בית־יצר לנסיונות תיאטרון. „כל מי שרוצה לעבוד, לנסות משהו חדש, לומר משהו חדש,” אר מרת השחקנית תוך כדי סילוק גרסאות נוספת השייכת לשיירי ההצגה האחרונה ב־אולם. „יכול לבוא הנה.” התיאטרון נתן את

תיאטרון

תן לי ללכת מכאן

„מכתבים מוונציה” מאת מייקל דרגרייב. לפי סיפור של הנרי ג'יימס. תירגום: דליה הרץ. במאי: טוני ג'ונס. משתתפים: חנה רובינא, יצחק מיכאל שילה, בתיה לנצט, אלעזר יונג, אביבה מרקס ואילנה רויטקוף. התיאטרון הלאומי הבימה.

ג'יימס ג'ויס ציטט פעם תיאוריה, שלפיה פיוט פירושו שיחת אמן עם עצמו, פרוזה היא שיחת האמן עם הוולת. ודרמה שיחה בין זרים בפינות האמן.

ואכן הסיפור המקורי של הנרי ג'יימס, לפיו עובד המחזה מכתבים מוונציה, מתאר אים באחלת להגדרה הזאת: הסופר, מספר בגוף ראשון, מדבר אל הקורא ו־מעלה רגשות, הרהורים ומחשבות, שזה שהוא מנסה להשיג את מכתביו של משורר מת מידיה של ישישה מזורה המת־גוררת בארמון ונציאני נושן.

אולם ההצגה שיצאה מסיפור זה אינה מתאימה כבר לאף הגדרה: זו שיחה בין אף אחד ולאף אחד, כאשר איש מן המאזינים לא איכפת מה נאמר. בעצם, צריך להתייחס בכל הכבוד וה־הערצה לגברת הראשונה של התיאטרון הישראלי, חנה רובינא. המגלמת את הזקנה המסרבת להיפרד ממכתבי־האהבה שקיבלה לפני שנים, למוסרם לפירסום. רובינא מצליחה, ברגעים המעטים שהיא נמצאת על הבימה, להעיר את הנוכחים ולהכניס קצת במח באווירה המתה.

בתיה לנצט, כאחיינית המזדקנת המט־פלת בה, בחרה לקנות לדמותה מימד אינ־פנטילי מסוים, בתור שכזאת היא משכנעת, יצחק שילה, כסופר המתלבט בין תאוות המיקצוע שלו, המדרבנת אותו לגילוי סודות של המשורר המנוח, לבין עקרונותיו המוסריים — נמצא בלבטים מתמידים כיצד לגלם את הדמות, עד סוף הצגת הבכורה, נראה שלא הגיע עדיין למסקנה כלשהי. מאחר וזה היה במקור סיפור אישי, לא העלילה עצמה היא שריתקה, אלא הלך־המחשבות של המספר, בהשוואה הוא הולך לאיבוד, מבלי שמשוה יבוא במקומו. הכול מתנהל על הבמה באיטיות כבדה. התירגום מוסיף לסיבוב, כשהוא מסתבך בהבחנה בין אנגלית לאמריקאית בתוך הדיאלוגים (במקור אפשר להיעזר במיב־טא, אך איך יעשו זאת בעברית?) ומותיר שורות באיטליקת לשרתי־הבית — המשמ־עות מגזכחות לחלוטין במיבטא הלא־מוגדר של שחקני הבימה.

את ההצגה מסכמת כהלכה בתיה לנצט, בסוף התמונה הראשונה, כשהיא אומרת: „אין עונג בבית הזה.” נכון, ואחר, כי סוף התמונה השניה: „תן לי ללכת מכאן.”

במוקד התיאטרון הגרמני משלב במאי יהודי פוליטיקה, פורנוגרפיה וקלאסיקה

צדיקה ולא תמים

היהודי

השחקן האנס מאנקה, ותיק התיאטרון הגרמני, בתפקידו של שילוק היהודי, הנחשב לא פעם לתפקיד אנטי-שמיי.

רק כדי להיכנס למחזות שהוא מעוניין בהם.

צאדק רוצה לחנך את הקהל ליחס חדש לתיאטרון. אין הוא מתכוון להתחרות בטלוויזיה. הוא רוצה להפשיט את התיאטרון מבגדי הקטיפה שלו, ולהביאו לעם. ואם זה מבהיל כמה בורגנים מסורתיים, זה בוודאי טוב.

במת המסלולים

זוהי תפאורה מיוחדת במינה למחזה השקספירי הקלאסי, הסוחר מוונציה. צאדק נותן לזוג הנאהבים לעבור על פני מסלולי הליכה אינסופיים. התפאורות רבות-הדימיון שלו עזרו אף הן לצאדק להכניס אווירה של חידוש ומודרניזציה לתיאטרון.

העוזרת

של אדולף היטלר, בי מחזה הפורנו-פוליטי, היא השחקנית הגרמנית בריגיטה יאנר, בתלבושת המזכירה תמונות פורנוגרפיות גרמניות לפני שני דורות.

משהו מוזר קורה באחד ממוקדי התיאטרון הגרמני: תיאטרון הרפרטוארי של העיר בוחום. בחבל-הרור התיאטרי.

בכל שאר 200 התיאטראות הציבוריים של גרמניה, הבולעים מדי שנה 500 מיליון לירות מכספי משלס-המסים, שורר משבר. ואילו בבוחום פורחים עסקי-התיאטרון. תוך שלושה חודשים עבד התיאטרון על 11 הפקות.

האיש העומד במרכז הפעילות הזאת הוא, כמובן, יהודי, בעל שם יהודי-ספרדי מובהק. הוריו של פטר צאדק היגרו מגרמניה לבריטניה עם עלות היטלר לשלטון. שם למד פטר בימוי. כשחזר לגרמניה, היה ראשו מלא רעיונות.

חלק מהרעיונות האלה נגעו לבמה עצימה. היא השתנתה עד ללא הכר. את המחר זה הפורנו-פוליטי, הייתי העוזרת של אדולף היטלר, הוא מציג במרתף-בירה, כך שהקהל יכול להרוות את צימאונו ב"משקה הגרמני המסורתי תוך שהוא מסתכל בצורה של בחורות ערומות המתעללות על הבמה, מתחת לסמל המיני הרימאי, צלבי-הקס. באותו זמן עצמו מציג צאדק בתיאטרון את הסוחר מוונציה של שקספיר, שהפך גם הוא ללהיט קופתי.

גם מחוץ לגרמניה יש לצאדק רעיונות. בבוחום, כמו ברוב התיאטראות הגרמניים, נהוג למכור את הכסאות למנויים, בדומה לתזמורת הפילהרמונית הישראלית. בעל המקום מוכרח היה לראות כל מחזה. אם רצה בכך, אם לא.

צאדק המציא שיטה של פינקסי-שיקים. בעל הפינקס קונה שיקים עבור 10 הציגות, תמורת 80-40 לירות, ומשתמש בהם

חברות מספרות על היטלר

תצלום זה נראה כאילו הוא לקוח מסרט-סטאלאג. אבל זה מחזה פורנוגרפי רציני, המוצג על קרשיו של תיאטרון גרמני מכובד

בהחלט: הייתי העוזרת של אדולף היטלר. השם מזכיר, במיקצת, את ספרי-הסטאלאג שפתח בשעתו אופנה בישראל, הייתי כלבתו של הקולונל שולץ. צאדק השתמש בפורנוגרפיה ככוונה תחילה, כדי למשוך הקהל חזרה לתיאטרון הרציני, ולהעביר בשורתו להמונים.

סיקורת

בקרב תוכלנה אמהות בעלות חוש ייעול לספר לילדיהן סרט במקום לשיר להן שיר ערש-וזאת, בלי מכונית הקרנה, ללא מסך וללא כל מכשירים טכניים משובכים. פשוט מאד: פירסומאי זריז המציא פטנט ישראלי יחיד בסוגו בעולם: לכבוד חגי גות הובל של סרטי וולט דיסני, ולרגל התערוכה של חגיגות השנה ה-25 לישראל, ייצרו טפטים מיוחדים לחדרי ילדים אשר יספרו, כל אחד בניפרד, סיפור מסיפורי סרטי דיסני, עם ציורי הדמויות והחיות כפי שצוירו בסרטים המפורסמים. במקום לקרוא מן הספר תחזיק האם מקל דק בידיה, תכווננו אל הקיר הקרוב והילד ממייטתו יוכל ללוות את עליסה בארץ הפלאות או את במבי ופינוקיו אצלו בחדר, על הקיר.

תקליטים

רוח אנרכית

● **אליס קופר**, למרות השם, הוא ברוש ממין זכר דווקא, ולהקת הקצב בראשה הוא עומד נחשבת היום, ובצדק, לאחת המעטות הראויות לתואר "קצב" המשולב בשמה, בשל הגבריות והעוצמה בה הם מגישים את פזמוניה. בעזרת גיטרת בס מהדהדת ומתופף נמרץ, מקפצים אליס קופר וחבורתו את המאזינים מן המושבים.

אליס קופר

קרב חרבות עם חתול רחוב

בנוסף לכך, יש בשני התקליטים שיצאו כמעט יחד בשוק הישראלי סוף הלימודים (וורנר ברוס. 56004) ואהוב זאת עד מוות (וורנר ברוס. 46177) משהו מן הרוח ה-אנרכית החצופה אותה מנסה הלהקה להציג גם בדרך פירסומה (ראה תמונה). יש כאן בשורת שובו של ישו לעולם כדי להאבק בשטן מפוקח יותר מן העבר, בליווי קצב שיר צבאי: בלדה על מטורף הסגור במוסד; שיר על בן 18 שאינו נער ואינו גבר ואינו יודע מה הוא רוצה; קטע מקצבי סוחף בשם ג'יגו השחור המבוסס על מקצבי אפריקה. כל זאת באהוב זאת עד מוות. בתקליט השני, עורכת הלהקה קרב חרבות מצלצל בין חבורת חתולי רחוב לג'סט מתוך סיפור הפרברים; שרה באירוניה שיר געגועים לבית הספר, אחרי שהודיעה כבר בשיר הראשון שהלימודים נגמרו, לקץ הבא, לשנה הבאה ולעולם ועד. והסיום, לצלילי תרועת אשכבה מ-תוך אלאמו, סרקסטי ועם זאת קצבי וסור-ער לא פחות מהיתר, התקליטים מרשימים.

● **מינה טורנר** קוראת לעצמה "קפה שחור" באחד השירים שבתקליטה מרגישה טוב (יוניטד ארטיסטס 5598) אולם אם כבר, היא מזכירה יותר דינמיט שחור. לפחות למי שזוכר את הופעותיה החטות פות בכמה סרטים (כמו התפשטות). אמנם משהו מן הלהט האירוטי המדבק שבגור כחותה האישית של זמרת זו הולך לאיבוד בתקליטים, אולם גם כך, אפשר עדיין להבחין בבשורה שלה: שחור הוא יפה, שחור הוא שונה, וכשמדובר במוסיקת קצב היוצאת מן הגשמה בזעקה כנה, שחור הוא בינתיים גם עדיף על הצבעים האחרים וטינה טורנר היא בין השחורים העדיפים יותר.

פרסום דיר יעקבסון

הסיגריה המעודנת למעשן המכונק. באריזה השטוחה האלגנטית... לראשונה בישראל

ESQUIRE

תערובת אמריקאית. פילטר. empire size. תוצרת דובק. ערבות לטיב

צחוק כוונתי: משה דיין צחק מהתחכמות במסיבת העיתונאים אחרי האסון

אללה ירחמו

גופה עטופה, מיטריה, מזוודה, כסא עקור וכמה זוגות נעליים בין שברי המטוס

פיקוד ונוהלים קרביים. אפשר לשדר אותם אפילו בשידורי ישראל.
ש א ל ה : מדוע אין מפרסמים את ההקלטות הישראליות? או לפחות תעתיק מהן?

ב העדר ההקלטות האלה, אפשר לשחזר את שלבי ההחלטה הישראלית על פי המידע שהתפרסם.

המטוס חדר לשטח סיני, מכיוון מיפרץ סואץ. הוא הופיע על מסכי הראדאר. מטוסי הקרב הוזנקו לקראתו — כנראה באיחור מזור. באותו רגע הודיעו הטייסים לפיקוד שלפניהם מטוס נוסעים ערבי. בגלל קנאותו של השליט הלובי, מועמר קדאפי, אין מטוסי לוב נושאים עוד אריות לאטיניות. מופיעות עליהם רק המלים הערביות, בכתב ערבי: „גתיבי האוויר הלוביים.“ יתכן שהטייסים לא ידעו לקרוא כתב זה.

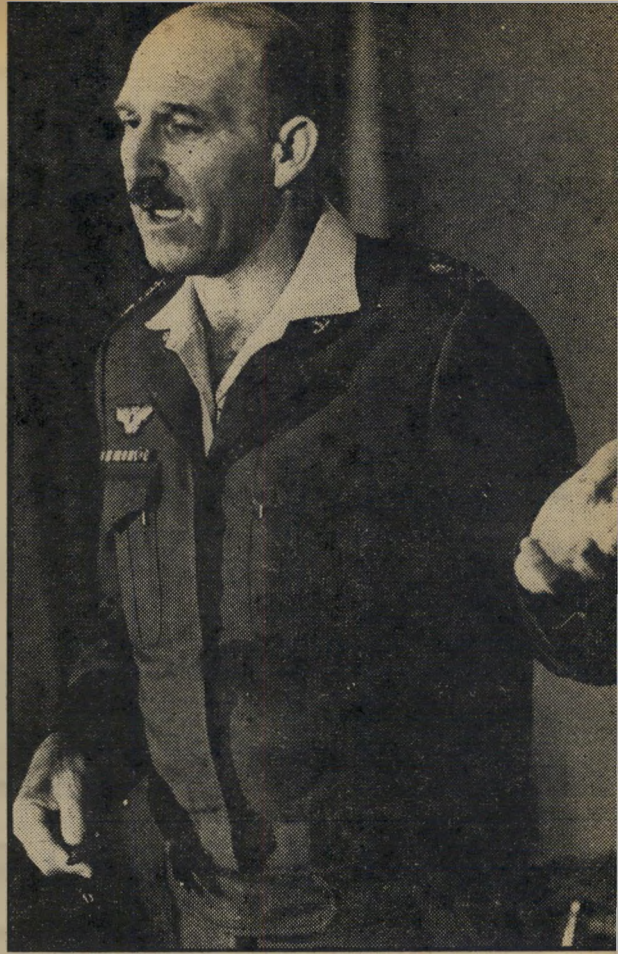
כאן מתהילות הסתירות: בין הפירסומים ובין ההיגיון, ובין דברי הטייסים הישראליים ובין סרטי ההקלטה של המטוס הלובי, שנמצאו ב„קופסה השחורה“ ופוע נחו באיחור.

ש א ל ה : מה מקור הסתירות המוזרות בין דיווח הטייסים הישראליים, ובין מה שנאמר בהקלטות שנמצאו ב„קופסה השחורה“ של המטוס הלובי?

ברור לגמרי כי ה„קופסה השחורה“ היא האומרת אמת. סרטי ההקלטה לא פוברקו ולא זוייסו אחר-מעשה עלידי יד עוינת. בכל מיקרה של סתירה — הקופסה השחורה היא הקובעת.

ש א ל ה : מהו מקור הידיעה, שבה ניסו לטמטם את המדינה בי משך ימים, כאילו כל הווידאות במטוס הלובי היו מורדים ומשום כך לא יכלו טייסי ה„פאנטום“ הישראליים להבחין במאה הנוסעים במטוס הלובי?

הדבר לא ייתכן. הלובים לא ידעו עד הרגע האחרון שהם נמצאים מעל שטח אויב. אפילו כשהשמש מכה על דופן המטוס, אין זה קורה לעולם ש כל הווי לונות מורדים בבת אחת. ניצולי האסון סיפרו לתומם בבית-החולים כי הסתכלו

אלוף מרדכי הוד, משה דיין ורב-אלוף דויד אלעזר מנסים להסביר ולהצדיק

כד רגע לקרות תקרית שתזעזע את העולם?

מי שהוא החליט את ההחלטה הגור רלית. בדקה ה-16. הרמטכ"ל או שר הביטחון. על סמך מה הוא החליט?

קל לשחזר את תהליך גיבוש ההחלטה, לפי זרם המידע שזרם אל אותו איש עלום. **ש א ל ה :** איזה מידע הגיע אדיו, ומתי הגיע כל פריט?

קל לשחזר זאת. שיחות הטייסים הישראליים עם הפיקוד מוקלטות. כמוכן, אפי שר לפרסם את הסרטים, אולי בהשמט פרט זה או אחר העלול לגלות סדרי-

האיש שלא היה בארץ כשאירע העסק הביש הגדול של 1954. האיש הנעדר המיד ברגע הנכון.

גם השבוע היה משה דיין האיש התמים ביותר במדינה. ההחלטות? הן נתקבלו בדרג הגבוה יותר. המסקנות? אותן הסיקה ראש-המשלה. כמו תמיד.

ומכל הפרשה יצא מורוח: ארבעה ימים תמימים חלש על כל אמצעי-התיקשות וזכה לעמוד במרכז ההתעניינות העולמית. התמימות בהתגלמותה. ב-16 הדקות אי אפשר היה להתקשר עימו. האמנם?

ש א ל ה : האם דרושות יותר מ-16 דקות כדי לאתר את שרי הביטחון במדינה שבה יכולה כי

„זה גרוע מפשע — זה מושג נה! קרא בולוי דהיה-מרת, הי מישפטן הצרפתי, כאשר שמע עד הוצאתו להורג של הדוכס מאנגליאן בפקודת נפוליון.

ה מלת המטוס הלובי היה מישגה נורא. בעיקבותיו באה שורה ארוכה של מישגים נוספים.

כדי לתרץ מישגה, צריכים לשקר. וכשם שמישגה גורר מישגה, שקר גורר שקר. מעולם לא שיקרו אנשים כה רבים שקרים כה שקופים, כפי ששיקרו דוברי ממשלת ישראל השבוע — מבכירי השרים ועד לקטני הכתבלינים.

ולמרות כל השקרים, למרות שטיפת המוח העצומה שבוצעה על-ידי העתונים

ואת

אורי אבנרי

ושאר כל-ההתיקשות, שעה אחרי שעה, יום אחרי יום — לא שוכנע הציבור. הספק כירסם בלב. השכל הישר התקומם נגד שטיפת-המוח. השאלות הרימו את ראשיהן, ואי-אפשר היה להחניקן.

ש א ל ה : מי נתן את הפקודה?

שש-עשרה דקות ארוכות. מעט מאד זמן. הרבה מאד זמן. הרבה זמן לאנשים הרגיז לים לפקד בקרב, הנדרשים להחליט תחת לטות מהירות.

הדרג העליון החליט. כך נאמר. היה גיבוי מדיני. גם זה נאמר.

ש א ל ה : גיבוי — מתי? לפני

הפקודה? אחרי הפקודה?

האיש הנושא באחריות הישירה הוא מפקד חיל-האוויר, האלוף מוטי הוד. הוא לא החליט לבדו. הוא קיבל הסכמה מפי הממונה עליו.

הרמטכ"ל, דויד אלעזר, האם הוא יכול היה להחליט לבדו על דבר בעל משמעות מדינית כה מרחיקת-לכת? האם היה מען לתת פקודה כזאת, מבלי לנסות לתת קשר עם שר-הביטחון, האיש הנושא באחריות המדינית לפעולות צה"ל?

האצבע מצביעה על האיש האחר, שלעזר לם אינו אחראי לשום מישגה, לשום כישלון. האיש ההולך כל חייו בין טיפות הגשם, שהצליח כל ימי שילטונו לגולל את האחריות מעל עצמו, למעלה ולמטה.

בובה קטנה, נעליים, מזוודות כתוחות בין השברים הפזורים של המטוס

פרשת בולגריה

בשעות הבוקר המוקדמות של יום ה'27 ביולי 1955, הופל מטוס נוסעים של אל-על מדגם קונסטליישן, ובו 58 נוסעים ואנשי צוות, מעל טריטוריה בולגרית. המטוס שהיה בטיסה שיגרנית בקו פאריס-וינה-איסטנבול-לוד, נסחף, כפי שהתברר אחר כך, על ידי רוח עזה, בשעה שטס בפרוץ דור האוויר היוגוסלבי, סטה מדרכו ונכנס אל תוך שטח בולגריה.

לדברי הבולגרים חדר המטוס למרחק של כ-200 קילומטר לתוך שטח בולגריה, טס מעל איזורי הגנה סודיים ביותר בגבול הבולגרי-יוגו, לפני שירות בידי שני טייסי מיג בולגריים, התפוצץ באוויר וכל נוסעיו נהרגו.

במשך 24 השעות הראשונות הטילו ה' בולגרים איפול על הפרשה. אולם מייד אחר כך, כשהתבררה להם הטעות שבהפלת המטוס, איפשרו לוועדת חקירה ישראלית להיכנס לשטח בולגריה ולחקור בעצמה את נסיבות הפלת המטוס. עוד יותר מזאת: ב'2 באוגוסט 1955 פירסמה ממשלת בולגריה הודעה רשמית, בה הודתה באשמתה המחולטת באסון מטוס אל-על, הביעה את צערה על המקרה, הבטיחה להעניש את הטייסים האשמים בהפלת המטוס והביעה נכונותה לשלם פיצויים לקרבתו.

לפי ממצאי החקירה הבולגרית נטען כי המטוס טס כ-12 דקות בתוך שטח בולגריה, הוחר על ידי מטוסים בולגרים ונדרש לנחות בשדה תעופה בולגרי. לדבר רי הבולגרים לא נענה טייס המטוס לדבר שה, המשיך בדרכו, ואז נורה המטוס ופוצץ באוויר.

לפי ממצאי ועדת החקירה הישראלית סטה אז המטוס רק 33 מילי' מימין מנתיב, בגלל הרוח החזקה, נפגע במאחז כדורים ממכונת ירייה של מטוס, מרקטות ומפגזים של תותחני נ.מ. בולגריים.

מהחלונות והבחינו במטוסים הישראליים. ה' סיפור על הווילונות אינו יכול להיות אמת. כשיש כמאה נוסעים במטוס כזה, הוא כימעט מלא. על כל פנים, מוכרח היה להיות ראש מאחורי כל חלון. המטוסים הישראליים היו במרחק כמה מטרים ממנו. איך ייתכן שלא ראו שיש אנשים במטוס? גם הסיפור שבו הליעטו את הציבור במשך שלושה ימים — כאילו המטוס הלובי הוריד את הגלגלים והתכונן לנחיתה — עומד בספק. בהקלטת הקופסה ה' שחורה נשמע רחש הדומה להורדת גלגלים, אבל אין סימן לכך בשיחות הטייסים.

ל פי התיאור הרשמי, התחילו כאן נסיונות שונים, חוזרים ונשנים, לצוות על הטייס הלובי להנחית את מטוסו. תחילה נתנו לו סימנים ביד, שלא על פי הנהוג הבינלאומי. לאחר מכן נתנו לו את הסימן הבינלאומי המוסכם, ניענוע בכנפי מטוסי הקרב.

ש א ל ה : איך זה קרה שהטייס הלובי לא הזכיר את הדבר אף כי אחד מדבריו המוקלטים, החיצוני ניים והפנימיים?

הוא מדבר על "מיגים" העוקבים אחריו. הוא מחליף על כך דברים עם מיגדל הפיקוח בקאהיר ועם חבריו. אבל אין הוא מזכיר אף במילה אחת שנצטוו לנחות על ידי מטוס שטס לפניו וניענוע בכנפיו לפי הסימן המוסכם הבינלאומי? אין ספק שלא ראה שום הוראה כזאת. אף שהטייסים הישראליים היו, לדבריהם, במרחק כמה מטרים ממנו, לידו ולפניו.

יש כאן סתירה מוזרה ביותר. אפשר לצרף לכך את העובדה שהטייסים הלוביים לא זיהו את המטוסים. הם לא ידעו שהם פאנטומים, אף שהפאנטום שונה לגמרי מן המיג, גם במספר מנר עיו. הם לא זיהו את המגן-דוד. האם זה קרה בגלל טימטוס בלתי-מוכן? או שמא היה המרחק גדול יותר מכמה מטרים? שמא לא עברו הטייסים לפני עיניו, במרחק ארבעה מטרים, כפי שהם טוענים?

ש א ל ה : באיזו מידה עומדים דיווחי הטייסים הישראליים במיבית חן הביקורת, לאור ההקדשות של המטוס הלובי?

ש א ל ה : באיזו מידה חופפים דיווחים אלה, שנמסרו לציבור אחרים מעשה, עם הדיווחים ש' נמסרו עידיהם לפיקוד הישראלי בשעת מעשה?

נ שחזר עתה מה נעשה במוחו של האיש שנתן את הפקודה — הרמטכ"ל/או שריהביטחון. ובג במוח מפקד חיל-האוויר שהציע להם את ההחלטה שנתקבלה. נניח שלא ידעו אם יש אנשים במטוס. נניח שהאמינו כי הטייס קיבל פקודה לנחות, ולא ציית לה.

מה יכלו, מה היו צריכים, לחשוב? לפניהם היה מטוס אורחי. הוא היה מסומן בשם חברת-תעופה ערבית אורחית. היה מקום לחשד, כי מטוס כזה יכול לשמש כמשיר לביצוע מזימה בישראל. הוא יכול היה להיות מופעל בידי אירגון לוחם עויין. הוא יכול היה לשאת פצצות רבות-עוצמה. אמנם, קצת מוזר שאירגון כזה ישתמש דווקא במטוס הנושא שם ערבי, במקום לכסות את השם, לפחות. אך החשד עצמו מוצדק, והאיש האחראי חייב היה לקחת אותו בחשבון.

מותר היה לו לקחת בחשבון שהמטוס עבר את מסך-הראדאר המצרי, ולא עוכב, ושגם המטוסים הישראליים הונקו לקראתו באיחור. בקיצור, מטוס חשוד. אולם רק חשוד. אדם בעל התמצאות בענייני אוויר, כמו מפקד חיל-האוויר, ידע שיכול להיות חשבר תמים ופשוט לכל התופעות האלה — כפי שאמנם היה.

בכל השלבים, היתה האפשרות של טעות סבירה יותר מהאפשרות של כוונה עויינת. לאור זה היתה צריכה להתקבל ההחלטה. אילו היה המטוס בדרכו אל פנים ישראלי, לעבר מרכזי-אבטחה, היו צריכים לייחס חשיבות-יותר לגסיבות המחשדות. אך ברגע שהמטוס הסתובב וטס לעבר מצרים, מאבדות נסיבות אלה מחשיבותן. וגוברת האפשרות שזהו מטוס שטעה. מטוס עויין המקרב לת"א, מותר להש' תמש נגדו באמצעים. מטוס אורחי הבורח לעבר מצרים, אסור לפתוח עליו באש.

אמנם סטה מדרכו או חששו שיטעה. הם לא עשו כדי לאלצו לחנות — אם אמנם חשבו שהוא מנסה לחנות. הם לא עשו כדי להדריכו, אם אמנם שיערו שאבדה לו הדרך. הם עשו עליו כדי להשמידו."

אם לא נהיה לנו שאלה, מהי שאלתנו? **ש א ל ה : מדוע לא פתחו ענינו באש כרי לפוצצו באוויר?**

יתכן רק תשובה אחת: מפני שבעל-הפקודה לקח בחשבון שהמטוס מלא אורחים. אבל אם הוא לקח זאת בחשבון — איך יכול היה בכלל לתת את פקודת-האש? **ש א ל ה : האם ניתן לפגוע ב' מטוס בצורה שתכריח אותו לבצע נחיתת-אונס, בלי המידבר, מ' כי די לסכן את המטוס ונוסעיו?**

התשובה נובעת מן השאלה. והיא שלילית. אם הפגיעה מאפשרת את המשך הטיסה והניווט התקין, אין היא מכריחה את הטייס לנחות. דקה אחת לפני עובדו את הפסקת-האש. אם הפגיעה מכריחה אותו לנחות תוך שניות, היא מסכנת את נוסעיו. הפגיעה היתה במקור-הכנף, בכנף מוחזקת הדלק. כל פגיעה שם היתה מוכרחה לסגוע בכושר-הניווט של המטוס, ולהצית את הדלק. היא יכלה לגרום להתפוצצות. נחיתת-אונס בנסיבות אלה, על פני קרקע שלא הוכשרה לכך, מביאה עימה הסתברות חזקה מאד של התרסקות והת' פוצצות. הסתברות של 2 ל-1, או 10 ל-1. מוטי הוד, שנתן את הפקודה או היה שותף לה, ידע מהי ההסתברות. כלל משיפטי הוא שהתוצאה הסבירה של המעשה מוכיחה את כוונתו. התוצאה כאן היתה גם סבירה וגם צפויה, לפחות לאיש-אוויר. האש נפתחה על-מנת להפיל.

פ ירמיהו ההקדשות מתוך הקופסה השחורה פותר, למעשה, את כל התע' לומות שליוו את הפרשה. ש א ל ה : מתי נמצאה הקופסה השחורה? כמה שעות או ימים עברו בין גילויה ובין מסירת תוכ' נה לציבור?

כל ילד יודע בימינו שיש קופסה כזאת. בכל זאת התייחס אליה דיין, בליל שבת, בתמימות עילאית. "נאמר לו" שצריכה

עליך להחליט תוך כמה שניות. אתה הוד, או דדו, או דיין. קרא את האפשרויות עוד פעם.

אם אתה מחליט לפתוח באש על המ' טוס, והוא מטוס אורחי מלא נוסעים — אתה הורג עשרות אנשים חפים-משע. אולי בני עמים רבים. גברים ונשים וילדים. וההשלכות הבינלאומיות — הפוליטיות, התעמולתיות, הדיפלומטיות — תהי' יינה נוראות.

אם אתה מחליט לתת לו לחמוק, והוא מטוס-יריגול שצילם — סבלת נזק מסוים. לא נזק נורא. מפני שמטוס-יריגול סובייטי טיים ולוויינים סובייטיים כבר צילמו כל מה שיש לצלם בשטח זה מאות פעמים. ואולי עשו זאת גם מטוסים ערביים. אם זהו מטוס-מתאבד, והוא יפוצץ עצמו בין מעוזי צה"ל — שום נזק נורא לא יכול להיגרם, כי המערך הישראלי חפור היטב, ויש להניח שהוא מחוסן מפני הפצצות מכל סוג שהוא. הדיבורים על "מיתקנים" מיסטרוריים שיש להגן עליהם הם חלק משיטת-המוח, ונועדו לכסילים. זהו השיקול העובדתי, האובייקטיבי. נור סף עליו השיקול האנושי הפשוט — אינך פותח באש על מטוס אורחי, כשאינך כל הוכחה לכך ש' אינו אורחי — אלא כשיש לך סיבה מוכרעת, חד-משמעית, שאינה נ' תנת לעירעור.

שום סיבה כזאת לא היתה. אילו היתה, היינו שומעים אותה מזמן. נכון, הזמן היה קצר. אבל אתה אמן על החלטות מהירות בשעת-צרה. אם אתה הוד, או דדו, או דיין.

ש א ל ה : איך יכול היה האיש, בנסיבות אלה, להורות על פתי' חת אש?

זוהי שאלת השאלות. השאלה שהודקרה השבוע לעיני הציבור הישראלי, והעולמי כולו, כמו כיפת-החרמון מרמת-הגולן.

ה מטוס לא רוסק באוויר. הוא הת' רסק על הקרקע. עובדה זו הביאה לאחת הסענות המוזרות ביותר ששמעו השבוע. אומרים: לא פתחו באש כדי לפוצץ. פתחו באש כדי להכריח אותו לנחות.

להיות קופסה כזאת. אולי תתגלה. בינתיים אסור לייחס חשיבות לדברי טייסהמישנה הפצוע, מפני ש"מצב בריאותו" אינו תקין. אבל למחרת היום היתה הקופסה בידי דיון, ונסתבר שכל דברי טייסהמישנה הפצוע היו נכונים בהחלט.

מסתבר ממנה מעל לכל ספק שהטייס לא ידע עד הרגע האחרון ממש שהוא נמצא מעל לשטח ישראל. וכי מטוסים ישראלים מאיימים עליו. כלומר: רק ברגע שנפתחה עליו האש הקטלנית. מי שקיבל את ההחלטה לא ידע זאת. כמובן. איך צריך היה לפרש את התנהגות המורה של טייס המטוס הלווי? האם היה לה הסבר תמים?

בוודאי שהיה. טייס של מטוס אזרחי לובי, המוצא את עצמו מעל שטח ישראל במרחק של כמה דקות-טיסה מהקו המצרי, יכול היה לנסות לחמוק ולחזור לעזומת שבא. זאת היתה סברה סבירה בהחלט. החלטה בלתיאחרתית, כמובן. אך בשל החלטה כזאת, אין מענישים מאה אנשים ומוציאים אותם להורג.

מכל יושב על הארונות

כי יד על הלב. כמה קפטנים ישראלים היו נוהגים אחרת. אילו מצאו את עצמם לפתע, בטעות, כמה דקות בשטח ערבי?

שאלה: מה קרה דקפמן שזי "אדיע" שנהג כך בדיוק כאשר חדר בטעות לשטח הוני?

גריה:

הקברניט עודד אברבנאל נסחף עם מטוס נוסעים של "אדיע" 20 קילומטר אל תוך שטח הונגריה בשנת 1957. מטוסים חוג הונגריים הוזנקו לקראתו והורו לו לניחות בבודפשט. אברבנאל התעלם מההוראה והתחמק ממטוסי הקרב לאוסטריה. הוא לא פוטר, ולא נכלא. ולא הוראשם בסיכון חיי נוסעיו. נזפו בו. אך הבינו לרווח. והוא אחד הקפטנים הטובים והאחרים ביותר באל על.

שאלה: מה היה קורה דקפי

טן שזי "אדיע" שנהג במטוס

אשר חדר בטעות למרחב-האווירי

שיזי בוגריה בשנת 1955, אינו הצי

ליח לחמוק משם בעוד מועד?

הוא לא חמק. הוא יורט והופל במי בולגריה. בנסיבות ההוות כימעט לפרשת המטוס הלווי. שפכנו את חמתנו על הבול

גרים, שנהגו בצורה בארברית ופושעת. בפתחם באש על מטוס-נוסעים בלתי-מוזין שגה בניווס. ואנחנו צחקנו צחקו מריר וזועם, כאשר טענו הבולגרים שגאלצו לנו הוג כך מטעמי ביטחון. נוכח הסכנות המאיימות עליהם — אף שזה היה בשיא המלחמה הקרה, כשעוד שררה כוונות צבאית גבוהה משני עברי מסך-הברזל.

אין שמץ של ספק בכך שההחלטה לירות במטוס הנוסעים הלווי היתה בלתיאחרתית. בלתי-אנושית, בלתי-מוצי דקת על פי שיקול צבאי אובייקטיבי.

היא מעידה על ברוטאליזציה גוברת של חיינו לקדושים וחיזאדם.

מתקבל הרשם הברור כי תאווה-הצייד גברה על השיקול הקר. וכי הדרג העליון של צה"ל אינו פועל עוד ברמת-אחריות פוליטית מתאימה.

שאלה: האם יכזי רביאנות

דויד אדעזר לקבל עי עצמו את

האחריות העדינה למעשה זה,

מבדי להסיק מסקנה אישית?

אני רוחש. מזה 25 שנה, אהדה. ואף חיבה. לדרד. אולם רגשות אישיים אינם יכולים להשפיע בשעה זו.

אני לוקח בחשבון שפעל במצב של עייפות. בלילה בוצעה הפשיטה בלבנון. ויש להניח שדרד לא יסן באותו לילה. אולם נסיבות מקילות אלה, לא מספיקות במישפט כפרקאסם קבע השופט הצבאי, כי יש פקודות שעליהן מתנוסס "דגל שחור" של אי-יחזקיות. הפקודה לפתוח באש על המטוס היתה פקודה כזאת.

היא מוכירה. בצורה טראגית, את הפי סוק שיצא מפיו של המפקד המקומי בפר שת כפרקאסם, כאשר נשאל מה לעשות בערבים החפים-מפשע החוזרים לכפרם אחרי כניסת העוצר, למרות שלא ידעו כלל על קיום העוצר. המפקד אמר או שתי מלים מחרידות: "אללה ירחמו!" (אללה ירחם על נשמותיהם).

דרד לא אמר מלים נוראות כאלה. אך לפקודתו אותה המשמעות. הוא לא טעה בשיקול. הוא עשה מעשה שלא ייעשה. לאיר חומרת הפרשה מבחינה מוסרית פנימית ופוליטית-חיצונית, אין מנוס מן המסקנה שמן הראוי היה שידוע, יחד עם קבלת האחריות לפקודה, שהוא מתפטר.

האם דרד היה האחראי העליון לפר-שה? האם שר-הביטחון היה שותף לה. להלכה ו/או למעשה?

שאלה: מהי המסקנה הוני

בעת מן הפרשה לגבי משה דיון?

אחת מן השתיים: או שדרד מחפה עליו, כמו שחיפו עליו אנשים כה רבים בעבר, או שדיון באמת לא ידע על הפרשה. בשני המקרים, המסקנה לגבי דיון היא חמורה מאד.

אם היה שותף לפקודה, פוסל אותו הדבר מכל כוונה נוספת.

אדם פוליטי, האחראי להשלכות הפוליטיות של פעולות מערכת-הביטחון, צריך היה להבחין כי הפרשה היא הרתיאסון.

לגבי דיון, מתעוררים חשדות וחששות כבדים. מזה כמה שבועות הוא פועל בהתמדה כדי לטרפד כל סיכוי להשגת שלום. ואף את מעשי חבריו בממשלה.

ערב נסיעתה של גולדה מאיר לארצות-הברית, הכריז כמה פעמים שיש להתנחל בכל השטחים המוחזקים — דבר שפירושו שלילה טוטאלית של כל סיכוי לשלום.

דבריו נשמעו היטב בעולם הערבי, ומוכיחים להגביר בו את האמונה שמני וגמור עם ישראל שלא להסכים לשלום שלום שיחייב אותה להחזיר שטחים כלשהם.

בליל יום ד' באה ההתקפה הגדולה על בסיסי הפידיאון במחנות-הפליטים בצ'פון לבנון. אפשר להתווכח על עצם הפיזיות והטעם בפעולה מסוג זה, הפוגעת בהכרח גם באנשים חפים-מפשע. אך גם מי שסבור שמותר וצריך לבצע פעולות כאלה, אינו יכול להימלט מן המסקנה כי ביצוען בעיתוי זה דווקא, כאשר הכל מתכוננים ליוזמת-שלום חשובה, נועד מליתחלה לטרפד כל יוזמה כזאת.

אם היה דיון-שותף לפקודה, קשה להניח שזו המסקנה כי פעל על רקע זה.

לפני 18 שנה רשם משרת ביומנו, שדיון מבצע פעולות בלתי-יחזקיות. בניגוד לרצון הממשלה ומאחורי גבה, כדי לטרפד את מדיניותה. א-אפשר לשכוח עובדה זו בשעה שדנים בפרשת השבוע, אחרי שדיין הצהיר גלויות שאינו מקבל עוד

את המדיניות של חבריו ופוסל אותה. **שאלה:** אם באמת לא היה שותף לפקודה, ורק שמע עליה אחרי מעשה, האם זה משחרר אותו מן האחריות?

התשובה היא: בהחלט לא. כשר האחראי לביטחון, הוא נושא באחריות לכל פעולה הנעשית תחת פקודתו. כי הוא המנחה את פקודתו, הוא היוצר את האקלים הפיזי והמוסרי בצמרת מערכת-הביטחון, ועל כן הוא אחראי גם למערכת-השיקולים שפעלה באותן 16 דקות.

התנהגותו של דיון אחרי מעשה, הצדקת כל השיקולים של פיקודתו, אי-גינותו הפקודה שניתנה — הפוסלים אותו, במקרה הטוב ביותר, שותף אחר-מעשה.

הציחקקים שלו במסיבות-העיתונאים, לעיני כתבים מכל העולם, משלימים את התמונה. אותה רצינות היתה להצעתו לכו"נ "קו אדום" בין ישראל ומצרים — הצעה שברג זה, ועל רקע זה, לא היתה אלא התחכמות שהוסיפה שמן על המדור.

רה, ונועדה להסיח את הדעת מן העניין. מכל הבחינות, אין מנוס מן הקביעה שאיש זה אינו יכול עוד לשאת באחריות העליונה למערכת-הביטחון.

יש לדרוש את פטוריו.

האם בכך אין הפרשה מסתיימת. מתעורר ררות שאלות חמורות ביותר לגבי הממשלה כולה, ולא רק מפני שאישרה, ביום א' השבוע, פה אחד (1) את ההחלטה שנתקבלה באותן 16 הדקות.

דמותה המוסרית והפוליטית של ממשלה זו, בראשות גולדה מאיר, נתגלתה בשעות הראשונות אחרי שנודע לה על המיכירה.

שאלה: מה היתה הממשלה

צריכה לעשות מייד עם היוודע

דבר האסון?

התשובה ברורה לכל אדם סביר, בעל תחושה אנושית ומדינית. הממשלה היתה צריכה להביע באופן דרמטי ומשכנע את חוזעויותה העמוקה. הממשלה היתה צריכה להכריז שבשום פנים ואופן אינה מצדיקה פתיחת אש על מטוס אזרחי.

הממשלה היתה צריכה להודיע שהיא ממנה מייד ועדת-חקירה ממלכתית, כפי שעשתה בפרשת שריפת מיסגד אליאקצה. הממשלה היתה צריכה להצהיר שאם יימצא אשם, יוסקו המסקנות בכל חומר הדיון, בלי להתחשב בדרגתו ובמעמדו.

הממשלה היתה צריכה להציע מייד פיי צויים מלאים למישפחות הקרבנות. הממשלה לא עשתה אף דבר אחד מן הדברים האלה.

היא הביעה, "צעד" בצורה בלתי-משכנעת, על-ידי כל כחשלום מס'שפתיים, כדי לצאת ידי חובה, לא נאמרה אף מילה משכנעת אחת שגילתה חוזעויות אנושית. היא סירבה, והמשיכה לסרב, למנות ועדת-חקירה. (ועדה זו צריכה לחקור אם דיווחי הטייסים הישראליים היו אמת, על איזה רקע נתקבלה ההחלטה, אם ההחלטה היתה טעות מותרת בשיקול או מעשה בלתי-יחזקי, מי נתן את הפקודה, מהי אחריותה של כל אחת מן הנפשות שפעלו ברגעים המכריעים, ומהי המסקנה האישית הנובעת מכך.)

הממשלה לא גינתה, והצדיקה את השיקול. היא אמנם הציעה, "תשלומים", באיחור של ארבעה ימים, אך נוסח זה אינו מספק.

האם בכך אין הפרשה מסתיימת. מתעורר ררות שאלות חמורות ביותר לגבי הממשלה כולה, ולא רק מפני שאישרה, ביום א' השבוע, פה אחד (1) את ההחלטה שנתקבלה באותן 16 הדקות.

דמותה המוסרית והפוליטית של ממשלה זו, בראשות גולדה מאיר, נתגלתה בשעות הראשונות אחרי שנודע לה על המיכירה.

שאלה: מה היתה הממשלה צריכה לעשות מייד עם היוודע דבר האסון?

התשובה ברורה לכל אדם סביר, בעל תחושה אנושית ומדינית. הממשלה היתה צריכה להביע באופן דרמטי ומשכנע את חוזעויותה העמוקה. הממשלה היתה צריכה להכריז שבשום פנים ואופן אינה מצדיקה פתיחת אש על מטוס אזרחי.

הממשלה היתה צריכה להודיע שהיא ממנה מייד ועדת-חקירה ממלכתית, כפי שעשתה בפרשת שריפת מיסגד אליאקצה. הממשלה היתה צריכה להצהיר שאם יימצא אשם, יוסקו המסקנות בכל חומר הדיון, בלי להתחשב בדרגתו ובמעמדו.

הממשלה היתה צריכה להציע מייד פיי צויים מלאים למישפחות הקרבנות. הממשלה לא עשתה אף דבר אחד מן הדברים האלה.

היא הביעה, "צעד" בצורה בלתי-משכנעת, על-ידי כל כחשלום מס'שפתיים, כדי לצאת ידי חובה, לא נאמרה אף מילה משכנעת אחת שגילתה חוזעויות אנושית. היא סירבה, והמשיכה לסרב, למנות ועדת-חקירה. (ועדה זו צריכה לחקור אם דיווחי הטייסים הישראליים היו אמת, על איזה רקע נתקבלה ההחלטה, אם ההחלטה היתה טעות מותרת בשיקול או מעשה בלתי-יחזקי, מי נתן את הפקודה, מהי אחריותה של כל אחת מן הנפשות שפעלו ברגעים המכריעים, ומהי המסקנה האישית הנובעת מכך.)

הממשלה לא גינתה, והצדיקה את השיקול. היא אמנם הציעה, "תשלומים", באיחור של ארבעה ימים, אך נוסח זה אינו מספק.

האם בכך אין הפרשה מסתיימת. מתעורר ררות שאלות חמורות ביותר לגבי הממשלה כולה, ולא רק מפני שאישרה, ביום א' השבוע, פה אחד (1) את ההחלטה שנתקבלה באותן 16 הדקות.

דמותה המוסרית והפוליטית של ממשלה זו, בראשות גולדה מאיר, נתגלתה בשעות הראשונות אחרי שנודע לה על המיכירה.

שאלה: מה היתה הממשלה צריכה לעשות מייד עם היוודע דבר האסון?

התשובה ברורה לכל אדם סביר, בעל תחושה אנושית ומדינית. הממשלה היתה צריכה להביע באופן דרמטי ומשכנע את חוזעויותה העמוקה. הממשלה היתה צריכה להכריז שבשום פנים ואופן אינה מצדיקה פתיחת אש על מטוס אזרחי.

הממשלה היתה צריכה להודיע שהיא ממנה מייד ועדת-חקירה ממלכתית, כפי שעשתה בפרשת שריפת מיסגד אליאקצה. הממשלה היתה צריכה להצהיר שאם יימצא אשם, יוסקו המסקנות בכל חומר הדיון, בלי להתחשב בדרגתו ובמעמדו.

במדינה

העם

צל כבד ואור

ישראל אטמה עצמה

השבוע לביקורת

הכנז-עולמית שהוטחה

נגדה

"עם לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב." קללת-ברכתו של בילעם התנ"כי, לא נראתה מעולם מציאותית כל כך כמו השבוע. אפילו בימי הקדורים ביותר לא מוצא ישראל את עצמה מבודדת כל-כך, מגונה כל-כך ושנואה, כמו השבוע.

המטיפים המקצועיים ראו במצב זה רק חיזוק לטענותיהם הישנות, על האנטי-שיות המשותפת לכל אומות העולם. "מסע שיסוי", "מסע הסתה", "ביקורת מורעלת" היו רק חלק מהכינויים שאמצעי התיק-שורת הישראליים הדביקו לתגובה הכלל-עולמית למה שהיבוע בישראל השבוע.

חלק ניכר מהציבור נטה לאמץ לעצמו דיעה זו, כאילו ישבו על גבי פלנטה אחרת. הניתוק בין רבים מאזרחי ישראל לבין העולם הרחב לא היה רק ניתוק פיזי. היה זה ניתוק רגשי, מתחבתי, ומור-שני. ישראלים רבים אפילו לא היו מסור-גלים לתפוס מדוע נסערה דעת-הקהל הי-עולמית כל כך.

כל מה שהם היו צריכים לעשות הוא לצאת לכמה רגעים מעורו של הישראלי המצוי, להביק לעצמם ענייני זרות, ול-נסות לשוות בדמיונם באיזו תדמית הצי-טיירה ישראל השבוע בעיני שאר בני-המין האנושי.

המראה לא-נאה מעורר ביותר, התרמית המכוערת, תוך שבוע אחד הצטיירה ישראל בעיני העולם, על פי-כותרות העתונים והידיעות במכשירי ה-רדיו והטלוויזיה, על ידי המרכזים הבי-אים:

● מדינה שללא שום פרובוקציה נר-אית לעין מבצעת פשיטה ארוכת-טווח באמצעות ספינות-טיילים ומטוסים בעומק שטחה של מדינה שכנה, מפוצצת, הורסת, מחריבה, והורגת.

● מדינה שטיסה מיירטים מטוס נוס-עים אזרחי, שטס אומנם בנסיבות מוזרות מעל שטח צבאי רגיש, פוגעים בו וגור-מים להתרסקותו ולמותם של מרבית נוס-עיו.

● מדינה בה מתנפלת קבוצה מאור-גנת של יהודים על ערביי שבילה במכור-זל בחברת יהודיה, גוזזת את שערוניה-הי היהודיה במיטב המסורת הגאצית, מכה את הערבי למוות — וכל זאת בנצרת, עיר קדושה.

● מדינה בה אגודת הסופרים נוקטת בקו גזעני מובהק, מסרבת לקבל אל-קירבה סופרים הנמנים על אזרחי המ-י, משום שהם בני עם אחר, וזאת תוך חיאחנות רבים ביימוקים פורמאליים מגור-הכיס, שנעזרו רק למנוע מהסופרים הי-ערבים להתקבל לאגודת סופרים עבריים.

● מדינה בה קבוצה פאשיסטית לאיר-מנית קטנה — הליגה להגנה על הרב-כהנא — מצליחה להטיל את חיתתה על-צמרת המדינה, ולנהל מסע טירור שובי-ניסטידי-נגד מוסדות מוסיון וקבוצות של יהודים המאמינים בישו.

● מדינה בה מצטרפים יחד במוחו של הקורא הממוצע בצפון סקנדינביה או בדרומה של צ'כיה — מה הוא צריך לחשוב על המדינה בתוכה מתחוללים מאורעות כאלה תוך פרק זמן של ימים ספורים?

● מדינה בה קבוצה פאשיסטית לאיר-מנית קטנה — הליגה להגנה על הרב-כהנא — מצליחה להטיל את חיתתה על-צמרת המדינה, ולנהל מסע טירור שובי-ניסטידי-נגד מוסדות מוסיון וקבוצות של יהודים המאמינים בישו.

● מדינה בה קבוצה פאשיסטית לאיר-מנית קטנה — הליגה להגנה על הרב-כהנא — מצליחה להטיל את חיתתה על-צמרת המדינה, ולנהל מסע טירור שובי-ניסטידי-נגד מוסדות מוסיון וקבוצות של יהודים המאמינים בישו.

● מדינה בה קבוצה פאשיסטית לאיר-מנית קטנה — הליגה להגנה על הרב-כהנא — מצליחה להטיל את חיתתה על-צמרת המדינה, ולנהל מסע טירור שובי-ניסטידי-נגד מוסדות מוסיון וקבוצות של יהודים המאמינים בישו.

● מדינה בה קבוצה פאשיסטית לאיר-מנית קטנה — הליגה להגנה על הרב-כהנא — מצליחה להטיל את חיתתה על-צמרת המדינה, ולנהל מסע טירור שובי-ניסטידי-נגד מוסדות מוסיון וקבוצות של יהודים המאמינים בישו.

● מדינה בה קבוצה פאשיסטית לאיר-מנית קטנה — הליגה להגנה על הרב-כהנא — מצליחה להטיל את חיתתה על-צמרת המדינה, ולנהל מסע טירור שובי-ניסטידי-נגד מוסדות מוסיון וקבוצות של יהודים המאמינים בישו.

● מדינה בה קבוצה פאשיסטית לאיר-מנית קטנה — הליגה להגנה על הרב-כהנא — מצליחה להטיל את חיתתה על-צמרת המדינה, ולנהל מסע טירור שובי-ניסטידי-נגד מוסדות מוסיון וקבוצות של יהודים המאמינים בישו.

● מדינה בה קבוצה פאשיסטית לאיר-מנית קטנה — הליגה להגנה על הרב-כהנא — מצליחה להטיל את חיתתה על-צמרת המדינה, ולנהל מסע טירור שובי-ניסטידי-נגד מוסדות מוסיון וקבוצות של יהודים המאמינים בישו.

● מדינה בה קבוצה פאשיסטית לאיר-מנית קטנה — הליגה להגנה על הרב-כהנא — מצליחה להטיל את חיתתה על-צמרת המדינה, ולנהל מסע טירור שובי-ניסטידי-נגד מוסדות מוסיון וקבוצות של יהודים המאמינים בישו.

● מדינה בה קבוצה פאשיסטית לאיר-מנית קטנה — הליגה להגנה על הרב-כהנא — מצליחה להטיל את חיתתה על-צמרת המדינה, ולנהל מסע טירור שובי-ניסטידי-נגד מוסדות מוסיון וקבוצות של יהודים המאמינים בישו.

● מדינה בה קבוצה פאשיסטית לאיר-מנית קטנה — הליגה להגנה על הרב-כהנא — מצליחה להטיל את חיתתה על-צמרת המדינה, ולנהל מסע טירור שובי-ניסטידי-נגד מוסדות מוסיון וקבוצות של יהודים המאמינים בישו.

● מדינה בה קבוצה פאשיסטית לאיר-מנית קטנה — הליגה להגנה על הרב-כהנא — מצליחה להטיל את חיתתה על-צמרת המדינה, ולנהל מסע טירור שובי-ניסטידי-נגד מוסדות מוסיון וקבוצות של יהודים המאמינים בישו.

● מדינה בה קבוצה פאשיסטית לאיר-מנית קטנה — הליגה להגנה על הרב-כהנא — מצליחה להטיל את חיתתה על-צמרת המדינה, ולנהל מסע טירור שובי-ניסטידי-נגד מוסדות מוסיון וקבוצות של יהודים המאמינים בישו.

● מדינה בה קבוצה פאשיסטית לאיר-מנית קטנה — הליגה להגנה על הרב-כהנא — מצליחה להטיל את חיתתה על-צמרת המדינה, ולנהל מסע טירור שובי-ניסטידי-נגד מוסדות מוסיון וקבוצות של יהודים המאמינים בישו.

הדגנרלים

כטן בשעת פגישה עם היטלר, במלחמת העולם השנייה. הגנרל צ'רהאופק התדרדר לתהו מות הבגידה בגלל השקפותיו הריאקציוניות והשמרניות.

מאת אורי אבנרי

ארץ המיתים שר הנרי פיליפ פטן, מרשל של צרפת, נגנב עליידי חסידיו. הם רוצים להטמינו ב"בית הקברות הצבאי ליד ורדן, המקום בו רכש את תהילתו כמצביא. המיטרה מחפשת את הארון, כדי להטמינו מחדש בבית הקברות במקום גלותו האחרון, האי שבו מת ונקבר כמדינאי בוגד. אלה הם שני צידי המטבע של איש אחד: גנרל מצליח, פוליטיקאי כושל. מבחינה זו מדרגים פטן תופעה היסטורית: רובם הגדול של הקצינים המיקצועיים, שנכנסו לחיים פוליטיים, היו מדינאים גרועים.

כטן: שארן הופך בוגד

מי יקרהו של פטן בולט במיוחד. כאשר נסתיימה מלחמת העולם הראשונה, הוא היה גיבור לאומי. כשנסתיימה מלחמת העולם השנייה, כעבור 27 שנים, הוא היה סמל של התנוונות. אך פטן השני היה המשך ישיר והגיוני של פטן הראשון. בסרוץ מלחמת העולם הראשונה היה פטן בן 58, קצין שלא השתתף מעולם בפעולה קרבית. בראשית המלחמה פיקד על מיתקפה בשמפניה. בה נקנו הישגים צנועים מאד במחיר 80 אלף הרוגים צרפתיים ו-100 אלף חולים. כעבור שנה פתחו הגרמנים בהתקפה הגדולה על העיר ורדן, נקודת מוקד בקו הצרפתי. פטן עצר את הגרמנים בקרב שבו ניספו 350 אלף צרפתים. וכך קנה לעצמו תהילת עולם כגנרל מצליח. תהילה זו גברה

הינדנבורג בחברת עוזרו ושותפו, לודוויג דורף, בימי מלחמת העולם הראשונה. כשהוזג שלט בגרמניה. כעבור 17 שנה, כנשיא גרמניה, מסר הינדנבורג את השלטון להיטלר. בתמונה משמאל: הוא יושב בין ראשי הממשלה החדש ובין גרינג.

מדוע מתגלים מצביאים מהוללים כאנשים בינוניים ברגע שהם פושטים את מדיהם ונכנסים לזירה הפוליטית?

כאשר ניצח היטלר במערכה, ראה פטן בכך אישור לכל השקפותיו. הוא הקים מישטר פאשיסטי בצרפת. תוך הסכם עם הכובש. תחילה רצה, בוודאי, להציל מה שניתן להציל. במהרה גלש לתהומות שיתוף הפעולה עם האויב. עד לתחילת הבגידה. ב-1945 נידון למוות. נחון. נכלא ומת ב-1951, בגיל 95.

חיים אלה הם מיקשה אחת. השמרנות טבועה במיקר צוע הצבאי. מי שמחדש ומצליח במלחמה אחת, דבק בחידוש זה גם אחרי שהתיישן מומן. והופך גנרל גרוע במלחמה הבאה.

המיסגרת הצבאית מבוססת על דרגות, ציות, מישמעת. הקצין המיקצועי נוטה לראות בנתונים צבאיים אלה מתכונת אידיאלית, שיש ליישם אותה גם בחברה האזרחית. קצין בכיר מאוד, הנהנה מכך ההנאות הנובעות ממישטר צבאי כזה, מקבל את הפרד הזה כרצון האלוהים.

פטן מוכיח כי גנרל מצליח מאד יכול להיות איש מוגבל מאד, כסיל גמור בעניינים פוליטיים, קורבן של דיעות קדומות נוקשות. כאשר חיפה בשמו המזהיר על פשעים נתעבים — גירוש יהודי צרפת למחנות המוות, הוצאות להורג המוניות של בני ערובה — כבר היה נוסף על כל אלה, סגיל.

כדוגמה של גנרל שעשה שמות בחיים הפיר (המשך בעמוד 18)

כאשר דיכא באכזריות את סימני ההתמרדות בצבא הצרפתי, שהתעייף במלחמת ההתשה. פטן היה גנרל פחות גרוע מרוב עמיתיו באותה מלחמה, שהיתה משופעת במצביאים אוויליים, אשר סיפסו למרומי התהילה על ערימות הגופות של חייליהם. כבר בראשית המלחמה הבין אמת חשובה מאד: בעוד ששאר הגנרלים הצרפתיים האמינו שסוד ההצלחה טמון במיתקפה, תפס פטן כבר אז כי במישק הנצחי בין מיתקפה ומיגננה גברה באותו שלב המיגננה. המיקלע שלט בשדה הקרב, גדרהתיל והחפירה עצרו כל תוקף: זה הוכח בוודן.

אחרי המיחמה, ואחרי מות מתחריו, הפך פטן לאפיפיור הצבאי של צרפת. תורתו — תורת המיגננה — שלטה בכל. המרשל הזקן לא הבין שעם עליית המטוס והטאנק הסתובב הגלגל שוב, ונוצרה עליונות של המיתקפה. הוא עצם את עיניו. השפעתו גרמה להתעלמות מכלי הנשק החדשים, ולהקמת קורמוניו ביש-המזל, שבו הושקע כל המאמץ הצבאי של צרפת. במלחמת העולם השנייה עקפו הגרמנים את הקו בקלות. וצרפת הוכרעה במלחמת-בזק. פטן היה אשם לא מעט באשון היסטורי זה.

אבן המרשד לא התאכזר. להיפך. הוא פרח. כי הקצין שהאמין במיגננה הצבאית, האמין גם כשמרנות הפוליטית הקיצונית ביותר. הוא שרא את תרופותיו ואת כל כוחות הקירומה. הוא ראה בריקסמורות המאשיפטיות דוגמות הראויות לחיקוי.

(המשך מעמוד 17)
ליטנים של ארצו, מגיעה לו מצבה — כאזהרה לדורות.

קל מאוד להשוות את דרך חייו של המרשל פטן לזו של אויבו בשדה הקרב, הפלדמרשל הגרמני, פון הינדנבורג. כאשר נתמנה למפקד עליון של הצבא הגרמני בפרוסיה המזרחית, בראשית מלחמת העולם הראשונה, כבר היה בן 67. צבאי נחל שורה של ניצחונות מהירים על צבא הצאר. בקרב אחד בלבד (המתואר עלידי סולדניצין בספרו האחרון) נהרגו 100 אלף רוסים, יחד עם מפקדם, ונשבו 100 אלף נוספים.

הצרה היא שלהינדנבורג לא היה כימעט שום חלק בניצחון זה. הקרב תוכנן כולו עלידי ראשהמטה שלו, סגןאלוף בשם מקס הופמן, עוד לפני שהמציא הספיק להגיע למקום. אולם הציבור לא ידע זאת.

גם זוהי תכונה אופיינית של המיסתתרים הצבאית, המסבירה מדוע קצין מדיניות צבאית לא היה לה התגלות לאחר מכן, בפושטת את מדינו, כי איש ממוצע ואף טיפיש.

כל ניצחון צבאי נזקף על-חשבון המפקד הראשי, המפקד לעצמו את הישגיו כל פיקודיו, אלה נשארים, לרוב, אלמוניים, מחוץ לחוג מצומצם של אנשימיקצוע. אחרי ניצחונו בפרוסיה המזרחית, הפך הינדנבורג אליל העם הגרמני. הוא נתמנה כעבור זמן לרמטכ"ל, והפך למעשה לדיקטטור של גרמניה. אבל הוא היה ונשאר טיפיש. תכונתו הצבאית העיקרית היתה הכישרון לשמור על שלותו בכל מצב, לשותק, להיראות כענק מאסיבי ולאשר את תוכניות פיקודיו — ובראשם קצין מוכשר, הגנרל אריך לודנדורף.

צדדחמד זה שלט בדעתהקהל בגרמניה בכל ימי המלחמה, פיטר ראשיממשלה מתנונים, הטיל מורא אף על הקיסר עצמו. כאשר החליט הרייכסטאג, ב-19 ביולי 1917, לתבוע שלום ללא סיפוחים (האם זה מזכיר משה?) טירפד זוג הקצינים את ההחלטה.

כמו משה דיין ועזר וייצמן בימינו, החי ליטו השניים שאין לוותר עד השטחים שנכבשו, והביאו את הטענות השונות של "עומק אימפראטגי", "גבולות ביטחון", וכיוצא באלה מניצות של גנרלים חסרי תכונה מדינית.

שנה אחרי שגרמניה טירפדה את כל מאמצי השלום, היא הפסידה במלחמה. מיליוני בניה מילאו את בתי הקברות באירופה. הקיסר ברח. אולם פאול פון הינדנבורג נשאר אליל ההמונים. ב-1925 נתמנה לנשיא הרפובליקה הגרמנית.

בכל מערכת בחירות לאחר מכן התנוססה תמונתו של האליל אדיריהממדים, במדים הצבאיים, על כל הקירות, איש לא יכול היה לעמוד נגדו. הוא בו להיטלר ("הרביטוראי הבהמי" כדבריו) ונשבט שיתן לו, לכל היותר, משרה של "שרהדואר". אולם כאשר היתה בעייה סכנה לקיומו של המעמד אליו השתייך — בעלי האחוות הגדולות, ה"יונקרים" — לא היסס למנות את אדולף היטלר לראשהממשלה. לזקן הטיטש, שהיה אז בן 85, היה חלק קטן אך מכריע באינטריגההחצר, שהעלה תה השילטון את המפלגה שהחריבה את גרמניה.

כאשר מת, כעבור שנה, במצב של סניליות מופלגת, נקבר כגיבור לאומי. אביו כל חייו לא היה אלא קצין כינוני מאוד, ואדם טיפיש מאוד, שהיה לו מזל — ומדיים.

לודנדורף: הריאקציונר השחור

ה איש השני בצמד, אריך לודנדורף, לא היה טיפיש כמו הכוס הרשמי שלו, ובוודאי היה קצין למעלה מבינוני.

לודנדורף לא היה אציל, אך היה לאומן קיצוני, גזען וריאקציונר מובהק.

הוא היה איש פיקה. כך, למשל, נתן לגנין לעבור את גרמניה בקרון חתום, בעצומה של המלחמה. כי שיוכל להגיע משווייץ לרוסיה. הוא האמין, בצדק, כי לגנין יתפוס את השילטון ויחלים להשיג שלום בכל מחיר. הינדנבורג אף לא ידע על כך.

אולם אחרי שההימור הצליח ולגנין ביקש שלום, הכל תיב לו לודנדורף, בהסכמת הינדנבורג, את חוזההנווזה של ברסטליטובסק, שגזל מרוסיה 56 מיליון חושבים, ושטח הגדול פי 40 משטח ישראל. (הופמן, הקצין שנחל את הנצחונות הראשונים שנרשמו על שמו של הינדנבורג ולודנדורף, התנגד לסיפוח, בטענה שהכללת מיליוני פולנים במדינה הגרמנית תשבש את ציביונה הלאומי. שני המצביאים גדלו ב"גבולות ביטחון" והשתקו את הופמן. גם זה מזכיר משה.)

כאשר התמוטטה גרמניה, כעבור שמונה חודשים בלבד, שימש חוזההשלום של ברסטליטובסק צידוק ועילה לכל מי שרצה להטיח על גרמניה תנאים שלום דראקוניים. תאודורהסי פוה של לודנדורף עתה ביוקר.

אולם הוא לא התניא. כמו כל הגנרלים שהפסידו במלחמה, בכל התקופה, הוא האשים בכישלון את "הפוליטיקאים" — בשכחו שהוא עצמו, יחד עם הינדנבורג, שלטו בגרמניה בשנות המלחמה האחרונות.

הוא שנה סוציאליסטים, יהודים, דמוקרטים,

* באותם הימים נפוצה בגרמניה הבדיחה הבאה: בליע עלייתו של היטלר לשילטון ערכו בריוניו בעלי החולצות החומות, אנשי פלוגות הסער, תהלוכת לפידים ענקית מתחת לחלון הנשיא. המרשל הזקן השקיף עליהם מחלוננו, עקב במקלו אחרי קצב התזמורת, ושאל את מזכיריו: "היכן לכו כל-כך הרבה שבויים רוסיים?" לפי בדיחה אחרת, שכך ראשלישכתו עטריפה של כריץ על שולחנו של הזקן, הנשיא חתם עליה.

בונים חופשיים וזיכרונים מכל הסוגים, ועד כן נתן את ידו לאיש שהבטיח להפיל את הי רפובליקה המאוסה וזהחזיר את השיטון לי גנרלים הפטריוטים: אדולף היטלר.

כאשר ערך היטלר, ב-1923, את הפיכתהבירה המגוחרת שלו במינכן, צעד לודנדורף בשורה הראשונה. ההפך כה נגמרה בטחאש אחד של השוטרים שהפילה כמה הרגום. אבל הם לא העזו לפגוע במצביא המהולל. והוא עבר את שורותיהם בביטחה, ואף זוכה מכל אשמה בבית המישפט. הוא נפטר בשיבה טובה בגרמניה הנאצית.

דהגול: הגנרל החכם

א ין פירוש הדבר שכל גנרל העובר לחיים המדיניים מוכרח להתגלות כאידיוט פוליטי. ישנם חריגים לא-מעטים. למשל, אויבו הצרפתי של פטן, דהגול.

כאלוף (שני כוכבים) בראשית מלחמת העולם השנייה. הוא היה חריג בין הגנרלים: אדם בעל ראייה מדינית מפותחת.

כפי שצולם בגרע שונדע לו שגנרל מהולל אחר, דוגלס מקארטור, פוטר עלידי הנשיא טרומן בגלל אי-ציות להוראות הרשות האזרחית.

בצורה מורה דמה דהגול בראשית מלחמת העולם השנייה לפטן בראשית מלחמת העולם הראשונה. פטן תפס ב-1914 שהדוקטרינה המתקפת השלטה היא הרת' אסון, וכי יש לעבור לדוקטרינה של מיגננה. דהגול תפס ב-1939 שהדוקטרינה ההגנתית שלטתה אז בצרפת, ההש' פטן וחסידיה, היא הרת'אסון. והוא היה הנביא הצרפתי של מלחמתההבזק — זו שהפיק האחרון שלה נושם במלחמת שתייהמים.

דהגול היה קצין מיקצועי, אך זמן הרגע שנמש את צרפת המתמוטטת, ועבר לבריטניה, אחרי כמה ימיקרבבות שבהם הצטיין, הוא הפך לפוליטיקאי.

בשלוש תקופותיו הפוליטיות — כראש צרפת הלוח' מת, כמנהיג צרפת שלאחרמלחמה, וכנשיא צרפת בשנותיו האחרונות — גילה כמה מן התכונות השליליות הקלאסיות של גנרל פוליטי. הוא היה לאומן קיצוני, אדם נוקשה, ריאקציונר חברתי. הוא שפך מיליארדים לתוך מערכות-נשק בלתינחוצות לצרפת. הוא עיכב רפורמות חברתיות חיוניות, קומם את הנוער נגד המישטר והוריש את הרפובליקה לריאקציונרים כמוהו.

אולם כנגד כל אלה, היו לדהגול תכונות מדיניות מעולות. היה לו חזון היסטורי בלתי-רגיל לגבי גנרל. הוא חיסל את מלחמת אלג'יריה, ודיכא את הגנרלים שוחרריהמלחמה. הוא הבין את המשמעות ההיסטורית של עליית סין והפילוג הסיני-רוסי, 15 שנה לפני שעסי קנצ'יק כניססון תפס את הדברים וביסס מדיניות חדשה.

דהגול הוכיח, בלי ספק, שגנרלים אינם חייבים להיות מדינאים גרועים. איש חכם יכול לגדור בכך מיקצועי, ולעבור ממיקצועי למיק' צוע. אולם בני המצביאים הגרועים, היתה זאת תופעה נדירה למדי.

I LIKE I — מווע?

א חד הגנרלים שהגיע למרומי התהילה הפוליטית, אחרי שטיפס למרומי התהילה הצבאית, היה איזונהאר. על כישרונותיו הצבאיים של "אייק" נטוש ויכוח, שאולי לא יסתיים לעולם. יש הרואים בו "דיפלומט צבאי" בלבד — מעין יושב-ראש של חברה צבאית גדולה, שהצטיין ביישוב סיכסוכים בין פיקודיו, בהחלפה של חילוקי-דעות, בהשגת פשרות בין המדינות השונות שחיללקן שירתו תחת הנהגתו.

כזאת היתה דעתו של גנרל קלאסי אמיתי, כמו ג'ורג' פאטון, שהאשים את אייק בכך שלא העניק לו את הכוחות והחוזרים הדרושים, כדי לפלוש ללב גרמניה ולסיים את המלחמה. מטעמים פוליטיים היה אייק נאלץ לחלק את הכוחות בין האמריקאים והבריטים, ובכך חטא חטא צבאי מובהק: פיזור הכוחות ואי-רביעת צירימאמן עיקרי.

(פאטון עצמו היה, כמובן, גנרל קלאסי, בעל חוסר-כישרון פוליטי מנומנטלי. הוא סולק סופית מפיקודו אחרי שמינה נאצי כראש-עיר בגרמניה הכבושה, והכריז כי ההבדל בין נאצים ואנטי-נאצים בגרמניה אינו אלא כהבדל בין רפובליקאים ודמוקרטים בארצות-הברית. למרבה מזל נהרג בתאונה לפני שהספיק לחזור לארצות-הברית ולהתערב שם בפוליטיקה.)

חסידי של אייק טוענים כי תיאורו כיו"ר אינו נכון, וכי ניהל את המערכה על פי שיקולים צבאיים נכונים.

כך או כך — הוא בוודאי לא היה גאון.

אבל הוא הפך אליל ההמונים באמריקה. אליל דות זו הספיקה כדי להנחיל לו את כפיחנשיאות.

אין ספק שאייק היה נשיא גרוע. השקפת-עולמו היתה מורכבת ממליצות שדופות וריקות. מאות החביבות על כל הגנרלים בכל התקופות. הוא היה שמרן (אם כי לא קיצוני), עצר רפורמות רבות, נתן למצב הפנימי באמריקה להידרדר. הוא שיחק גולף, בשעה שאמריקה התחילה לבצור. בזמנו החריפו כל החוללים החברתיים באמריקה, בחזית החיצונית, המליך אייק את ג'ון פוסטר דאלס, שרצה לכפות על העולם מסע-צלב אנטי-קומוניסטי. קנאר תו של דאלס גבלה בטימטוס פוליטי, ואייק נרתם לה בהתלהבות. הוא הרחיק מאמריקה את כל העולם הניטרליסטי, דחף עמים רבים (כולל הערבים) לזרועות הסובייטיים, הרחיב את התהום בין אמריקה וסין. המדיניות שלו פילסה את הדרך למה שקרה בקובה ובוויאטנאם.

"תנו לי גנרלים שיש להם מזל!" קרא פעם בפוליון, לזכותו של אייק יש לומר שהיה לו תמיד מזל. למזלו אוסרת החוקה האמריקאית על נשיא להיבחר לתקופת כהונה שלישית. על כן ירד אייק מכסא-הנשיאות אפוף כבוד וחביבה, לפני שנתגלו התוצאות ההרסניות של מדיניותו בבית ובחוץ. אלה נפלו על ראש יורשיו המיסכינים — קנדי במיפסרף-החזירים, ג'ונסון בדרום-מזרח אסיה, וניכסן כ"ל.

בשטח החיצוני מנסה עתה ניכסון, בהצלחה רבה, לתקן את השגיאות שבוצעו בימי כהונתו של אייק ביחד סים בין ארה"ב וברית"מ, סין, דרום-מזרח אסיה וקובה.

איזו נבחר בנובמבר 1962, ערב מות פטא' דיו, נשיא אמריקאי חכם יותר, היו נחשכות לארצות-הברית ולעולם כולו צרות צרורות.

הצרה של אייק — ושל גנרלים רבים אחרים שנקראו לכהונות פוליטיות — היתה שהרבה יותר קל להפוך לאליל צבאי מאשר לאליל מדיני. המלחמה היא שדה אידיאלי לצמיחה. "כאריזמה".

אפשר לומר שלא רק הגנרל מחפש את הכאריזמה, אלא הכאריזמה מחפשת את הגנרל. ובהיעדר גנרל טוב, היא נדבקת בנקל גם לי גנרל כינוני, ואף לגנרל ממומש.

כי במלחמה שולטים הפחד ואי-הביטחון. השבט האנושי, כמו שבט הקופים ועדרי חיות רבות אחרות, זקוק למנהיג בשעת סכנה. המנהיג דרוש לו כדי להרגיע את פחדיו. הוא רוצה להאמין כי הפיקוד הוא בידי איש מורם מעם. נכון, אצילי, חזון הקרבה עצמית, מוכשר. אמונה זו היא רפלקס-מותנה בימי מלחמה.

כאשר גנרל הוסך בדרך זו לאליל, אם בשל כיש-רונותיו הצבאיים, אם בשל הישגיהם של פיקודיו הלא-מוניים, הוא יכול להפוך את פולחן-אישיותו לנכס פוליטי. קל לו לגבור על אנשים מוכשרים הרבה יותר, שכישי-רונותיהם הוצנעו במיקצועות אפורים.

בכל התקופות היה קשה לעמים דתפוס כי הכישרונות הדרושים לניצחון במלחמה, אף כשהגנרל ניחן בהם, רחוקים מאוד מלהיות הכישרונות הדרושים לניהול מדינה. (על כך במאמר הבא בפיררה זו)

במדינה

הסברה

חטא על פשע

כישלונות מערכת ההסברה

הישראלית החמירה

את פרשת אסון המטוס

להיטותם של מוסדות הממשל בישראל לשטוף את מוחו של הציבור ולהצדיק בכל מחיר את השיקולים שהביאו להפלת ה-727. לואיס אריה פינקוס, לחפקיד החשוב והמכובד של נשיא ההסתדרות הציונית העולמית. מזה חמש שנים אין לתנועה הציונית העולמית נשיא. מאז הודח הד"ר נחום גולדמן מתפקידו זה לפני חמש שנים, לא נמצא מועמד מתאים לתפקיד שיהיה מקובל על הכל. איש גם לא מיהר לחפש יורש לד"ר גולדמן. מפלגת העבודה שמרה תפקיד זה במקרה לשעת חירום, כשיתעורר הצורך להדיח מישהו מתפקיד חשוב ולהעניק לו כפיצוי חקיקה סמלי ייצוגי. אלא שעד כה לא אירע מקרה חירום כזה.

ביתנים ניסו פינקוס להכשיר את הקרקע כדי לקבל את המישרה החשובה. שהד"ר גולדמן הפך אותה לבעלת מישקל בעיני מנהיגי אומות העולם. אבל פינקוס בן ה-61, עורך-ידן יליד דרום-אפריקה, מי שהיה לפני בחירתו ליושב ראש הנהלת הסוכנות מנהל אל-על וגיובר הסוכנות היהודית, לא יכול היה להיבחר כנשיא ההסתדרות הציונית מסיבה אחת פשוטה: לפי חוקת ההסתדרות הציונית יכול הנשיא להיבחר, כמו כל בעלי התפקידים האחרים בתנועה, רק על-ידי הקונגרס. מובן שאין כל אפשרות לכנס את כל צירי הקונגרס מרחבי העולם רק כדי לבחור את פינקוס לנשיא.

משום כך הועלתה ההצעה הגאונית, להכניס פשוט תיקון בחוקת ההסתדרות הציונית, לפיה יוכל מעתה ואילך הוועדה הפועל הציוני לבחור בעלי תפקידים בתנועה הציונית, שמסיבה כזושהיא לא נבחרו בקוני גרם הציוני.

הכל היה מוכן לכך שהתיקון יתקבל בועדת החוקה של הוועדה הפועל, ושבשקבותיה יכונס הוועדה הפועל ואריה פינקוס יהיה סוף סוף נשיא התנועה הציונית. אלא שברגע האחרון השתבשו כל החישובים. לפי הוראתה של גולדה מאיר, היו אלה דיוקא נציגי מפלגת העבודה שעירערו על התיקון המוצע בחוקה. הם הציעו כי הוועדה הפועל הציוני יוכל לבחור בעלי תפקידים רק אם יוסמך לכך על-ידי הקונגרס הציוני. בשל המחלוקת לא הושגה שום הכרעה.

כמילים אחרות: עד לכינוס הקונגרס הציוני הבא לא יוכל אריה פינקוס להיבחר לתפקיד נשיא התנועה הציונית.

כישלון ההסברה שבא בעיקבות כישלון מפילי המטוס הוכיח שבטעויות יש תמיד שיטה.

ההסתדרות

התקנון זה אני!

בועמו על כישלונות

חמישפטי בפרשת קופת-חולים,

אנס המזכ"ל את התקנון

כדי לסתום את פי אויביו

"מי תומך בבן-איהרון?" שאל ח"כ ירם ארידור, חבר הוועדה הפועל מסיעת

ח"כ ארידור

מוטב לא לגלות מי תומך

גח"ל, כשהוא פונה סביבו מעל דוכן הנאומים בקומה השביעית של הבניין ב"רחוב ארלוזורוב, גח"ל? המערך מפסיק? היה זה סופו של נאום בו ניסה ארידור להסביר כי תיות ומוכיר ההסתדרות דיבר בנוסח "הספר השחור", כאשר ציי דד בנוסח ח"צ צדית מלגלגות

מי נוסה ליירט את צור

יעקב צור

אריה פינקוס

נסיונו של אריה פינקוס לטרפד את בחירתו של יעקב צור כנשיא המדינה.

היחסים בין פינקוס וצור הם משובשים עוד מהשנים בהם עבדו השניים זה לצד זה בהנהלת הסוכנות היהודית כשצור בן ה-67, יליד וילנה, היה ראש מחלקת ההסברה בסוכנות. כאשר התברר שצור, שהוא ידורה האישי של גולדה מאיר, הוא המועמד שזה למישרת נשיא המדינה ומכאן שמועמדותו כמעט מובטחת, ניסו יריי בין, וביניהם פינקוס, לטרפד את מינויו.

פשוט מאוד: דואגים לכך שמבקר הסוכנות יכין דו"ח שלילי על הקרן הקיימת לישראל שיעקב צור הוא יושב-ראש מועצת המנהלים שלה, נותנים לדו"ח השלילי פירסום בכל אמצעי התקשורת ואף דואגים שעתונים חשובים יקדישו מאמרים ראשיים להשלכות הדו"ח השלילי.

אחרת אי אפשר להסביר את העובדה שמבקר ההסתדרות הציונית, שמאז ימי הד"ר אמיל שמורק מעלים עין ממרבית מעשי השחיתות, העיסוקת המפוקפקת, הגניבות והמעילות הנעו שות בסוכנות, מחליט לפתע פתאום לפרסם דו"ח קטלני חסר-תקדים על הקרן הקיימת.

היתה זו דלא ספק מכוונת שהוטמנה ליעקב צור, האחראי הישיר על כל הנעשה בקרן הקיימת, דווקא בימים בהם הועלתה רשמית מועמדותו לתפקיד נשיא המדינה עזידי מופלגת, מופלגת העבודה.

צור, שנפגע עד עומק נפשו מהפירסום הפוגעים הלך להתלונן אצל גולדה ידידתו על מה שעשה לו פינקוס. גולדה הוועמת החליטה לנקום בפינקוס, שמאז מותו של משה שרת, ממלא באופן "זמני" את תפקיד יושב-ראש הנהלה הציונית, למעשה נשא פינקוס את עינו לתפקיד יושב ראש מועצת המנהלים של בנק לאומי, שמבחינה פורמלית משתייך אף הוא להסתדרות הציונית. אלא שפנחס ספיר הטיל וטו על כך, לפינקוס לא נותרה הבריה אלא להסתפק בתפקיד נשיא ההסתדרות הציונית.

מקורביו אומרים שהוא היה כליך בטוח שייבחר לפני שבוע בישיבת הוועדה הפועל הציוני כנשיא ה-הסתדרות הציונית, עד שאפילו הכין לעצמו נאום הכתרה.

אלא שברגע האחרון ממש קיבלו חברי העבודה בועדת החוקה של הוועדה הפועל הציוני את ההוראה, בהשראת גולדה, לא להסמיך את הוועדה הפועל לבחור נשיא. פינקוס המופתע אפילו לא תפס מי מעט את בחירתו ולמה. זהו שנאמר: על דאטפת אטפוך. מי שמנסה למי נוע בחירת נשיא, כורת לעצמו את רגליו כפ הנשיא שהוא רוצה לשבת עליו.

פינקוס ביותר היה טיעונו של נציג קופ"ח, עורך-ידן אהרון פולונסקי, בפני השופט המחוזי חיים דבורין, "קופת ח" לים היא אגודה וולנטארית, ומי שתקנו תיה אינן מוצאות-חן בעיניו - יכול לעז זוב. כל חבר - רוצה נכנס, רוצה יוצא, אפילו אם התקנות גורמות נזק לחברים, אתה קשור אליהן."

אך הזמנו של רשיש הוכיחה כי חברי הקופה אינם צריכים להודרו לעזוב את קופתם. ייתכן שיצליחו לגרום דווקא ל-פולונסקי ושולחיו לעשות כן.

מנגנון

הכלב כשרון מחתרת

מישרד הדואר, עיריית הרצליה

וחמישטרה חברו יחדיו כדי

דאף את מאגף-הכלבים העקשן

"שמי מפקח סיבוני, ממישטרת הרצ' ליה, יש לי ציריפוש נגדך. תביא בבק' שה את מיתקן-האילוף האלקטרוני שלך לתחנה, אחרת אאלץ לבוא ולעצור אותך." יהודה וכטל, מאלף הכלבים ההרצליני, סגר נדהם את הטלפון. הוא ידע אמנם שגור איתו הרצליה מחפשת דרכים כדי לס' גור את מכון אילוף-הכלבים שלו, לאחר סערת התלונות שהעלו שכניו - אולם

שבוע מכתבים, יש להם מכוונת-כתיבה ור הם כותבים כל הזמן. תלמדו להתנהג כי חברה תרבותית."

על התנהגות תרבותית זו של היושבי ראש ניסו כמה חברים של הוועדה-הפועל, על, מסיעת המרכז החופשי ומק"י, להגיב - אך ללא הועיל. רק בסוף הישיבה, נמ' סרה רשות הדיבור להודעה אישית לאלכס מסיס, נציג הסיעה המושמעת:

"אני מבין את רגישותו של המזכיר הכללי ביחס לחברי הוועדה הפועל ה-יודעים קרוא-וכתוב", אמר מסיס, "ולא עוד, אלא שהם גם יודעים לכתוב במכור נתיכתיבה. אך קשה להבין כיצד הוא יכול להטיף לאחרים איך להתנהג בחברה תרבותית - כשהוא עצמו עושה הכל כדי שהישיבה תתנהל בצורה בלתי תרבותית. התנהגותו היום, ובישיבות קודמות מוכי' שה פעם נוספת כי על הוועדה הפועל לבחור לישיבותיו ביושבי-ראש שיקפיד על ה' סדר, הנהלה תרבותית והתקנון הכתוב."

נציגהון מוחלם. אפשר היה, מן ה' סתם, להבין את עזמו של המזכ"ל. אר' בעה חודשים אחרי שביח-המישפט המי חווי בתל-אביב נתבקש ע"י הסיעה ה' בלתי-תרבותית בהסתדרות להתערב בדרי כיהניהול הלא-דמוקראטיים של קופת-ח' לים, הסתיים השלב הראשון של המאבק בניצחון מוחלט של הסיעה: יושב-ראש הוועדה-הפועל, פנחס רשיש, הומין את ה' מניע לשגשג עם נציגיהם

דו"ח שלילי למועמד לנשיאות

דו"ח שלילי למועמד לנשיאות

דו"ח שלילי למועמד לנשיאות

דו"ח שלילי למועמד לנשיאות

דו"ח שלילי למועמד לנשיאות

דו"ח שלילי למועמד לנשיאות

דו"ח שלילי למועמד לנשיאות

דו"ח שלילי למועמד לנשיאות

דו"ח שלילי למועמד לנשיאות

דו"ח שלילי למועמד לנשיאות

דו"ח שלילי למועמד לנשיאות

דו"ח שלילי למועמד לנשיאות

דו"ח שלילי למועמד לנשיאות

דו"ח שלילי למועמד לנשיאות

דו"ח שלילי למועמד לנשיאות

דו"ח שלילי למועמד לנשיאות

דו"ח שלילי למועמד לנשיאות

דו"ח שלילי למועמד לנשיאות

דו"ח שלילי למועמד לנשיאות

דו"ח שלילי למועמד לנשיאות

דו"ח שלילי למועמד לנשיאות

דו"ח שלילי למועמד לנשיאות

דו"ח שלילי למועמד לנשיאות

דו"ח שלילי למועמד לנשיאות

דו"ח שלילי למועמד לנשיאות

בושות בשלל צבעים

כל אנשי הבוהימה
כישלון חרוץ,
אספו 2,400 ל"י

אשים למכור את תמונתו המיסתורית של יוסי בנאי: "תצילו את כבוד הספרדים" התחנן. "תיקנו לפחות תמונה ספרדית אחת" אין קונים. לעומת זאת, התרשמה גברת כבודה עד כדי כך ממאמציו, שתרכשה לאילן 500 ל"י. במחיר הזה, יכלה לקנות את חצי התע"ר רוכה. אולם, נראה שגם לנדיבותה היה גבול: כסף היא היתה מוכנה לתרום. לקחת תמונה איתה — זה כבר היה יותר מדי. אבי קורן ואשתו, שולה חן, קנו לעצמם את ציורה של גילה אלמגור. בטי דובינר אירחה בחיבתה הרגילה, עודדה כמיטב יכולתה את הזמרים, והבדרנים, שקיבלו מכתימורל נוכח המחירים שהציעו ה' קליינטים עבור יצירותיהם. "מול שוורדו תרמה את הצבע והבדים", נאנח אחד מציירי הקישקושיאדה, "אחרת לא היינו מכסים אפילו את מחיר המס' גרת".

רעיון עצמו היה חביב: כל מי שהוא משהו בעולם הבוהימה — להוציא ציירים מקצועיים — יקבל בד, מיכחול וצבעים, ויציר תמונה. התמונות תימכרנה בתערוכה מיוחדת, שהכנסותיה תהיינה קודש לאילן. הרעיון רעיון, אבל הביצוע, התערוכה, שהתקיימה ביום הראשון השבוע בפני קהל מוזמנים באולמי התצוגה של חנות הרהיטים ורדו ברמתיגן, הכניסה בסך הכול 2,400 ל"י עבור עשרות התמונות. פחות ממחירה של תמונה יחידה של צייר בינוני. אבל אם הכסף לא היה, לפחות שמח היה. אבי בהט תרם ציור שכלל נקודה, חץ, ותאריך הציור: 1972—1973. כאשר הופיע לתערוכה, באיחור, גילה שמישהו קנה את יצירת המופת: "מי זה האידיוט?" השתאג בתדהמה. אורי זוהר עמל קשות בנסיונות נור-

ששי קשת
(למטה) צייר
כנר שפיו סגור
במנועול, שנמכר ב' 65 לירות ישראליות.

גדי יגיל
צייר ליצן עזוב, ומוצלח למדי. גם מצחקקים אחרים, כמו דודו דותן, ציירו ליצנים. המחיר ההתחלתי של התמונות היה 50 ל"י. וגם הסופי, ברוב המקרים.

יפה ירקוני
כמו על הבמה,
גם על הבד זכר
תה הזמרת הפופולרית
במחירים טובים.

רבעה מיכאלי העניקה אוטו־פורטרט מרשים (בתמונה משמאל) בעצ־
בותו וכנותו הערומה, חסרת הרחמים. אחת המבקרות
שהתנגדה לנסינות־השינוע לקנות את התמונה, הסבירה: "זה יבהיל את הילדים."

יירו למען מכירה פומבית - ונחלו ביחד

צביקה פיק צייר פורטרט של עצמו בשישים ל"י (למטה) בפטולה, זכה

איש לקנותה. כנגד הכישלון המוחץ הזה, זכתה תמונתה של טליה שפירא במחיר־שיא של 160 ל"י. את יצירתם המשותפת של דורי ברזאב, יהונתן גפן ופופיק ארנון, קנתה אלמונית בעשר ל"י.

מיכאלי תרם משהו מופשט ביותר (בתמונה משמאל). עד כדי־כך מופשט, שאשתו אילנה החביאה את נאשר נאלצה לוותר והתמונה הגיעה בכל זאת לתערוכה, סירב

עדנה לב נרכשה ב־45 ל"י, דני גרנות בעשרים ל"י, שושיק שני בארבעים, אריק לביא — גם הוא מעשה ידיו של שושיק שני — ב־35. לזיגמונד פרויד היה ודאי הרבה מה לומר על התערוכה.

זדה ברקו (בתמונה משמאל) צייר פורטרט מעניין, מוכפל בארבע, של עצמו, שנמכר במחיר ני של 70 ל"י. יעל אביב נמכרה בחמישים ל"י, זאב רווח כנ"ל.

כשתבוא לעבוד בנמל אילת...

לנמל אילת זרועים עובדים עד גיל 32 אחרי שירות צבאי ובעלי כושר גופני מעולה למקצוע הסווארות.

נמל אילת מציע לך: א. עבודה קבועה ומסודרת במפעל דינמי עם סיכויי קידום בעתיד א. בתקופת הנסיון מגורים בבית נמל (מלון) עם ארוחות, תמורת תשלום מינימלי א. בשנה הראשונה זכויות של 8 טיסות לתל-אביב וחזרה, על חשבון הנמל א. עזרה כספית ברכישת דירה בתוספת הלואה ל-10 שנים א. ניש צורך להמתין בתור לקבלת דירה באמצעות חברת עמידר באילת). הנחה במס הכנסה ומס אחיד. למחזורי נסיון בעבודת נמלים, תינתן הקשרה מתאימה והדרכה בנמל אילת. המעוניינים לעבוד בנמל אילת ולחשק בעיר, יפנו למשרד הראשי: רשות הנמלים, בית-מעיי דרך פתח תקוה 74, תל-אביב, קומה 11, חדר 1121 בכל יום שיש, בין השעות 9.00-12.00 ויביאו עמם תעודת זהות ומקס מלואים ניתן גם לפנות בכתב למדור כת אדם. נמל אילת, ת. ד. 37, אילת

אילת הקסומה קוראת לך!

(המשך מעמוד 19)
לא שיער כי העיריה תצליח לגייס לשי-
רותה את משרתת ישראל.
תעצור אותו. הוא נדהם עוד יותר
כאשר הגיע לתחנת המיטרה, גילה כי
לא רק המיטרה התגייסה למיבצע הגדול
נגדו, אלא גם משרד התיקשורת.
כאשר נכנס למשרדו של סיבונג, נטל
הלה מידידו את המיתקן האלקטרוני, קרא
לגבר נוסף שהמתין בחוץ. היה זה איש
מחלקת ההנדסה של משרד התיקשורת.
המהנדס בדק את מיתקן-האילוף, אמר
לקצין: "תעצור אותו. זהו המכשיר. תרים
גם את המכשיר."
וככל נעצר, מסר סביעת אצבעות, ו-
שוחרר בו במקום בערבות של 500 ל"י.
האשמה מוגזגת. ההאשמה האמיתית
תית נגד וכל, שעוררה סערה בקרב צי-
בור חובבי הכלבים ברחבי הארץ, היתה
כי שיטת האילוף באמצעות הצווארון ה-
חשמלי שלו גורמת עינויים לכלבים, משי-
אירה בהם צלקות נפשיות, ולעיתים גם
גופניות. לנצח, שוברת את רוחם. אגור
דת צער-בעלי-חיים מסתייגת משיטת ה-
אילוף הזה, ושכניו של וכלל הפעילו לחץ
כבד ביותר על כל הגורמים להפסיק את
פעולתו, בגלל יללות הכלבים שנשמעו
מחצרו כל שעות היום.
משום כך, היתה ההאשמה הרשמית נגד
דו, עתה, מוגזגת: מפסק סיבונג האשימו
בהפעלת מכשיר-אלחוט ללא רישיון של
משרד הדואר.
לא הפריע, אבל... מבחינה מישפ-
טית, ייתכן שהיו רגליים לאישום. המיתקן

וככל, מכשיר האלחוט והאנטנה
התעללות בחוק

סועל באמצעות הפעלה אלחוטית של ה-
צווארון, המורכב על צוואר הכלב. הור-
אות אלחוטיות אלה, הנשלחות על-ידי
המאלף, מעבירות בצווארון זרם חשמלי
המעביר בכלב מכת-חשמל.
מבחינה מעשית, היתה ההאשמה הבל-
טווח השידור של המכשיר הוא אפסי, ו-
המהנדס הודה בגלוי, בתשובה לשאלותיו
של וכלל, כי המכשיר שלו לא הפריע ל-
שום תחנת אלחוט שהיא, וכי אינו מסוגל
כלל להפריע.
בלתי-ברירה, פנה וכלל למשרד התיק-
שורת, ביקש רישיון.
שיטת אכזרית. תשובת משרד ה-
תיקשורת: מאחר שהשתמש במכשיר-אל-
חוט בלי רישיון, לא יקבל רישיון, השנה.
אולי בשנה הבאה. שיפנה אז.
כאשר התרעם וכלל על כי מצויים ב-
ארץ בעלי צווארונים חשמליים נוספים,
ורק עליו בחרו להתלבש, גער בו מהנדס
משרד התיקשורת מ. שקד: "אתה לא
תלמד אותנו מה לעשות. אנחנו יודעים
בעצמנו מה לעשות."
דובר משרד התיקשורת התחמק מלה-
גיב על העניין, הסתפק בהערה: "השי-
טה האלקטרונית הזו היא כל-כך אכז-
רית."

על כך, אין כנראה ויכוח. הוויכוח הוא
אם מותר למנגנון השלטוני להפעיל חוקים
למטרות שלא לשמן נועדו.

Israel & Palestine

Boite Postale 130-10
75463 PARIS CEDEX 10
FRANCE

הירחון המזרחי-התיכוני היוצא בפאריס, באנגלית
בעריכת מקסים גילן ולואיס מארטון

הופיע גליון מס' 18
מן התוכן:

מחיר פעולות-התגמול בסוריה
יגאל לבבי - מחשבות צלייניות מתל-אביב
מוחמד ישמעילי - על ועידת אש"פ, בקאהיר
פרשת רשת החזית האדומה
הטכסט המלא שמשתתפי ועידת-בולוניה
יצטרכו לקבל
הפנתר השחור מרים קולו
אנו רוזאטי - גולדה מאיר והאפיפיור:
מאחרי הקלעים של האינטרנאציונל הסוציאליסטי
קריאת אנשי-רוח יהודיים נגד עינויים בישראל
מקסים גילן: - מכתב לפידאינית
שאהאטי חארו - עו"ד יהודי-מצרי מסביר עמדתו
הוקם ועד-התאום של אופוזיציה יהודית בחו"ל

חתימה שנתית: 40 לירות ישראליות (שטרות
או העברה בנקאית). העתון יישלח בדואר-אוויר.

לכבוד

ISRAEL ET PALESTINE
Boite Postale 130-10
75463 PARIS CEDEX 10
FRANCE

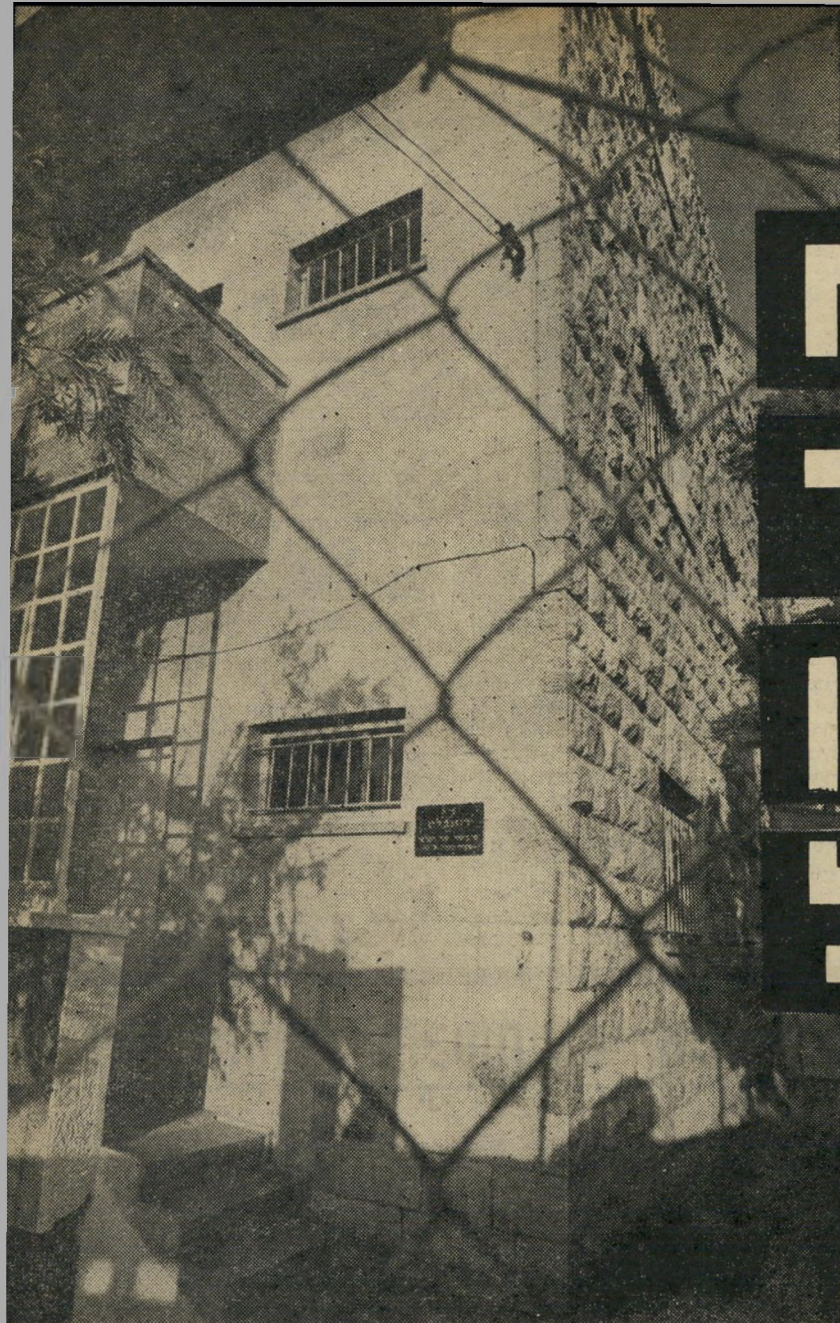
נא לשלוח לי חניס אין
כסף גליון של ישראל
ופלסטין, לדוגמה

כתובתי

שמי

מיקצוע

גזור או העתק - ושלח!

חולי רוח עובדים בפרך למען המנהל

41 שייכת לקלמן רוזנבלאט, בעליהם של שני בתי-חולים לחולי-נפש, ואליהו חבר, מורה בבית-הספר של הדואר בזק. מדי בוקר בשבע וחצי, שישה ימים בשבוע, נעצר ליד הווילה סגור, הפורק קבור צת חולירות ממוסדותיו של רוזנבלאט. שישה ימים בשבוע, בשלג ובחמסין, הם עובדים בפרך בהקמת הווילה של הבוס, בתנאים מחפירים, באימי מכות, ללא תזונה מספקת, וכמובן ללא תשלום. עובדים בלב המאה העשרים.

המנהל

קלמן רוזנבלאט, בעליו של המוסד לחולי-נפש בגבעת שאול, המעסיק את חולי-הנפש בבניית הווילה הפרטית שלו.

אולי תהיה

לי לאשה

לא קשה להבחין בהם. בתוך המון ה' פועלים הנמרצים, ערבים ויהודים, ה' ממלאים את הרחוב המלא וילות בשלבי בנייה שונים. הם בולטים במבטם הכבוי, כחפיהם השמוטות, בעמידתם הרפויה, המעוררת רושם של ניתוק מוחלט מה' מתרחש סביבם. לפעמים, כשרוזנבלאט עצמו איננו במקום, הם קרבים לעובדים' ושבים, מתחננים לקצת אוכל, לסיגריה, לקצת כסף.

מוכיגורל אלה, רובם בודדים בעולמם, ללא כל קרוב או ידיד, נשלחו לבית-החור'

כ שהידדות הקטנות, הגרות ב' רחוב ששתי-הימים בגיבעת-המיבחר בירושלים, יוצאות לשחק ברחוב — הן נזהרות מלהתקרב לבית מספר 41. "שם אסור להתקרב", הן מצביעות בפחד. "שם יש משוגעים."

אין זו המצאה של דמיון ילדותי שני' זון מסיפורי-אימים. זו מציאות. מציאות מחרידה. זה כשנה שדיירי ה' רחוב עדים למתוה הוועה המתרחש לעי' ני כל בבית מספר 41 — וידם קצרה מ' הושיע.

הווילה הדו-משפחתית הניבנית כמס'

לים לחולי-נפש בגיבעת-שאול בירושלים, שבבעלות קלמן רוזנבלאט. על-ידי משרדי הבריאות והסעד. האמנם כדי לבנות את ביתו הפרטי של המנהל?

כאשר שואלים את יצחק, אחד מעב' דיו של קלמן רוזנבלאט, אם יש לו בית, מלבד המוסד, הוא מחייך בפה שרק מעט שיניים רקובות נשארו בו: "כן, יש בית." "ואשה יש?" "כן."

"איפה הבית שלך, יצחק?" "שם," הוא עושה תנועה סתמית בידו.

שלושה תצלומים בחשאי

הבולטת אף באור השמש, תורמים חליפות הפסים, אך בעיקר יציבתם ותנועותיהם הרפות, המוזרות, של החולים המועסקים בעבודת-פרך בתנאי עבדות: מהנץ החמה עד שקיעתה, עם ארו' חזק דלה ליום, בשלג ובחמסין, תחת מכות ואיומים, וללא תשלום

כמו במחנה ריכוז
ריס לזיהוי, המועסקים בבניית הווילה הפרטית של מנהל המוסד בו הם שוכנים בפקודת משרדי הבריאות והסעד. לאווירת הנכאים,

האם מרמה "סולל-בונה"

את מס-הכנסה?

ל"י, לדבריו, פעל כמתווך עבור דיור, ובשנה שעברה מצא לה קונה עבור 27 דונס קרקע באזור ל.

הקונה היתה חברת אלבן של אילי הכספים היהודי-גרמני פאלון (הבונה את גורד-השחקים בקולנוע מגדלור), ששילם עבור השטח 3.3 מיליון ל"י. עמלתו של המתווך היא שני אחוז — אותם, טען המתווך, סירבה החברה לשלם לו. עד כאן, הכל כשר וישר. אלא שבמהלך התביעה, העלה ורשבסקי טענה כי לאחר שנחתם החוזה האמיתי בין הצדדים, במאי 1971, נחתם ביניהם חוזה שני באוגוסט אותה שנה, שמטרתו היתה לעקוף את הוראות המיסוי שחלו על העסקה האמיתית.

אם תוכח האשמתו של ורשבסקי כנכונה, עשוי מס-הכנסה לפתוח בחקירה גם בעסקאות אחרות של סולל-בונה. זהו, לפחות, הנוהג במקרה שאזור פרטי נתפס בעבירה כזו.

על יהודי פרטי עוד אפשר להאמין לפי עמים שהוא מנסה להערים על שלטונות מס-הכנסה. אבל על חברה ציבורית כ"סולל-בונה?"

לדברי מתווך-קרקעות תל-אביבי בשם דויד ורשבסקי — כן.

ורשבסקי העלה טענה זו בתביעה משפטית שהגיש נגד חברת דיור, שהיא חברת-בת של סולל-בונה. בעוד החברה האם עוסקת בבנייה ציבורית, מתרכזת דיור בבנייה פרטית. אחרי הכל, מה שטוב לשיכון-עובדים, לא יכול להיות רע לסולל-בונה.

כן, בנתה דיור את רבייה-קומות בשיכון בבלי, בהם השתכנו אנשי-צמרת ההסתדרות כמו ירוחם משל, מנכ"ל סולל-בונה צבי רכטר, מנכ"ל קרן-הפנסיה ההסתדרותית נתניו זיו פריאור, ואשר ידליו.

בתביעתו, מבקש ורשבסקי לחייב את דיור לשלם לו דמי-תיווך של 66 אלף

איך להיות מאושר מאפעל מאושר

כאשר הקימה קבוצתו של איל-הכספים היהודי-אמריקאי אמנון ברנס את מלון קראוואן בשארם א-שייך, וזה המלון לקבל אישור כמפעל מאושר, הפטור כמעט לגמרי ממסים. בנוסף לכך, זכו היוזמים גם להלוואות ומענקים ממשלתיים בגובה שני שליש מההשקעה, שהסתכמה בשניים וחצי מיליון ל"י, כך שהם עצמם נאלצו להשקיע רק כ-800 אלף ל"י.

בשנה וחצי האחרונות נשא המלון הפסדים, ונראה כי לא יהיה מגוש מסגירתו. מובן שבמצב כזה, מנסה כל הנהלה נבונה לנצל כל אפשרות לרווח, פעוט ככל שיהיה. בתוך נכסיה-מלון נכלל גם מיוזון-נייד, כחלק מההשקעה המאושרת. פירוש הדבר

המיוזנוני
ניידות מפתיחה

שהוא ניקנה ללא מיסים, בדומה למכונית בעלת מיספר לבן, ואסור בשימוש לכל מטרה אחרת, מלבד במלון.

אלא שלאחרונה, גילה המיוזון הנייד ניידות מפתיחה, הגיע, משארם א-שייך הרחוקה עד לתל-אביב, אל הסטייקיה של אלי רונן בכיכר מלכ-ישראל בתל-אביב. כן נראה המיוזנוני בשבתות במגרשי-ספורט שונים, מוכר מתוצרתו לקהל הצופים.

לדברי רפאל איתן, מנהל קראוואן, נמסר המיוזון לאלי רונן לצורכי שיפוצים ותיקונים בלבד, ואסור להשתמש בו לכל מטרה מסחרית. למען האמת, הוא אף לא יודע על שימוש כזה.

הקבלות והתכופים

כאשר פתחה חברת סונול חנויות ב"תחנות-הדלק שלה ברחבי הארץ, התיקו פלאו רבים. איזה נהג הנכנס למלא בנזין, יתעכב גם לקנות קילו תפוזים או כיכר גבינה?

הרבה, כפי שמסתבר מההצלחה לה זכו החנויות, הנקראות סונומרקט.

סוד ההצלחה טמון לא במיצרכים, למרות שהם בהחלט על רמה, ואף לא במחירים, שהם בהחלט סבירים. אף שני אלה ניתן למצוא בכל סופרמרקט רגיל, ושום נהג לא היה מבזבז את זמנו על קניות לבית בתחנת דלק.

סוד ההצלחה טמון בקבלות: כאשר אתה קונה בנזין יחד עם חמאה, אתה מקבל קבלה אחת על כל הסכום. קב-

לוח דלק מוכרות כחוצאה לצורכי מס-הכנסה. קבלות על חמאה — לא. זה הסוד הפשוט.

השריון

מחנך לחיסכון

בבסיס-אימונים של חיל-השריון בדרום הארץ קיים מיטווח גדול לאימוני תותחנים. על קיר המיטווח מצוירת טבלת ענק, ובה פירוט מחירי כל הפוזים וחי-כדורים, וכתובת ענק: תותחן, דע את מחירך!

ישראל קרוא
טרגדיית הגורל

רווחים שטרם מצאו את ביטויים במאזניים האחרונים. לדוגמה: לרסקו יש חברת-בת בשם ירוש, בעלת נכסים מרויבים, ששער מניותיה עומד כיום בסביבות 190 נקודות. אין כל הגיון בהפרש השעריים בין החברה האם לחברה הבת. תהיה זו טרגדיית הגורל, כי דווקא מותו של האיש שהביא את רסקו מסף ההתמוטטות לשינושג — יאפשר את מכירת החברה. המסקנה למשקיע: צפויות עליות ב"שערי מניות החברה.

"כימאויר" רוכשת את "מסוק"

בנוסף להכנסות יפות מהמוסן הגדול, המשרת 65 מטוסים קלים, בניהולו של ישראל הראל. עם רכישתה של מסוק, שסבלה זה זמן רב מקשיי ניהול, תהפוך כימאויר לגורם המרכזי בענף.

מינויים

תתינציב יעקב אידילוביץ, לשעבר מפי-קד אגף כוח-אדם במישרת-ישראל, פרש מתפקידו, והתמנה לתפקיד מנהל כוח-אדם במישרד החקירות מודיעין ארצי.

תת-אלוף אשר לוי, לשעבר מנהל שטיחי-קיסריה, פרש מתפקידו והתמנה מנהל סוכי-נות השעונים אומנה וטיסו בישראל. לוי פרש מקיסריה לאחר חצי שנה של עבודה שם, בגלל חילוקי-דעות עם בעל המפעל, יצחק שפירא.

הכביש של

גולדה

הודות לנכדיה של גולדה מאיר, הגיע הקץ לסיבלם של מאור ילדים בגב.

במשך עשרים שנים, לא היה כביש ש"י-חבר את כביש באר-שבע-רביבים-שדה בוקר עם כביש באר-שבע-אורים-צאלים. ולדי הקיבוצים רביבים, משאבי שדה ושדה-בוקר, שהגיעו לגיל התיכון, נאלצו לנסוע לבית-הספר הקרוב בצא-לים בדרך עוקפת ארוכה, שנמשכה שעה תיים. בתקופת הבריטים אמנם היה כביש מחבר כוח, אולם הוא נחרס על-ידי כוחות צה"ל, ולא תוקן מאז.

כך סבלו הילדים שנים. עד שלפני כמה חודשים, הגיעו גם נכדיה של ראש-המשלה, בני קיבוץ רביבים, לגיל התיכון.

נראה כי מעמדה של הסבתא חשפיע: לפתע, נחלץ משרד העבודה לפעולה, ותוך זמן קצר נסלל כביש חדש, באורך 22 קילומטרים, המחבר את בית נכדיה של גולדה עם בית-הספר התיכון.

בשימחתם כי רבה, כינו קיבוצי חס-ביבה את הכביש החדש בשם כביש גול-דה.

אורי יורום
השתלטות מהירה

חברת-התעופה כימאויר חתמה לאחר רונה על זיכרון דברים לרכישת חברת ההליקופטרים מסוק.

בעליה של מסוק הם חטיס אורי יורום ועורך-הדין יחזקאל ורד המייצג את ה"משקיעים הזרים אמנון סרנס ויוחאי שניידר. מסוק היא גם סוכנת חברת באק-סיקורסקי בישראל, וכן מספקת היא מסדי-קים למשרתת ישראל, פרט לעיסוקה ה"עיקרי, שהוא ריסוסים. למסוק כיום ארבע עה מסוקים, לאחר ששניים התרסקו. כימאויר, שהיא בבעלותם של 270 ק"י בוצים ומושבים, היא כיום חברת ה"ריסוסים הגדולה בארץ. בעבר, התחרתה בה החברה הפרטית מרומ בתצלחה. לפני שנה נכנס לכימאויר מנכ"ל חדש, יעקב טוביה חברה, רכש עשרה מטוס-ריסוס גדולים, פתר בעיות פנימיות, והפכה לכוח רציני. כיום יש לכימאויר כ-40 מטוסים משלה,

במדינה

דרכי-חיים

פספורט תמורת

אצבע חשיש

מיכאל מייזר עשה

טובה לשתי ידידות —

ועלול לאבד את אזרחותו בשל כך

דווקא אותו היו צריכים לתפוס. מכל עשרות הישראלים. המשתתפים מדי ערב בעסקות חשיש קטנות, וקטנות פחות — היתה המשרה צריכה ליפול דווקא עליו. מיכאל מייזר לא חשש ממאומה, כאשר יצא מביתו ברמת-גן לתלאביב בשליחות קטנה. שתי האזרחות שלו — ידידות ותיקות מאנגליה שבאו לביקור בארץ — ביקשו ממנו לקנות להן אצבע חשיש, מאחר שלא ידעו בעצמן את המקורות כאן.

דמויות באפלה. מייזר, יליד אנגליה ובעל דרכון בריטי, יצא מיד, כג'י' טלמן בריטי מלידה, בשליחות העלמות. יצא — ולא חזר עוד, באותו לילה. הוא הגיע בשלום למרכז המכירות בצפון תלאביב — מענה-הסירות ביר-קון, מאחורי קולנוע פאר. הוא נפגש בשי-לום עם גבר שצץ מתוך האפילה, שאל אם הוא רוצה משהו. הוא קנה ממנו ב-שלוש אצבע חשיש, ואפילו נפרד ממנו לשלום.

עד כאן. ברגע זה, זינקו על הקונה והמוכר המופתעים מספר דמויות אפלות. ההמשך התקיים בתחנת המשרה. הי-דמויות האפלות התגלו כאנשי חוליות של סמ"ר אלי דודן ממיפלגה-הסמים, שי-שכבו במארב וחיכו להודמות המתאימה. המוכר התגלה כסולימאן אגארבאריה (20), תושב אוס-אל-פאחם. והקונה, מייזר, התי-גלה כדקורטור תמים, היושב בארץ ב-מעמד של תושב ארעי ומחכה לקבל את האזרחות הישראלית.

אז תעשה טובות. השאלה היתה, אם אכן יקבל אותה — או שהטובה שי-עשה תעלה לו באובדן הדרכון הכחול. שכן בפני שופט-השלום התלאביבי חיים שפירא הציגה התביעה את סולימאן חקטן כסוחר חשיש גדול, ואת הדקורטור בן-ה-25 כקונה חשיש. ומאחר שהחוס לא עושה טובות לעושי טובות, סירבה התי-ביעה להתחשב בסענתו שעשה טובה לי-בנות, תבעה להרשיעו.

סניגורו, עורך-הדין אורי רון, טען לי-עומת זאת כי המדובר בצעיר ישר-דרך, שלא ביקש את האצבע החומה לעצמו, והמבקש בכנות להתאזרח בארץ-הקודש. משום כך, יואל נא בית-המשפט וישלחו לקבלת חסוקר של קצין-המיבחן. אם יקבל בית-המשפט את בקשתו, ולא יפגע בסיכויו של מייזר לקבל אזרחות ישראלית, הבטיח הסניגור — מבטיח שול-חו לא לעשות יותר טובות לעולם.

שמו הולך לפניו

צעיר ערבי מעזה נשחרר לשושר

שנות מאסר

על אונס צעיר יהודי מקריית-גת

"תמיד הבעייה עם התחת." נהג לומר יוסי בנאי בערב שירי ג'ורג' בראסאנס. לבני הצעיר העזתי, שעמד בפני בית-הדין הצבאי בעיר מגוריו, היתה הבעייה כפולה: היא התחילה בשמו — באנטוי*, נגמרה באישום נגדו: אונס ומעשה סדום בנער יהודי בן 15.

נימוסים משונים. פאיו חמדן אלי-באנטיו ניתקל בייצר הרע בשעה חמש בבוקר. היה זה כאשר יצא ממישמת-ליר-לה במיפעל ליגה בקריית-גת, פגש נער מקומי, הזמינו לכוס קפה. מין הון להון התיידדו והשניים והצעיר היהודי הזומן לי-עזה לביקור-נימוסין.

בתום הביקור, מיהר הנער למישרה, התלונן על אונס ומעשה-סדום. באנטיו נעצר, הודה באשמה, והורשע. אחד משלושת השופטים הצבאיים שישובו בדין, דרש להכניס את הנאשם לעשר שנות מאסר. למולו של באנטיו, הוא נותר בדעת מיעוט ובית-הדין, בראשותו של רס"ן יורם גליון, פסק לאנס שלוש שנות מאסר.

(*) טיזי בערבית פירושו ישבן.

למרות שלא ידע מילה אנגלית, החל תוך שלושה שבועות מנהל את המיפעל, כאילו נולד שם. כך החלו ימי הזוהר, כאשר הכי-מאי המבריק, לשעבר תושב מעברת בת-ים, הפך לתעשיין מיליונר.

בוריס קישון, אשתו יוכה ובנם דני, אז בן תשע, בתצלום משנת 1955. הד"ר לכימיה הצעיר היה אז בתחילת דרכו באנגליה.

בימי הזוהר

עלייתו ומותו של בוריס קישון, קרבן פרשת הסחיטה

המדיניונר ההולכי

הבקבוק הגדול

הוא שהרס את המיליונר, הביא לבסוף למותו. קישון, כאן בקוסטייל עסקים לפני שש שנים, היה שתיין גרוע, למרות שהחל לשותות בגיל מוקדם.

לחמוף חמש שנות מאסר — זו מכה רצינית לכל אדם. אך לגלות, שבוע לאחר גזרי-הדין, כי אך כחוט-השערה תבי-דיל בינך לבין החופש — זה כבר השיא. זה בדיוק היה השבוע מצבו של יוסי לריאה, שנידון בשבוע שעבר לחמש שנות מאסר בפרשת הסחיטה הענקית מהמיליונר היהודי הבריטי בוריס קישון:

שבוע לאחר שהחל לריאה לרצות את מאסרו הממושך — נפטר בוריס קישון מ-התקפת-לב בנמלי-התעופה של לונדון. ובוריס קישון היה העד היחידי, שבעז-רתו אפשר היה לשלוח את לריאה למאסר. לוא היה קישון נפטר קודם, או המיש-פט נדחה — היה לריאה נמלט מעונשו.

מהפכה

אצל המהפכנים

את התקפת-הלב הראשונה שלו קיבל בוריס קישון בשיא הצלחתו ועושרו, כמיליונר ותעשיין מצליח וממציא מבריק. את התקפת-הלב השנייה — שהיתה גם הסופית — קיבל בשיא הידרדרותו והשי-פלתו. כששמו מוכפש ברחבי העולם כקלי-פן פתולוגי שהרס את משפחתו, הפסיד מיליונים בקלפים וסחיטות, נירדף על-ידי פושעים ברחבי העולם.

את התקפת-הלב הראשונה קיבל לפני שש שנים. את השנייה לפני שבוע. ומה (המשך בעמוד 28)

תצלומים מלפני עשר שנים, בבית-המש-פחה בלונדון: קישון בחברת אשתו ובחברת בנו דני, אז בן שלוש. אישה-עסקים המצליח היה בעל ואב מסור ואוהב, אולם משיכתו החולנית היתה חזקה יותר, גרמה להרס ולחרפה שלו ושל משפחתו.

מאלבום המשפחה

חנתי בהם. עברתי כרחוב, ופתאום ניגש אלי אחד הפועלים שעבדו בבית מספר 41 ושאל אותי: "אולי יש לך שתי ל"י?" בגלל שעבדתי הרבה זמן בסעד, אני רגילה לשמוע בקשות כאלה. אז שאלתי אותו: "למה אתה לא הולך ללישכת הסעד?"

אבל אז ראיתי שמשהו לא בסדר איתו. נתתי לו שתי ל"י, ושאלתי: "מה אתה עושה פה?"

הוא ענה לי: "הוא מרביץ ל"י. זה היה כל כך מעורר רחמים, שהזמנתי אותו אלי לאכול ארוחת צהריים."

"פתאום נכנס קלמן לבית, והתחיל לצעוק עלי למה אני מעסיקה את הפועלים שלו. כל כך התרגזתי, שאמרתי לו: "אם אתה לא יוצא מפה תיכף ומייד, אני שופכת את הסיר עם האוכל על הראש שלך." הוא שתק והסתלק.

ופעם אחרת הרגשתי לא טוב בלילה. אני סובלת מטרומוכזה, אז בעלי לקח אותי לעזרה ראשונה. זה היה בתשע ב"ע. כשעברנו ליד הבית של קלמן, ראיתי נוסעים מלאה אבנים, והחולים עמדו ופרקו בשרשרת את האבנים ממנה. לא רק אני אלא גם כל השכנים מוזעזעים ממה שקורה פה. לא פעם שואלים אותי אנשים שגרים כאן עד מתי תימשך הוועיה הזאת. משהו אפילו הודיע למשרד הבריאות, אבל שום דבר לא השתנה. עד כאן, סיפורה של השכנה.

כוויות,

מכות, אימים

הפועלים העובדים בבתי הסמך כים יודעים לספר, ששום מוגזאוויר אינו משכנע את קלמן מלהפסיק את תהי

חולירינה
העובד
בבניית הווילה של מנהל המוסד נח
לרגע מעבודתו, כשהוא מוחה את זיעתו.

מונחה ליגע

ליך הריפוי של חולירינה, באמצעות בניית ביתו הפרטי.

"ראיתי אותם עובדים בשלג" סיפר אחד. "כשאני פועל גורמלי לא יצא לעבודה." העיד אחד השכנים: "באותו יום שלישי שירד שלג הייתי פה. בבית של קלמן עבדו עשרה חולים בפניו השלג מהגג ומהחצר."

זה עכשיו, בחורף, בקיץ, למשל, הוא סגר להם את המיים. הם הרי לא מבחירינים בין טוב לרע, אז הם היו שותים מהחביות של מיים וזה מיים מלוכלכים. אז הוא לא נתן להם בכלל לשתות. "מערכת בטון לא היה לו בכלל, החור לים היו עושים את כל העבודה לבד. רק פועל-בניין יכול להבין איזו עבודת פרך זאת."

"וכשהובילו זפת, ראיתי שאחד הפועל לים מרים את שולי המכנסיים. שאלתי אותו למה, אז הוא אמר: "אני מפחד שיריבין לי אם אני אלכלך את המכנסיים."

(המשך מעמוד 23)

שני נמצא בבנייה. שם, הוא יודע, יקבל סיגריה טובה, כוס קפה, קצת אוכל, וקצת כסף, אותו הוא עושה במספחת מוזהמת ומחביאה במכנסיו.

"יצחק, אתה אוהב לעבוד?"

הקמטים בפניו מתעמקים, והמבט המורכב, השוכן דרך קבע בעיניו, מעמיק: "כן." הוא אומר. "עבודה זה דבר טוב. אבל למה הוא לא משלם לנו בשביל ה"עבודה שלנו? אולי פעם אני אצא החוצה, אולי תהיה לי אשה ואני ארצה בית — אז לא יהיה לי כסף. וגם העבודה הזאת קשה. אני רוצה לעבוד בגנות."

הבעה

מעוררת רחמים

הוא פושט את זרועותיו הדקות: "אין לי כוח, לפעמים הוא נותן לנו לחשוב אבנים ואני מרגיש שאין לי יותר כוח ברגליים."

ולא רק אני. כל החברים שלי אומרים אותו דבר. כולם רוצים לעבוד, אבל לא בעבודה הזאת. ולמה הוא לא משלם לנו?"

נראה שהנקודה הזאת מטרידה אותו במיוחד. "למה הוא לא נותן לנו כסף?"

על החיים במוסד מספר יצחק: "מעירים אותנו כשעוד חושך ומביאים אותנו לכאן, ואנחנו עובדים עד הערב. אחר כך אנחנו חוזרים, ומתרחצים, ואוכל לים תפוחי-אדמה עם בשר, והולכים לישון. "האוכל לא טוב, וגם אין מספיק סיגריות. מה שהוא נותן זה סיגריות רעות. למה אני לא יכול לקבל סיגריות שאני אוהב?"

יצחק הוא קבצן לשעבר, שהגיע למוסד, לדבריו, בעיקבות החלטתה של עיריית ירושלים לבער מרחובותיה את נגעי הקבצנות. יותר מכל, אוהב הוא לשיר. די לבקשו פעם אחת — והוא מתחיל לסלסל, בקולו הערב, מגנינה ערבית חסרת מלים, וכשהוא שר, עולה על פניו הבעה מעוררת רחמים, מוזגה של מאמץ ועצב עמוק.

פתאום הוא נחרד, ומפסיק. עיניו יוצות מחרויתן, וקולו נחנק:

"רגע, רגע." הוא מגמגם מלים קטועות. "אני לא יכול לדבר. אני מפחד. אם הוא יבוא ויראה שאני לא עובד, הוא יוריד לי את הראש עם גרזן."

עבודת-

כפייה

יצחק אינו יודע, שאין כל סיבה שלא יקבל סיגריות טובות כמו שהוא אוהב, או אוכל מזין. הוא אינו יודע שמשדר הבריאות, בשיתוף עם משרד הסעד, משרד לם לקלמן רוזנבלאט כ-400 ל"י לחודש עבור כל חולה ושמחנהל מו"מ להעלאת התשלום.

הוא אינו יודע, שלו היה מביא את את טענותיו בפני בית-המשפט, היה השופט מקבל אותן.

הוא אינו יודע, שהרגשת הקיפוח ה"ממלאה אותו בגלל שאינו מקבל תשלום עבור עבודתו, היא גורמלית דווקא מאוד. הסביר פרופסור לפסיכולוגיה קלינית, מהידועים בארץ: "עיסוק בפני עצמו הוא לא בהכרח ריפוי, אלא בתנאי שהוא מגוון ונותן לחולה את ההרגשה שהוא מסוגל לעשות עבודה פוריה ולהגיע להישגים, שיאפשרו לו שוב להשתלב בעולם הבריאים. אם, כלומר, אם אין בזה תיסכול, אם אין בזה השפלה."

אם החולה עובד חינוך, יש סיכוי סביר שיראה את זה, ברמה החיצונית, כניצול המקומם אותו. ואילו ברמה הפנימית הוא לא יכול שלא לחוש שעבודתו בכל זאת לא שווה כלום.

בבתי-חולים ממשלתיים משלמים לחור לים עבור עבודתם, אלא אם הם מבקשים לעשות עבודות ללא תשלום כלפי חולים אחרים.

"שאלה אחרת היא האם בית-החולים נור"תן אפשרות לחולים להתעסק בעבודה אחרת. במידה והוא מכריח אותם לעבוד בסוג עבודה זה, ואפילו זה נגד רצונם, הרי זאת פשוט עבודת כפייה."

כל השכנים

מזועזעים

מספרת אחת מדיריות הרחוב, שניחזה בעבר, במשך שנים, מוסד פרטי לילדים:

אני זוכרת את הפעם הראשונה שהבי

ספורט טוטו

12x21

השבוע עלה
מינימום פרס ראשון

500 אלף ל"י

(כולל העברה)

מינימום כלל הפרסים

800 אלף ל"י

עשה לך מנהג קבוע - מלא טוטו כל שבוע!

PHILCO
מודל אוריציל
BENDIX

רק אצלנו

מונושיבים
במוחירים
הישנים

הנחות גדולות!

סלון מרכזי

בית אל-על תל-אביב
רחוב בן-יהודה 32
טל. 58671, 58512
סניפים: חולון — סקולוב 51
באר-שבע — הרצל 17 בנין אונגו

מחלקה מיוחדת לעולים חדשים
Специальный отдел новых эмигрантов

העולם הזה, שבועון החדשות הישראלי • המערכת והפינהלה: תל-אביב, רחוב קרליבך 12, טלפון 260134 • תאריך: 136 • מען מברקי: עולמסר • הדפוס: החדש בע"מ • ת"א, רח' בן-אביגדור • הפצה: גד בע"מ • גלויות: צינקוגרפיה • כספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

דן בן-אמוץ וידידות במסיבה לרגל הופעת ספרו

דן בן-אמוץ

רפרסום לא בישר את לידת הרומן החדש של דן בן-אמוץ כמקובל, לא מרדנות בעיתונים ולא ראיונות עם המחבר. למרות זאת מבטיח הספר — שבו עיים בלבד אחרי יציאתו לאור, ולמרות החששות האופפת את הופעתו — להיות אחת היצירות הספרותיות המדוברות ביותר של השנה. הוא עשוי לחולל סערת רות, לגרום תגובות ביקורת אסיטיות, לערער במרכזו של ויכוחים אינספור ולפלג את קהל קוראי הספרים בישראל לשני מחנות יריבים — שוללים ומחייבים.

ייתכן והחששות סביב הופעת הרומן, שהיא כשלעצמה טריק מצויין של פירסומה, נובעת לא במעט משמה הפרובלמטי של היצירה. לא צריך לנחש מה יקרה במחלקות המודעות של העיתונים

והזפת הרוחת: טפטפה לו על השוק, וגרמה לו כוויות. "ופעם אחרת בא אלי יצחק, והראה לי חבורה טרייה על הורע. שאלתי אותו ממה זה, והוא סיפר לי שקרע את הנער ליים בעבודה, ובגלל זה קיבל מכות. "אני יודע שכל מה שקשור למכות, הם לא משקרים. כמו עיני ראיית את קלמן מרביץ להם.

"בקין הוא היה מביא להם לחם שחור ומלספון. זה היה כל האוכל שלהם במשך כל היום. עד שהיו חוזרים בלילה למרסד. בחורף אני לא יודע מה הם אוכלים, כי הם נכנסים לתוך הבית. "הוא משאיר אותם כל היום לבד, רק עם מנהל עבודה. לפעמים הם מקבלים התקפה, ומרביצים אחד לשני עם כלי העבודה. זאת ממש סכנת נפשות. "אז שהם מתחילים לעבוד כמו רובוטים. אני רואה שהזיעה נוספת מהם, והם ממש נופלים מהרגליים. אבל הם לא מפסיקים לעבוד. ממש כמו אוטומטים."

אין בכך

כל פגם

המוסד הפרטי בחולוניש רונן בלאט, הנמצא בבעלותו של קלמן רוננבלאט, איש הפועלה-המזרחי, קיים כבר 35 שנה. נראה שהוא נושא רווחים טרבים, שכן ב-1968 פתח קלמן מוסד נוסף בחולוניש, בשופעת.

רוננבלאט האדמוני והבושה-הכיפה לא מכחיש שהפועלים הבונים את הווילה שלו הם חולים המאושפזים במוסדו. לדעתו, אין בכך כל פגם. מסביר הוא: "בכל המוסדות מהסוג הזה נהוג להעסיק את החולים בעבודות בניין ובבתי-הרושת. או מה ההבדל אם הם עובדים בשביל קבלים או בשבילי? הרי אני משלם להם."

והוא שולף מכיסו פנקס צ'קים, ומראה תלושי צ'ק שעליו רשום שם אחד העובדים. אלא שעובד זה אינו חולה, אלא אל-כוהליסט החוזר לביתו, שבגלל מחלתו מקבלת אשתו את הכסף עבור עבודתו. עובד זה, שלום שמו, הודה בפני כתבת העולם הזה כי שאר העובדים אינם מקבלים כסף עבור עבודתם.

תגובתו של רוננבלאט: "לא נכון. אני משלם להם — בזמן."

קלמן גם מודה שאין בידו אישור רפואי להעסקת החולים בעבודות-בניין. "לא ידעתי שצריך אישור. אבל הדבר נעשה בידיעת רואה המוסד ומישרד הבריאות". הגיב הפסיכולוג הקליני: "אם אין כוח רפואי במקום העבודה של החולים — זאת פשוט שערורייה."

קלמן מודעזע ממש מהטענה שהחולים שלו מקבלים מכות: "היום כבר אין דבר כזה כאלה."

על עדויות שכנים שראו את החולים עובדים בשעות הלילה, הוא מגיב: "זה לא יכול להיות. אולי הם יושבים פה, אבל הם לא עובדים."

"אין מקום

לחקירה!"

הגיב על הפרשה המזעזעת דובר משרד הבריאות:

"יודע לנו שהרבה פעמים, במסגרת ריי פוי בעיסוק, שולחים את החולים לעבודות מעל מיני סוגים, בניהם עבודות בניין. עד כמה שידוע לנו, כל הורחות על בית-החולים הזה היו חיוביים. רק כשאנו מקבלים תלונות מחולים על יחס אכזרי, אנו חוקרים בעניין. "הדבר היחיד שידוע לנו על מוסד זה הוא שיחת טלפון בעילום שם, שבה מישר הו אמר שרוצה להתלונן, אבל לא מסר פרטים. נאמר לו שיסנה כתבת, וימסור פרטים, אבל לא נעשתה כל פנייה נוספת. "בקשר לתלונות עבור העבודה, המפקח מטעם המשרד על המוסד משוכנע שהחולים מקבלים כסף בצורת דמי-כיס. "בקשר לפיקוח רפואי בזמן העבודה, גם חולים המאושפזים בבתי-חולים ממשלתיים ויוצאים לעבודות חוק, אינם נמציים תחת פיקוח רפואי בזמן העבודה."

"משרד הבריאות אינו רואה מקום ל'חקירה' בעניין, אלא אם יתקבל מיכתב תלונה מאחד תחולים המאושפזים במוסד. בתשובה לשאלה מה אם חולי-הרוח אינם יודעים או מסוגלים לכתוב מכתב, הסביר הדובר: "אינני יודע. זה מה שי אמרו לי להגיד."

כמו שכתב הרופא-הנס קרייטלר באחד מספריו: "חולה-הנפש הוא חולה, אבל לא מטומטם. לפחות — לא מטומטם כמו חלק מהאנשים המספלים בו."

לא שוב זין

מניפוש המסגרות הכללי של החייל הפצוע.

"למה אתה מתעלל בנו רפי?" שואל האב כשהוא מבקר את בנו בבית-החולים, "אני אשם שנפצעת?"

"ודאי שאתה אשם, אומר רפי בשלווה. "מה?! אני אשם? את החיים שלי הייתי נותן בשבילך. איך אתה יכול להגיד שאני אשם?"

"אתה אשם בכל המלחמה הזאת." או מר רפי בשקט, "מפני שאתה לא עושה שום דבר כדי למנוע אותה."

רפי, המוצא לבסוף את מילטו בעולם הזהות, גומר את החשבון עם כולם:

— "יכול להיות שזה הפיתרון למדינה הזאת. אולי ניתן להסביר את פאראנויה הלאומית, את הפחדים משואה, את החשש מפני סכנת השלום, את העקשנות ההיסטורית, אולי ניתן להסביר את המחלות האלה בחוסר שיווי משקל כימי בגופם של המנהיגים? הם מופרעים הזקנים האלה והם זקוקים לטיפול. צריך לתת להם סמי ארגעה חמם פעמים ביום... ואז הם אולי יישנו בשקט וישתחררו משיגעון הרדיפה ומסיוטי ההשמדה. מיי פול אינטנסיבי של חודש ימים ואולי הם ירגעו סוף סוף. ולרוב הדומם והמטומטם, לעם הישן את שנתו השלווה, לציבור ה'אדיש הקורא על מעשי עוול, על שחיתות וריבון וממשל נלחור ולבחור אותם מטית כמו שהוא בחר עד כה — טיפול מזורז באמפיטאמינים... אולי שטופי ה' מוח המנומנמים האלה יתעוררו סוף סוף ויעשו משהו ליבוש הביצה המסריחה שב' תוכה הם שקועים."

קסם

השפה

וזה בשורת הרומן. היא המעניקה לו את כוחו והיא גם חולשתו. כי לגיבורי יצירתו של דן בן-אמוץ אין חיים עצמאיים משלהם. הם מרינוטות הגדחפות למצבים בהם יוכלו להשמיע את הדברים שהמחבר שם בפיהם. הם אמצעים בלבד בידי המחבר להשמיע את האנימא שלו. כנה ככל שהיה, משכנע, חשוב, מעורר למחשבה ומזעיק לתגובה, אין הוא תחליף לאמת של גיבוריו. זה מה שמר תיר את יצירתו של דן בן-אמוץ כמאמר פובליציסטי בעטיסה ספרותית, מרתקת ופעמים אף מרגשת עד דמעות.

קיסמה הגדול ביותר של העטיסה היספרותית היא השפה, העברית החדשה, האוטנטית, שבפי גיבורי הרומן. יותר מי אשר עצם הכשרה הרעיונית מהווה שפה זו את תעודת-הזהות האמיתית המאפיינת את "מחזורי לוחות הויכוח".

זויות זה המשך ישיר של ההתיישבות ה'חלוצית. הוא לא מבין שזו המצאה זיורנית של משרד-החוק ומישרד הביטחון. קודם כל זה פנטס נהדר לצרכי הסבר, כשהעברים מפגזים היאחזות הם עושים לנו שירות עצום. מפני שחייל ש' נהרג ליד אוסישורט, נקודת קואורדינציה כך וכך, מה זה אומר לנו? אבל הפג' זה על היאחזות, בית-ילדים הרוס, צילום של פרה מרוטשת בשער של מוסף שבו עי' זה כבר משהו אחר. זה מיד אומר לכל אחד לשם מה אנחנו נלחמים. קודם כל אנחנו נלחמים על חייו ואין ברירה. אנחנו חייבים להתגונן. וחוקי מזה המלחמה שלנו צודקת ומוסרית מפני שאנחנו בסך הכל רוצים לגדל עגבניות בהיאחזות אוסישורט וענבים בנחל פיזדיניה. אנחנו בסך הכל רוצים לחיות מיגיע כפינו בשכס וחברון. אנחנו רק רוצים להפריח את ה' שממה של מידבר יריחו אז למה מת' נכלים לנו? למה הם מסרבים לקבל את ידנו המושטת לשלום? תראה, אנחנו אומרים להם, אם לא תפסיקו להפגז את ה' אזחות אוסישורט ואת כפרינו השלוים בביקעת הירדן, נאלץ לכבוש את הגילעד ולהקים שם שורה של היאחזות. פנינו לא לכבוש אבל יופטאשומט! דם בחורינו לא יהיה הפקר! ואנחנו נמשיך ל' התנחל ולהיאחז בכל מישלט עד שנגיע להיאחזות בגדד."

טיפול בפאראנויה

הלאומית

אין זו הפרה הקדושה היחידה שרפי מנסה להילחם בה כמטעו הארוך לי אירגון חיו מחדש. הוא מציב סימני שא' לה מעל הרבה מוסכמות, כמו, למשל, בקטעים הבאים:

...ואז רק על פוליטיקה אנחנו רבים. על הכל. על כל נושא שיש לו לגבי דיעה קבועה וברורה. מה רע בהומוסקסואליות למשל? מה איכפת לו מה ששני אנשים מבוגרים עושים מרצונם החופשי על שפת-הים או בבית? אז השמוק הזה אומר לי שזה לא טבעי, שהומוסקסואליות היא מחלה. למה זה לא טבעי? למה זה פחות טבעי, נאמר, מאשר לאונ? ומה זה בכלל טבעי? זה תופעה שהחברה לא הצליחה לעקור בעזרת חוקים ועונשים היא חלק מהטבע...

...ואז למה, למשל, שבחורה לא תעבוד בזנות כשהיא מסיימת את הצבא? מה יש? למה לא? במה פקידה מזויינת מוכרת את הראש, הגוף והנשמה בשביל 400... לחדוש יותר טובה מזונה ש' עושה סכום כזה בערב אחד? מה גוריו של רפי אינם יוצאים נקיים

"המצאה

זידונית"

הגיבורו של הרומן לא שם זין הוא הנער הישראלי של "לוחות הויכוח", דור מלחמת ההתשה, חבריהם ובני גילם של אותם שמייסטים שעוררו בי שעתו את חמת העם במכתבם חמפורסם לגולדה, בו העזו לערער על צידקת ה' שירות בצה"ל כצבא כובש. להם גם מוקדש הספר.

רפי לוי, בוגר שמינית מצפון תל-אביב, צנחן במחזור המירדסים, סטריאו-טיפ של הצעיר הישראלי המצוי שתחום פעורה בינו לבין הוריו ובינו לבין סביבתו החומרית, הוא נציג אופייני לדור זה. הוא מחגים לצבא מתוך ידיעה מעור' פלח שאי-שם ממתינ לו המוות, מבלי לתת לעצמו הרבה דינים וחשבונות, ואת הקיץ האחרון שלו, לפני הגיוס, הוא מקד' דיש לחגיגת העצמאות הפרטית שלו ול'אהבת הבתולים שלו.

שלא כפי שחזה מראש, אין רפי נהרג בעת שירותו הצבאי. הוא רק נפצע. פציעתו העומדת במרכזו עלילת הספר, היא המביאה אותו למה שעלול להיראות כי "הירהורי כפירה".

הנה, למשל, מה שחושב רפי על אחיו "המרובע" אלי: "הוא משוכנע שההתחללות וההיאח'

(המשך מעמוד 25)

שעבר עליו בשש שנים אלה, יכול היה לשבור גם לב בריא. בוריס קישון נולד בבוקארשט, רומניה רות הגדולות שנשבו לעבר האנושות מ־רוסיה, שזה עתה היתה לקומוניסטית. לאחר שסיים את לימודיו בהנדסת־מזון, יצא לרוסיה, התקבל על־ידי הקומוניסטים ברצון, היה הרוח החיה בתיכנון ענף תעשיית־המזון ברפובליקה המולדבית. כעבור זמן, נרגע קצת מהאידיאלים של ימי בחרותו, ובתום מלחמת־העולם השנייה חזר לרומניה.

גם שם גרם המדען הצעיר והמוכשר להפיכה בתעשיית שימורי־המזון — וגם שם קטנה עליו הארץ. ב־1950 עלה לארץ. לאחר תקופת מה במעברת בת־ים, הגיע לקיבוץ ג־שמאל. תוך זמן קצר, פיתח את ענף שימורי־הפירות במשק — ואז אירעה פגישתו הגורלית עם פטר לוקוד. לוקוד היה תעשיין בריטי שבא לארץ לחפש מהנדס־מזון טוב. שעות ספורות לפני שעמד לחזור לבריטניה, מבלי ש־

מצא את מה שחיפש — פגש את קישון. קישון לא ידע מילה אנגלית, ומלצר בית־המלון שימש מתרגם לשניים. לאחר כמה שבועות, הגיע לשגרירות אנגליה ב־ארץ החווה החתום עבור קישון.

הטירוף

החולני

שבעות ספורים לאחר שהכימאי הצעיר הגיע עם משפחתו לאנגליה, כבר ניהל את מיפעלו של לוקוד. כעבור שנה, כבר היה שותף עם לוקוד, פיתח גם עסקים עצמאיים משלו, הקים מיפעלים ברחבי העולם, מפרס־חנה ועד קמבודיה. חוש העסקים המפותח שלו והמצאותיו המפתיעות בתחום הנדסת־המזון הפכו אותו, תוך שנים מעטות, למיליונר המנהל את עסקיו, ממפקדתו בלונדון, על פני העולם כולו.

וכגובה הוינוק לצמרת — כך עומק הנפילה. החלה באחד מביקוריו התכור

פים של קישון בישראל. בביקורים אלה היה נכנס ללגום מדי פעם כוסית משקה בכאר פורטוריקו התליאביבי, לטיפוסים מסוימים ששכנו שם דרך קבע לא לקח זמן רב לגלות שלפניהם דג שמן, מיל־יונר המאחד בתוכו שתי תכונות מקסי־מות — מבחינתם: כושר קליטה גרוע של אלכוהול וטירוף חולני לקלפים. יוזי לריאה, בעליו של פורטוריקו ובעבר קצין־מיבצעים של המחתרת נגד הבריטים, תיכנן במיקצועיות את הפלתו של קישון לרישתו. בעזרת כמה פושעים אחרים, סחף לריאה את קישון לשורת משחקי קלפים מטורפים, כשהוא דואג, כמובן גם להשקתו כהלכה. בסידרת מי־חקים אחת בלבד הפסיד קישון למעלה מ־800 אלף ל"י.

מהרצח

לסחיטה

כדי לגבות את החוב העצום, רדפה הכנופייה את קישון בארץ, באנגליה

— בכל מקום בו היה. בתקופה האחרונה של הפרשה היתה זו כבר ידיעה גלויה, בחוגים רחבים בעולם התחתון, כי בידי כנופיית לריאה נפל דג שמן במיוחד. הכל קינאו בכנופייה על מזלה הטוב. רק המישטרה לא שמעה ולא ראתה דבר. כך, נירדף על־ידי פושעים, נושא בקירי בו את סוד חולשתו האיומה, המשיך בוריס קישון לשחק, כדי לא לגלות את חרפתו ברבים.

אלא שהגורל רצה אחרת. תוך כדי חקירת הרצח של אילן אשרוב, עצרה הר־מישטרה גם את לריאה כחשוד. מכאן, הסתעפו החוסים לפרשת קישון — וכך נודעה הפרשה גם למישטרה.

קישון הובא לארץ כדי להעיד. בביררה שעמדה בפניו — לשחק, ולנסות להציל את שמו, או לדבר, ולנער מעליו את הסיט הנורא — בחר לדבר, ולהשתחרר מהכבלים אחת ולתמיד.

הוא דיבר, ולריאה נשלח ל־5 שנות מאסר. אך לבוריס קישון, היה המחיר יקר מדי. כאשר השלים את משימתו, נקם באיש שהרס את חייו — פסק ליבו מלפעום.

מה שבתוח ביטוח ומה שביטוח השפנה

השכנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ
הראשונה בישראל
בגודלה, מהימנותה ותכניתיה

תחביבים

בשעה טובה

עולם השעונים

העתיקים

שד זוג הרצלייני

בביתם של רושה ואברהם מלצר שבהר צליה פיתוח, אליו חזרו לפני כחודש, אחרי שהות של שתיים-עשרה שנה בהר לנד, הזמן לעולם אינו עומד מלכת.

למשל, עכשיו יש להם כמה שעונים כפולים. הם רצו למכור אותם, ובכסף שיקבלו, לקנות אחרים, כאלה שחסרים לאוסף שלהם. פירסמו מודעה גדולה בעיר תוך וחיכו לראות מה יקרה. "האמת היא" מספרת רושה, "חששנו, שאף אחד בארץ לא מתעניין בנושא הזה. אבל לפי מיספר האנשים שמגיעים כדי לקנות שעונים עתיקים, נראה שטעינו."

למו כל האספנים יכולים רושה ואברהם לדבר שעות רבות על התחביב המיוחד שלהם. על התפתחות המכניקה של השעון, על תומס תומפסון, השען הלונדוני שהיה רמברנדט של תעשיית

אברהם מלצר בין אוסף השעונים העתיקים במזל השניים עשר

שנים-עשר השעונים התלויים על הר קיר, וממלאים את הבית המרווח בציל צולים עדינים, מזכירים לא רק את הדקות והשעות שאינן נעצרות לעולם, אלא גם את מאות השנים שעברו לבלי שוב. שכן, בתוך היהודים המודרניים המאפיין את ארץ רח חייהם של רושה ואברהם, אוסף שעון נה קיר העתיקים עם הפיתוחים העדינים והמטלטלות הכבדות, מייצגים את המאות הקודמות, החל משעון בן המאה השבע-עשרה ועד שעונים מתחילת המאה התשע-עשרה. אלה שנוצרו בתקופה מאוחרת יותר, למעשה, מ-1850 לא יבנו או בקהל שעונים של משפחת מלצר. הם לא נעשו בעבודת יד, ומשום כך אינם ראויים לתואר העתיקות.

וכך, מעל מזנון עץ חדיש, מתקתק לו מעדנות שעון סיני מהמאה ה-17 עם שתי מערכות נפרדות: אחת לשעות היום והשנייה לשעות הלילה. בסין של אותם ימים, מסתבר, היה מיספר שעות הלילה והיום קבוע בכל עונות השנה. כשהגיעה עונת החורף, והלילה התארך, היו שעות הלילה בסין פשוט ארוכות יותר, עם 90 דקות בשעה, למשל.

נעניקים העבר הרחוק. "אחד הדברים שגורמים לי הכי הרבה הנאה," אומרת רושה הממושקפת (34), "לדעת הרי לנד, שהגיעה לארץ בגיל שתיים-עשרה, וחזרה ועזבה אותה עם נישואיה, "זה לש" מוע אותם מצלצלים, כולם ביחד, את השעה."

ראשיתו של שיעון השעונים של הר זוג מלצר בחולד. לשם נסעו השניים לפני שתיים-עשרה שנה (כל מאורע בחיי הזוג עומד במזל המיספר 12) הוא כדי להשלים את לימודיו כמהנדס אקוסטי והיא — כדי ללמוד פסיכולוגיית ילדים.

"כל חיי עברו בתוך ריהוט מודרני," מספרת רושה על לידתו של התחביב. "אפילו כשבאירופה כבר שלטה אופנת הריהוט העתיק, אצלנו בבית היו כל הר הריטים מודרניים. ואז, ברגע מסוים, הרגשתי נגעונים למשהו שיוכיח לי את העבר הרחוק. וחשבתי, ששעון עתיק יהיה בשבילי גם מזכרת מהולנד וגם מזכרת מן העבר."

"קנינו את הראשון. ואחרי הראשון לא יכולנו להתאפק, כל-כך היינו שקועים בנושא. וקנינו את השני. תוך שלוש שנים היו לנו עשרים שעונים עתיקים. מאז אנהנו משפרים את האוסף. מחפשים שעונים יותר נדירים, ומחליפים עם אספנים אחרים."

החודש מתחיל עם זינוק קדימה — אך השבוע אינו, בהכרח, בייחוד יום א': אם אתה מתכוון לבצע תוכניות ביום זה, מוטב שתוותר. נסיעה קצרה וסתיים בסי בוכים ואולי באסון. אל תיתן לילדים לצאת לטיולים, דווקא השבוע. בת-סלה: הפני את מירצך לשיפור צים והיזהרי מרכי לות של ידיתך.

סלה

21 במרס - 20 באפריל

דיעות משונות ששמעת בזמן האחרון גרמו אצלך מהפכת-ערכים, ורצון להיות שונה, אקסצנטרי, במרכז ה' עניינים. אל תיתן ל' אותו אדם שסובב את ראשך עד כה בדברי ההבלים שהוא נוהג להשמיע לך, להמשיך ולעשות זאת. כל מה שעליך לעשות הוא להיות ישר עם עצמך.

שור

21 באפריל - 20 במאי

לא אגיד לך להשוויץ, אבל קצת פיר-סומת עצמית צנועה לא תזיק בכלל למעמדך. ואומנם, ה' שבוע הוא המתאים ביותר לעסוק בעמדתך הציבורית או ביחסיך עם הסביבה, בן תארי מים. פרשה נשכחת עלולה להטריד אותך, בת-תאומים, בצורת מיכתב, מיסמך או רכילות המגיעה מהר-חוב. אי-אפשר להימנע מזה וכן אין להתעלם מזה: אבל מאי-דך גיסא מסוכן להגב בעם. היי שקולה ונדיבת-לב. אל תרבי לצאת ביחידות.

תאומים

21 במאי - 20 ביוני

הוויכוחים והמריבות שאתה שותף להם לא יעזרו להפגת ה' מתח, אלא רק יגרמו לך לזרסיה. במיוחד הימנע מאי-נעימיות עד יום ראשון, אז תהי חיל להרגיש בהפגת המתח. תתאזר בהרבה סבלנות. לך לראות סרט טוב, רציני, לבד, או עם חברה, ותיווכח שצפוייה לך הנאה.

סרטן

21 ביוני - 20 ביולי

כמו בכל השנה, תיווכח גם השבוע, כי שום דבר לא בא לך בקלות. אתה נדרש לא אחת להשקיע מאמצים שאינם עומים דים בשום יחס לתוצ' אות. בני מזל אריה עשויסוקיהם קשורים בידיהם, יהיו בריימזל יותר. ילדים שיוולדו השבוע יצטיינו בעתיד בבריאות מעולה וב' אינטליגנציה מעל ל' רמה של גילם. מאורע הקשור באיבוד ידיד יעיק עליכם ה' שבוע. בן מזל אריה עשוי להטטין ה' שבוע בספורט ולזכות בפעילות להישגים.

אריה

21 ביולי - 21 באוגוסט

אתה יודע לצחוק גם על חשבון עצמך? השבוע תהיה לך ההזדמנות לכך: תיתקל למצב מבין שיש בו הרבה מן ההומור. מל' בד זאת, השבוע מצו' יין: הכסף, ההצלחה, האהבה וסתר אהבהים — כל אלה מחזרים אחריו. בן בתולה, ו' בייחוד אחריו, בת-בת' לה. הזכרי רק שזה לא יסובב את ראשך, ו' שלא תנצל את הכל ב' צורה מוגזמת. אתה אומנם אדם מוכ' שר, אך גם לאחרים יש מעלות.

בתולה

22 באוגוסט - 22 בספטמבר

את יודעת מה את רוצה, אבל את רוצה יותר מדי. התמורות לטובה שחלו בשבוע הקודם לא השפיעו עלייך אף כהוא זה. לא יפה, בת מאזניים. ה' שבוע המצב יישאר סטאטי. שלא תחשבי שהכוכבים ישתקו לך כל החיים. אז תחשבי פעמיים כי לדיעתך, את חיה רק פעם אחת.

תאומים

21 במרס - 20 באפריל

יש לך קסם אישי, אך לעיתים את מש-תמשת בו לרעה. רצוי שתחשבי פעמיים לפני שאת פורשת את סנפיריך לראווה. ו' אתה, בן עקרב, עם כל הצלחתך בעבודה וב' לימודים, קשה לומר שהפלירטים שלך הם מה שאתה באמת ר' צה בחיים. אתה מנ' סה לשכנע את עצמך שאינך אוהב אותה. למעשה, אתה מת עליה; רצוי שתכיר בעובדה חשובה זו. אל תצא מהבית ביום רביעי בערב.

עקרב

22 באוקטובר - 22 בנובמבר

קשת

21 בנובמבר - 20 בדצמבר

היה זה שבוע טוב מבחינה מיקצועית. השתמש בייגור גמישות בפגישות עם הממונים עליך. השתדל לעשות רושם של אדם בעל מעוף ודמיון עשיר. פגישה בעת מצב לא נעים תהיה הקדמה לידדות ארו' כה שתשמש ציון דרך בחייך. צפוייה מריבה קלה וטורדנית עם אדם האהוב עליך על דב' רים של מה בכך. נסה להיות מאופק. אל תפני בבקשות מיותרות.

נתקפת במחלה ממנה כה חששת. טפל בה מייד. התערבותו התקיפה של ידיו ב' ענייניך המקצועיים מחבלת בתוכניותיך ל' טווח קצר. אל תת' רתח. הסבר לו בעדי' נות כי יש לך אישיות משלך ומשאלות מ' שלך. בימים אלו יהיו בחיים הסנטימנטליים תהפוכות רבות לחיוב ולשלילה. אל יאוש.

גדי

21 בדצמבר - 19 בינואר

תוכלי השבוע להרבות ולהתמסר לתחביב' בייך. פגישות מעניינות עם אנשים חדשים יעלו את שאיפותיך על פסים מציאותיים. הרבי לצאת לבד, ו' הי תקופה נהדרת בש' בילך. את רעננה, שו' פה ופורחת, נצלי את הרגשתך למטרה מוע' לה. הגיע הזמן לרדת מן האולימפוס, אליו את מתנשאת. עסקי ב' שטח האמנותי עליו את חולמת מאז ומתמיד. את בדרך ההצלחה.

דלי

20 בינואר - 18 בפברואר

מסירותך הרבה לבני-זוגך תישא תוצאות. הוא מעריך זאת וישנה יחסו אליך לטו' בה. אבל, למען השם, הפסיקי לנדנד לו. הוא משתגע מרוב די' בורים. למרות זאת הוא קשור אליך בכל רמ' אבינו. ואת היא זאת התופסת מקום ראשון בליבו. לך, דג, מצלח נסיעה גדולה לחו'ל, ממנה תחזור אדם אחר לגמ' ערצך. המהומה מאג' נבט

דגים

19 בפברואר - 20 במרס

תמרורים

נולד • לראש המועצה המקומית אשר דוד ח"כ **יהונתן יפרה**, ולאשתו **מיר** רה, בן. לבני הזוג שתי בנות ובן נוסף.

התפטרו • מתפקיד סגן מנהל תיאטרון ירושלים, אחרי תשעה חודשי כהון בתפקיד, **לני אירלשטיין** (33) שיהיה המנהל בפועל של התיאטרון ושליהן בעבר כמנהל התיאטרון העירוני באטלנה. סה והגה את רעיון המראתון המוסיקלי מיצירות באר ומוצרט בתיאטרון ירושלים.

מצפים לתינוק • בלונדון, בי עוד כחמישה חודשים, השחקנית הבלונית **דית ג'ואנה שימקום** וידידה השחקן הכושי **פידני פואטייה**. לזוג בת ש-נולדה לפני למעלה משנה.

מנהלים רומן • בפריז, השחקנית הצרפתית **ברגיט בארדו** (38) והשחקן **לורן רג'ה** (25). השניים הכירו

ברגיט בארדו
הגורם: דון'דואן

רו על בימת ההסרטה של הסרט דון'דואן בבימויו של רוז'ה ואדים שהיה בעלה של בב.

אויש פז • בכיתחולים לונדוני, נסיך הכתר האתיופי **אספה ווסן** (56), בנו של קיסר אתיופיה הילה סילאסי.

נפטרו • בלונדון, מהחסידי, בגיל 46, מנכ"ל רסקו **ישראל קרזא** שנולד בווינה, עלה לארץ בגיל 12, למד בכפר הנוער ברשמן, שירת בפלמ"ח ובצבא הקדש עד 1957, יצא לארצות-הברית וניהן כקונסול לענייני עיתונות בניו-יורק. למד מינהל-עסקים באוניברסיטת קולומביה וב-1967 חזר לארץ ומונה לתפקיד מנהל הרבורס לניירות-ערך בתל-אביב, ואחר למנכ"ל רסקו.

נפטרו • בפלמספרינגס, קליפורניה, מסרטן, בגיל 60, מי שכונה "אחד האחים העשירים ביותר בעולם" **ווינתרופ רוק** (77), אחיו של מושל ניו-יורק נלסון רוקסלר ונכדו של מיליארדר הנפט היגדי ג'ון ד. רוקסלר.

נפטרו • בסיבוב יגור, בגיל 71, **אהר רון בררצ'בסקי**, שהיה מפעילי תנועת העבודה בארץ וחבר בית-הדין העליון של ההסתדרות. יליד פולין, הצטרף עם עלייתו לארץ לקיבוץ יגור והיה פעיל במוסדות המרכזיים של מפא"י, אחדות העבודה ומפלגת העבודה.

נפטרו • בבית-חולים בלוצרן, בגיל 80, הכנר ההונגרי-יהודי **יוזף סיגטי** ש-נולד במאראמורש-סיגט שעל גבול הונגריה-רומניה, ערך את הקונצרט הראשון שלו בגיל 13, עבר להתגורר בשווייץ שם כיהן כפרופסור בקונסרבטוריה של ז'נבה מ-1917 עד 1924, פרש מפעילות מוסיקאלית ב-1960.

נפטרו • בעיר פלינט שבמדינת מישיגן, בגיל 97, חלוץ תעשיית המכוניות בארצות-הברית, המולטי-מיליונר האמריקאי **צ'ארלס מוט** שהתעשר מצבירת מניות של חברת ג'נרל מוטורס אותם החל לרכוש ב-1908 והפך למחזיק המניות הגדול של החברה כשברשותו שניים וחצי מיליון מניות בשווי של 100 מיליון דולאר שהדיבדנים עליהם הגיעו לחמישה מיליון דולאר בשנה. שימש במשך 60 שנה כאחד המנהלים הפעילים של ג'נרל מוטורס.

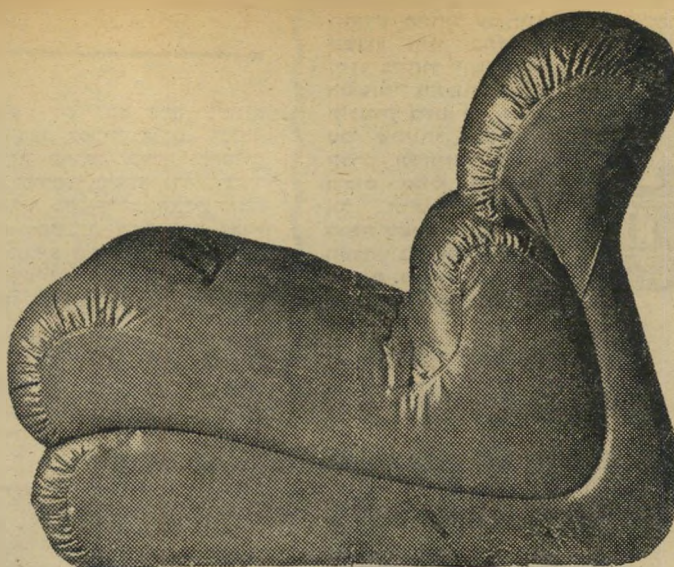
סע לרומא

להנות

ורחיטים

תקנה

אצל רוט!

רהיטי שנות 2000 (ראה תמונה) מיוצרים עתה בלעדית ע"י היצרנים הנוודים **"רהיטי רוט"**.

ב"רהיטי רוט" תמצאו מבחר אקסקלוסיבי של ריהוט איטלקי (בין שאר הסגנונות) המיוצר ע"י צמד האדריכלים דני "דיק" רוט ואדי קורפוס.

ישיבה רכה, ועיצוב מקורי מאפיינים את הדגמים, אשר תמצאו ב"רהיטי רוט". האדריכלים הצעירים ישמחו לתת כשרות, ייעוץ אדריכלי בתכנון דירתכם ובבחירת הרהיטים המתאימים. לרשותם נגריה משוכללת המאפשרת להם שליטה בכל תהליכי הייצור של הרהיטים. אני מקווה שגם אתם תמצאו את מבוקשכם אצל "רהיטי רוט", רח' הרצל 78 ת"א, טל. 827163 ותהנו מהיחס האיש והאדיב ומהשרות המעולה של בחורים צעירים בסגנון צעיר.

אם לקנות אז ב"רהיטי רוט"!

המכללה לטכנולוגיה של אופנה וטקסטיל ע"ש שנקר

ההרשמה לשנת הלימודים תשל"ד ה ח ל ה

מגמות הלימוד:

- * טכנולוגיה טקסטילית
- * ניהול הייצור
- * ניהול ושיווק טקסטיל
- * עיצוב אופנה
- * עיצוב טקסטיל

תנאי הקבלה:

- א. מתקבלים תלמידים בעלי תעודת בגרות ו/או תעודת גמר מקצועית.
- ב. תלמידים שיעמדו במבדקי השלמה.
- ג. ראיון אישי.

משך הלימודים:

שלוש שנים — מסלול מורחב.
שתי שנים לקבלת תואר הנדסאי.

תואר:

הוגשה בקשה למועצה להשכלה גבוהה להקניית תואר "בוגר" למסיימי השנה השלישית.
בסיום שתי שנות לימוד יקבלו הבוגרים תואר הנדסאי מטעם המכון הממשלתי להכשרה טכנית, וכן את התואר A.A.S. מטעם מדינת ניו-יורק, המוכר באוניברסיטאות של ארה"ב.

הלואות ומלגות:

יש אפשרות לקבל הלואות למחיה ולמימון הלימודים ע"י משרד העבודה. בנוסף לכך קיימת קרן מלגות של המכללה, לעזרת תלמידים נזקקים.
בקשות יש להגיש בעת ההרשמה.

פרטים והרשמה:

במכללה, רח' אנה פרנק 24, רמת גן, בימים א'—ה' בין השעות 8.30—13.00.
המכללה תשלח טופסי הרשמה ואינפורמציה למבקשים בכתב.

הפנינג בתל־אביב

אין הפכו

אנשים אלה

לפסל

זה

ההתחלה

שבעת חברי קבוצת המס מובינג מסובים לשולחן הסעודה המזרחית, כשהם סובים עדים את ליבם בפיתות, פלפלים, שיש ליק, קבב וחמוצים, משוחחים ביניהם באוויר טבעי כאילו כלום לא עומד לקרות.

היה צריך להיות המאורע המס' עיר של השבוע. הרבה יותר מאשר ה' פשיטה ללבנון או הפלת המטוס הלווי. על-פי התוכנית הראשונית היו חמשת האמנים הבלגים, חברי הקבוצה המכונה

קורי הפלסטיק

כמו קורי עכביש סבוכים עוטפים קורי הפלסטיק המותנים על ידי אחד מחברי הקבוצה את הסועדים סביב השולחן הקופאים על מקומם באמצע הסעודה. זהו השלב ההתחלתי של כיסוי הסר עדים בסיבים, לעיני מצלמות שהנציחו את ההפנינג המקורי בסרט. בתמונה למטה נראים אנשי הקבוצה בשלב הסופי, כפסלים המסמלים את חוסר הקומוניקציה בין בני־אדם.

מם היו צריכים לשהות בתוך האינקובטור במשך 48 שעות תמימות, כשמצלמות טל־וויזיה מעבירות את החיים שהם מנהלים בתוך האינקובטור. ואז, לעיני אלפי צופים נלהבים, הם היו צריכים לבקוע להם דרך האינקובטור, ולצאת לאוויר העולם כמו אפרוחים אנושיים צעירים ורעננים — סמל לאנושות המתחדשת. אלא שזה לא הסתדר בדיוק לפי התוכנית (המשך בעמוד 34)

את עצמה מס מובינג, צריכים לסעוד את סעודתם האחרונה סביב שולחן בכיכר דיי זנגוף בתל־אביב. לעיני אלפי צופים שיעקבו אחרי הכנסתם לאינקובטור אנושי. האינקובטור אמור היה להיות עשוי סיבים של חומר פלסטי שיותזו על החמיר שה ויכסה אותם לחלוטין במעטה לבן, אשר יפריד בינם לבין קהל הצופים בחוץ — סמל לחוסר הקומוניקציה בין בני־המין האנושי. חמשת הצעירים הבלגים עצי

הסעודה האחרונה

מאת אורי אבנרי

21 - 19 בנובמבר 1973

מה לא דחוף

בשבוע שעבר הגיש אמנון זיכרונאי, בשם הסיעה, את ההצעות הדחופות הבאות לסדרהיום:

- התפטרות האלימות ברחבי הארץ, ובעיקר הרצח הברברי בנצרת והצתת מוסד נוצרי בירושלים.
- כוונת הממשלה להחיר רכישת קרקעות בגדה המערבית.
- הפלת מטוס מצרי במפרץ-סואץ, והצורך להבטיח את המושך הפסקת-האש.
- החלטת הממשלה להקים מוסד לאיכות הסביבה, תוך דחיית דרישתו להקים מיניסטריאט לאקולוגיה.
- האיום בשכירת האקדמאים.

נשיאות הכנסת שללה את הדחיפות של כל ההצעות האלה — ובכך מנעה דיון בכלום.

בינתיים הגשנו הצעה דחופה חדשה: נסיבות הפלתו של המטוס הירוקי כסיני.

להיות עם

היפוכונדרי בארצנו

החלטנו להקדיש את עיקר דברינו על מישור-הבריאות להצעת-החוק שלנו לביטול האיסור על הפלות מלאכותיות (ראה מייסגרת). אולם הקדמנו לכך כמה מילים על הצעת-החוק, העומדת להיות מוגשת לכנסת: אורי אבנרי — איננו מתכוון להשחית היום מילים על החיקוק החדש הרובץ לפיתחנה המתיימר להנהיג בארץ "ביטוח בריאות ממלכתי".

חיקוק זה הוא ציחקוק על עצם רעיון ביטוח בריאות הממלכתי, רעיון שהוא מנכסיצאני ברזל לזר אדם מתקדם, סוציאליסט וריכוזי כאחד.

החוק המוצע אינו מבטח את האזרח. הוא מבטח את המפלגות השולטות בקופות-החולים, ואת עדת העסקנים למיניהם, שהתבצרו בהן.

אפשר לומר: אזרחי מדינות אחרות מתחילי קים עד פי מפלגות פוליטיות, ואינו אנחנו, שהכנו כנראה, עם היפוכונדרי, מתחזקים על פי קופות-החולים.

אנו נמשיך להילחם ללא פשרה על העיקרון הטהור של הלאמת קופות-החולים, והקמת שירות בריאות ממלכתי כולל. אחיד וחונם, שיגיש לכל האזרחים את כל השירותים הבריאותיים.

ריצפה ניידת

לזם ההכנסה

בסיכום הדיון על מישור-העבודה, הגשנו הצעת סיכום בה שירתטנו בקצרה רעיון סוציאלי ראשוני-במעלה של סיעתנו:

(1) הכנסת מביעה את דאגתה נוכח הסכנה של ירידת השכר הריאלי של העובדים במשק, כתוצאה מן האיני פלציה הדוהרת.

עליית השכר, המגדילה את מסי-ההכנסה על חשכר, גורמת לכך שההכנסה הפנויה של העובד היא בעלת כוח-קנייה הקטן והולך.

הכנסת מחליטה שיש לשמור על השכר הריאלי על-ידי השיטה הבאה:

א. שיחירו מסי-ההכנסה של השכר הדרוש לקיום מינימלי הוגן של המשפחה. שכר זה הוא כיום בסך 900 ל"י לזוג עם שני ילדים.

ב. הצמדת שכום זה ליוקרה-מחיה, כך שהשכר המשוחרר ממס יספיק בכל מצב לקיום הוגן.

(2) הכנסת תובעת מן הממשלה להעלות את קיצבות-הזיקנה, לשכום הדרוש לקיום מינימלי הוגן של הקשיי שים. הצמדת שכום זה לשכר המקובל במשק, תבטיח מינימום זה בכל עת.

בעד המוכחש,

נגד המכחיש

זה היה בלתי-נמנע: מנחם בגין העלה הצעה לסדר-היום בעניין ההכרזה שיוחסה ליגאל אלון, על נכונותו להעניק לירדן מעמד אקסטרטוריאלי בירושלים העתי-קה. וגם זה היה בלתי-נמנע: יגאל הכחיש את הכל, וטען את ההיפך.

נמנענו מהצבעה, והשתמשנו בהזדמנות כדי להכריז מחדש על עמדתנו העקרונית:

אורי אבנרי: במידוך על כתר הלאומנות בין חברי הכנסת בגין לבין סגור-ראש-הממשלה, איננו יכולים לנקוט עמדה לא בעד זה ולא בעד זה.

הייתי מצביע ברצון בעד אלון מוכחש. אינני יכול להצביע בעד אלון המכחיש.

דב מילמן: זוהי סכיזופרניה! אורי אבנרי: ודאי אין לנו עניין להשתתף במישחק של גח"ל, שניקרו לבנות שר אחד מאנשי מפלגת-העבודה כנגד שר אחר ממפלגת-העבודה.

עובדה פשוטה היא שבקיץ 1969 הכריז שר-הבטחון משה דיין באוני העולם שהוא דוגל בהנפת דגל ירדן מעל למקומות הקדושים המוסלמיים בירושלים. כעבור זמן-מה היה לי שיג ושיח עם השר משה דיין על משמעותה

היו"ר יגאל

זאב ב"מעריב"

של הנפת דגל, והוא הכריז מעל דוכן זה שהנפת דגל פירושה הכרזת ריבונות. הוא אמר זאת בקשר לדגל הפלסטיני, כששאלתיו מדוע אסור להניף דגל זה בשטחים המוחזקים.

אם נצרף את שתי ההצהרות של השר, שהוא בעד הנפת דגל ירדני מעל הריהבות, ושהנפת דגל פירושה ריבונות, אין ספק שבקיץ 1969 תמך השר משה דיין במסירת הריבונות על הריהבות לירי ממשלת-ירדן.

השר דאז מנחם בגין לא הגיב על כך בפומבי, (אינני יודע מה נאמר בתוככי הממשלה) ולא דרש את פטורו או התפטרותו של השר דיין. זה לא מדאיג אותי. מדאיג אותי שאנחנו עדים להידרדרות הממשלה עצמה.

עוד לפני חמש שנים היתה מוכנה לא רק דחשוכ, אלא גם להציע אפשרות של מסירת הריבונות על המקומות המוסלמיים למדינה ערבית, בעוד שהיום מוכרז סגן ראש-הממשלה לעמוד על הדוכן הזה, להכות על הטא ולמחר את עצמו מכל חשש שהסכים למסור ריבונות אקסטרטוריאלי על מטר מרובע אחד בירי שנים לזר העם הערבי בצורה כל שהיא. זה מדאיג אותי.

רעיון שהשר משה דיין הכריז עליו בשעתו, כעל דבר מובן מאליו, אתה רואה בו היום חטא...

יגאל אלון: יש הבדל מישפטי בין ריבונות לבין מעמד אקסטרטוריאלי.

אורי אבנרי: בדיוק על כך אני רוצה לעמוד.

אדוני סגן ראש-הממשלה, פורסם ששאלו אותך: אחרי שהושג הסכם על כל שאר העניינים בינינו ובין ירדן, והדבר האחרון שנותר כמחסום בדרך לשלום הוא, ששום ערבי בעולם לא יכול להסכים לויתור מוחלט על מעמד ערבי בירושלים — האם אתה היית מסכים לפתרון אחר?

ואז כאילו אמרת: אני מוכן לדון על מתן מעמד אקסטרטוריאלי לירדן בהתנאות ובכרובע המוסלמי. אני חושב שהתשובה הזאת נכונה מאין כמוה, שזוהי תשובה נכונה, תשובה שמתאימה לדעת רוב רובו של העם. צר לי שאתה הכחשת, אי שדא אמרת את הדברים. אם לא אמרת את, תם, היית צריך לומר אותם.

גבירתי היושבת-ראש, אני, כמו כל חבר אחר בבית, מופיע באסיפות ובפגישות עם הציבור. לא פעם נתקלתי בסענה שאי-אפשר לוותר אף על מטר מרובע אחד של ירושלים, ואי-אפשר להעניק לעם הערבי שום מעמד לאומי בה.

במקרים כאלה אני רגיל להציג את השאלה בדיוק כך: רבותי, נניח לרגע שהגענו להסדר סופי עם העולם הערבי על כל השאלות — על הגבולות, על ערובות-היטחון, על סדרי-הביטחון, על שיקום הפליטים, על הכל — ונשארה רק הבעיה האחת והיחידה — ירושלים. נניח שישתבר אז ששום מנהיג ערבי לא יוכל לעולם לחתום על מיסמך שפירושו ויתור סופי וניצחני על מעמד ערבי כלשהו בירושלים, האם אז אנחנו נסתכן במלחמת-נצח, רק מפני שאיננו מוכנים לתת לערבים שום מעמד לאומי בירושלים?

התשובה שלי, גבירתי היושבת-ראש, שהי רוב המכריע של הציבור בישראל יסכים במצב כזה, להעניק לערבים, דפוסטינים או למדינה ערבית אחרת, מעמד לאומי בירושלים.

אני מצטער, אדוני סגן ראש-הממשלה שהכחשת זאת — אם אמרת זאת: ואם לא אמרת זאת — אני מצטער שלא אמרת זאת. יגאל אלון: אני מעריך מאד את דבריך.

איך לבזות

שופטים ושוכחים

„סוביידיצה“ פירשו: „תחת השופט“, כלומר: תלוי ועומד בבית-המישפט. לפי תקנון הכנסת, אסור לדון בעניין שהוא סוביידיצה.

אבל בלשון הכנסת יש למושג הלאומי הזה פירוש מודרני. סוביידיצה הוא דבר שהמערך וגח"ל רוצים למנוע את הדיון בו. עניין שהמערך וגח"ל רוצים לדון בו אינו סוביידיצה, אפילו אם הוא נדון באותו רגע עצמו בבית-המישפט.

זה נתגלה בפרשת שביתתם של המנהלים הטכניים ב„אל-על“.

הכנסת הופכת יותר ויותר למוסד ריאקציוני קיצוני, כימעת מקיר אל קיר. גם זה בא הפעם לידי גילוי חד ומחריד.

ברגע שפרצה השביתה, הגישו כל סיעות הימין הצ-עות-דחופות-לסדר-היום בעניין זה. גם אנחנו מיהרנו להגיש הצעה, כדי שנוכל להשמיע את דברינו, כנגד הימין. אולם היה ברור לנו שאסור בכלל לדון בנושא, מפני שבאותו זמן עצמו דן בעניין זה בית-המישפט לעבו-דה, וקרו בו דברים דרמטיים (הזמנת אנשי הוועד, שהתחבאו מפני בית-המישפט, וחיפוש המיטרה אחרי-הם, הוצאת צו לחידוש העבודה, וכו').

הנשיאות הכירה בדחיפות כל ההצעות, ובכלל זה הצעתנו, אולם הממשלה הקדימה אותנו וביקשה למסור הודעה מעל דוכן הכנסת. בכך התבטלו ההצעות.

ברגע שנמסר על כך, ביקשתי רשות-הדיבור להצעה לסדר, ודרשתי שלא לקיים את הדיון, מפני שהעניין תלוי ועומד בבית-המישפט:

אורי אבנרי: ...דיון זה יהווה השפעה על בית-המשפט, ותהיה בו הבעת דיעה על הליכי בית-המישפט.

משה נסים: הגשת הצעה דחופה לסדר-היום. האין זו סתירה מניה וביה?

אורי אבנרי: הגשתי הצעה לסדר-היום, מפני שלא רציתי להשאיר את המונופולין בנושא זה לימין הקיצוני, מבלי להשמיע את הדעה ה-נוגדת.

גרעין האוזנר: סוביידיצה או לא סוב-יידיצה?

משה נסים: אתה תומך בשביתה או לא? אורי אבנרי: גם אימלא היתה הממשלה מחליטה למסור הודעה, והנושא היה נדון בגדר הצעה דחופה לסדר-היום, הייתי מציע שלא לקיים את הדיון, באשר הוא סוביידיצה.

אני מבקש שלא לקיים את הדיון בכלל. באופן אלטרנטיבי, אם כבוד היושבת-ראש ישתמש בסמכותו ויחליט אחרת, בניגוד לדעתי — ודאי שיש לקבוע שלא יתיאמר במהלך הדיון, לא מפי דובר הממשלה ולא מפי חברי-הכנסת, אף מילה אחת שיש לה אילו התייחסות שהיא לכל מה שקרה. קורה ועומד לקרות בבית-המשפט. עם כל הכבוד, לכל הדיון הזה אין כל מקום.

אולם אשר יגורתי בא. הדיון הפך לאורגיה של הסתה נגד השוכחים, בה השתתפו באווירה כימעת כל הדוברים, מכל פינות הבית. פתח בכך שניאור זלמן אברמוב, איש גח"ל. נאלצתי למחות על דבריו הפרועים פעם אחר פעם.

למשל:

שניאור זלמן אברמוב: אני רוצה לשבח את ועדת הכנסת שלא שעתה לדיבור על „סוביידיצה“.

אני חושב שלא ייתכן לתבוע מהכנסת שתחכה עד אשר המישטרה תצליח לאתר חבורה של עבריינים, אשר בורחים ממשיפט, וחמדימם אותם למישפט, ועד אז תמלא פיה מים ותשתוק.עבריינים הם עבריינים.

(המשך בעמוד 34)

יש להעניק לאשה את הריבונות על גופה ועל נפשה

כאדם חופשי ושווה-זכויות...

אינכם יכולים לתת לי אהבה, ביטחון וחמימות, אנא המתינו! אני יכול לחכות."

חמש שנות מאסר

בארץ אין לנו חוקה, ושום בית-המשפט לא יקום לפסול חוק, אפילו נתקבל החוק על-ידי שלטון קולוניאלי שכבר ביטל אותו בביתו. סעיף 175 לפקודת החוק הפלילי משנת 1936 בא להעניש "אדם המתכוון להביא אשה להפלה, בין שיש ולד בביטנה ובין שאין ולד בביטנה" סעיף 177 מעניש אדם "המספק או ממציא דבר, והוא יודע שמתכוון נים להשתמש בו בניגוד לחוק כדי להביא אשה ליד הפלה, בין שיש ולד בביטנה ובין שאין". העונש הצפוי הוא חמש שנות מאסר.

אולם בית-המשפט של ישראל, שאינו יכול לבטל חוק, לא מילא את פיו מים. בפסקדין נגד הורוביץ קבע בית-המשפט בשנת 1952: "אנו מרגישים כי לא נצא ידי חובתנו באם לא נציין כי טוב יהיה שהמוסדות המחוקקים שלנו יתנו את דעתם על הסעיפים הדנים בהפלות מלאכור תיות, ואם לא ירצו להתאימם למציאות ולתנאי-החוק, כדי למנוע תוצאות הרוות-אסון, כמו במקרה שלפנינו."

לדת — גם הפורטוגלית וגם הקאטולית — הוגשה הצעת חוק דומה לשלנו במדינת הכפייה הרתית בהא הידיעה: איטליה. הציר הסוציאליסטי, לוחם-הריפורמה, לוריס פורטונה, האיש שחולל את מהפכת הגירושין האזרחיים, הציע להתיר באיטליה הפלות מלאכותיות.

ברייטניה הגדולה, שממנה ירשנו את החוק הדראקוני שלנו, ביטלה אולתו כביתה לפני שש שנים. שירות הבריאות הממלכתי הבריטי מכי צע הפלה מלאכותית חינום גם לכל אישה המזי רמנת לבריטניה, ובשנה שעברה בוצעו בה כ- 150 אלה הפלות מלאכותיות, לעומת 750 אלה לידות.

ניצחון בצרפת

בצרפת התחוללה זה עתה מהפכה בדרך אחרת, כאשר בית-המשפט סירב למעשה להפעיל חוק משנת 1920, האוסר הפלות. ארבע נשים הואשמו בכך שסייעו לבתה בת ה-17 של אחת מהן לבצע הפלה.

ההגנה המיספטיקה המזהירה של ידידתי, עורכת-הדין ז'יזל חלימי, יהודיה מתוניס, הסעירה את צרפת כולה.

החודש החלטנו לחדש במלוא התנופה את המערכה שלנו לביטול האיסור על הפלות מלאכותיות — אחת הפעולות הייחודיות החשובות ביותר של סיעתנו. אות-זינוק למערכה המחודשת היה נאומנו בוויכוח הכללי על פעולות משרד-הבריאות. במשך כל זמן הדיון הזה היה אולם המליאה ריק כימעט לחלוטין. אחרי שפסלתי בכמה מילים את הצעת-החוק לבני טוח-בריאות, "ממלכת" העומד להיות מוגש, עברתי לנושא:

אורי אבנרי: אדוני היושב-ראש, בחוג האינטימי הזה של חמישה חברי-כנסת...

ישראל קרנצמן: שמונה. חיו"ר ראובן ארזי: לא כדאי שתספור.

קריאה: טעית ב-60%. אורי אבנרי: שמונה חברי-כנסת, אם אתה כולל במספר זה אותי ואת היושב-ראש. לו אין ברירה.

ובכן, נקדיש היום את עיקר דברינו לנרשא שאותו העלינו על סדר-היום של המדינה והכנסת: הרפורמה החוקית בעניין הפלות המלאכותיות. לפני שנתיים הגשנו לכנסת את החוק התיקון דיני הטונשין (כביטול האיסור על הפלות) — 1970. נערך עליה דיון בכנסת, ועלפי בקשת שרי-הבריאות נדחתה

הפלות מלאכותיות

המחוקק השתמש מאחריותו, כמו שעשה בשמחים רבים אחי רים. מוסדות הביצוע, היועץ המישפטי והמשטרה, פשוט אינם מפעילים את החוק כרוב המקרים.

סחיטה וקנוניות

אולם מצב זה מוזק מסיבות רבות: הוא מחנך אזרחים ואזרחיות להתעלם מן החוק כמעט בפרה-פיה.

הוא עזר להרתיע נשים מלבצע הפלות בתנאים רפואיים הוגנים, או להזדקק לטיפול רפואי אחרי הפלה שנכשלה, מפחד מפני הענשה.

הוא עלול להגביר רגשי-אשמה בלב האשה, ולהפריע לה לחיות חיים מלאים וללדת בעתיד.

הוא כופה נורמות מוסריות ש"אבד עליהן הכלח, תחת להשאיר את הבעיות המוסריות להכרה ולמצפון של הפרט.

הוא פותח פתח לסחיטה כלפי רופאים, הממלאים את תפקידם בהתאם למצפונם האנושי והרפואי.

הוא יכול להשתנות דרעה בכך עתה בעיקבות קנוניות פוליטיות.

הוא מייקר את ההפלה, מקשה על הנשים העניות, וגם גוזל הכנסות ממס-הכנסה.

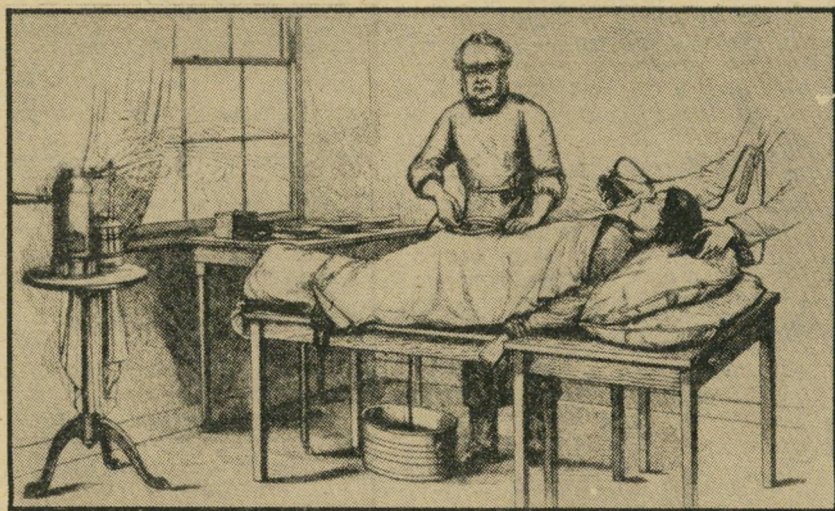
כיום פועל המוסד הרפואי הגדול ביותר במדינה בהתאם לנורמות המוסריות והחברתיות של דורנו. קופת החולים הכללית מבצעת הפלות ביד רחבה, אם הדבר דרוש מבחינת בריאות הגוף והנפש של האשה, מצבה המשתחית והחברתי, ועוד ועוד.

אם יתקבלו הסטנדרטים של קופת-החולים כבסיס לחוק המדינה, יהיה בכך צעד גדול קדימה. (גם כאן צריכה הדרך להוביל מקופת-החולים אל המדינה.)

חינוך מיני והגלולה

כבוד היושב-ראש, ברור שאף אחד אינו יכול לקדם בברכה את הצורך בהפלה מלאכותית. היא רעה שבהכרח. אבל ברורנו אפשר לעצמם במידה רבה את ההפרה, על-ידי חינוך מיני לנוער ולמבוגרים, הפצת אמצעי-מניעה כחינם והדרכת האוכלוסיה בשימוש בהם.

זהו תפקיד משרד-הבריאות חייב לקבל על עצמו, בהיעדר יוזמה רצינית מצד משרד החינוך והתרבות. בתקופת כהונתו של שר סוציאליסטי, אפשר היה לקוות לתוויה רבה גם בשטח זה.

ניתוח-אשה במאה ה-19

גדולי הסופרים והסופרות, מדענים, רופאים ושני חתני פרס-נובל, העידו למען הנשים. שתי נאשמות זוכו, שתי האחרות קיבלו עונשים סמליים. לדעת הכל, היה זה המישפט האחרון שיוגש עימי החוק הקיים, למרות שהי פרמנט הצרפתי משתמש מדבר את סעיף הענישין.

האשה, אינה שיכחה

הריפורמה בוצעה מזמן במדינות מתקדמות רבות, ללא הבדלי אידיאולוגיה, והיא על סף הביצוע במדינות רבות אחרות.

היא מעבירה את האנושות מן המאה ה-19 אל סף המאה ה-21.

היא מבטאת את התחושה המוסרית של דורנו. היא משחררת את האשה מתפקידה ה- נחות, כשיפחה חפרת-זכויות, ומעניקה לה את הריבונות על נפשה ועל גופה, כאדם חופשי שווה-זכויות.

היא תואמת את התפיסה הסוציאליט המודרנית, הרואה ברכה בילדים רצויים, שיש להם סיכוי סביר לחיות חיי רווחה; אך אינה רואה ברכה בילדים שההורים אינם רוצים בהם, הנדונים מרגע הלידה לחיים נחותים. לתת חיים.

מודעה נוגעת-ללב של אירגון לתיכנון המישפחה כי אמריקה מראה תיגוק חמוד האומר:

"עשו אותי אם אתם רוצים בי, אולם אם

ההצבעה. השר החליט למנות ועדה לחקירת הנושא, כדי שהמשלה תוכל לגבש עמדה כלפי הצעתנו.

נאמר לנו כי הוועדה, ובה 14 פרופסורים ומומחים אחרים, עוי מרת לסיים את עבודתה. אני מקווה שההצבעה ככנסת תי ערך כימים הקרובים, ושהכנסת תצטרף לפרלמנטים וזבתי המישפט ברוב המדינות המת קדמות, הצועדים כמהירות ל ביצוע רפורמה זו.

מהפכה

בבית-המשפט

לפני ימים אחדים החליט בית-המשפט העליון של ארצות-הברית החלטה שת' חולל מהפכה באמריקה, ואולי בעולם כולו.

בפסקדין היסטורי החליט בית-המשפט כי כל החוקים, האוסרים הפלות מלאכותיות, נוגדים את החו קה האמריקאית, מפני שהם חוררים לתחום הפרט, שבו כל אדם הוא כף-חורין וריבון לעצמו.

בכך ביטל בית-המשפט את החוקים הקיימים ב-40 ממדינות ארצות-הברית.

ההחלטה, שנתקבלה ברוב של שבעה שופטים נגד שניים, התבססה על מיטב המידע הרפואי המעודכן, היא חילקה את ההריון לשלושה שלבים:

שלושה החודשים הראשונים, שבהם אין שום הגבלה על הפלות, וזאת משום שבשלב זה ההפלה מסכנת את האשה פחות מאשר לידה רגילה (יש בממוצע 19 מיקרי-מוות על כל 100 אלה לידות, לעומת 9 מיקרי מוות על 100 אלה הפלות).

החודש הרביעי עד השביעי, שבהם יש סיכון גבוה יותר לחיי האשה, ועליך מותר לחוקק חוקים המחייבים פיקוח רפואי על ההפלות. להבטחת בריאות האשה בלבד. אין בתקופה זו מקום לשום הגבלה אחרת.

התקופה הסופית של ההריון, שבה יכולה המדינה לאסור הפלות. מכיוון שבשלב זה כבר יכול העובר להיות מחוץ לרחם, ויש לו חיים פוטנציאליים משלו. גם בשלב זה קובע בית-המשפט שיש להרשות הפלות כדי לשמור על חייה ובריאותה של האם.

במילים אחרות, ברגע זה מותרת ההפלה המלאכותית באמריקה באופן מוחלט, עד הי חורש השביעי.

אולי אין זה מיקרה שימים מעטים בלבד אחרי פסק-דין מהפכני זה, במדינה שבה יש עדיין השפעה עצומה

הסעודה האחרונה

(המשך מעמוד 31)

בית. במקום הרעיון הראשוני על מיקום ההפנינג בסיכור דינגוף, הוא נערך לבסוף בביתן הציירים ברחוב אלחריזי בתל-אביב. שם אומנם הוקם האינקובטור סביב חמי שתי הבלגים ועוד שני ישראלים שהצטרפו אליהם למיבצע: הצייר עוקשי ומוזכרת אגודת הציירים. אלא שרק 250 צופים אדישים למחצה היו עדים למיבצע. והקי בוצה שהפכה תוך שעתיים וחצי לפסל פלסטי שהקפיד את תנוחות אנשיה ליד השולחן, ממש כפי שהוקפאו אורחיה האחרונים של פומפיי בעת התפרצות הר ה' געש, יצאה מתוך המצב הסטאטי כעבור חצי שעה. אחרת, כנראה, היתה הסעודה הזו הופכת באמת לסעודתם האחרונה.

אבל זה לא כל-כך הפריע לחברי הקבוצה הבלגית המביאים בשורת אמנות חדשה ליקום: אמנות שתיצור יחסים חדשים בין אדם לאדם ובין האדם לסביבתו; אמנות הנוצרת בקשר ההדדי הנוצר בין היוצרים ברחוב או בסיכור לבין הקהל הצופה בהם ומשתתף בחווית היצירה. היצירה היא אומנם זמנית וחולפת, אבל הנצחתה נע' שית באמצעות הדיווח עליה באמצעי ה' תיקשורת, כמו כתבה זו. שלפי תפיסת

(המשך מעמוד 32)

מאיר וילנר: איזה סיגנון זה? אורי אבנרי: כל זה הוא "סוביידי צה" במאה אחוזים. אני מוחא על זה. משה נסים: אינך יודע מה זה "סוביידי צה"?

היו"ר ראובן ארזי: אני פונה עוד פעם לחבריה הכנסת, שיקחו בחשבון את הדברים שנאמרו בהחלטת ועדת הכנסת (שאסור לדבר על הצד המישפטי של ה' עניין).

אורי אבנרי: אדוני היושב-ראש, ב' כל הכבוד — מה שנאמר כאן הוא סוב' יודיצה מובהק, ומתערב בהליכי המישפט. הנואם מביע דיעה על מה שקורה בבית המישפט, וזה לא ייתכן.

היו"ר ראובן ארזי: חבריה הכנסת אבנרי, אני מבקש לא להפריע. אני פונה שוב לכל הנואמים: לא כל-כך קל ליושב-ראש להכריע בכל מישפט ומישפט מה בדיוק סוביידיצה, למה התכוונה ועדת הכנסת. אני מקווה שחבריה הכנסת יבינו שהבעיה היא לא לגנוע בבעיות המישפט טיות הנוגעות לנושא.

משה נסים: זאת לא בעיה מישפ' טית.

יהודה בן-מאיר: ועדת הכנסת הח' יטיה שזה לא עניין מישפטי.

משה נסים: אם אדם לא בא לבית המישפט — אין זאת שאלה של סוביי' דיצה; זאת שאלה של עבריינות.

אורי אבנרי: הדבר היחיד שאיננו סוביידיצה הוא ציטוט מדברי בית-המש' פט. כל דבר אחר הוא סוביידיצה; והיה מהווה עבירה פלילית, אילו אדור פוטי היה עושה זאת.

שניאור זלמן אברהמוב: אני בטוח שלא אמרתי שום דבר שפגע בבית המישפט ובמעמדו. כל מה שאמרתי — נתתי הגדרה מישפטית לאנשים שמסתת' רים מהמישפטה כשהם מוזמנים לבית המישפט.

קריאות: נכון.

אורי אבנרי: מותר לך רק לצטט את כבוד השופט. אסור לך להביע שום דיעה על צו של בית-המשפט, ולא על התנהגו' תם של צדדים בבית-המשפט.

קריאות: (סערה באולם).

מירבית פורקים: חבריה הכנסת אבנרי, הוא יודע את החוק. הנואם צריך לקבל אישור ממך איד לפרש את החוק?

היו"ר ראובן ארזי: חבריה הכנסת טורקים, אני מבקש ממך לא לעזור לנו' אם.

אורי אבנרי: כל מה שנאמר כאן הוא הסתה פרוטה.

היו"ר ראובן ארזי: ביקשתי מן הנואם לא להתייחס עוד למה שמתקיים כרגע בבית-המשפט.

משה נסים: הוא לא התייחס למה שמתקיים בבית-המשפט. למה שלא מת' קיים הוא התייחס.

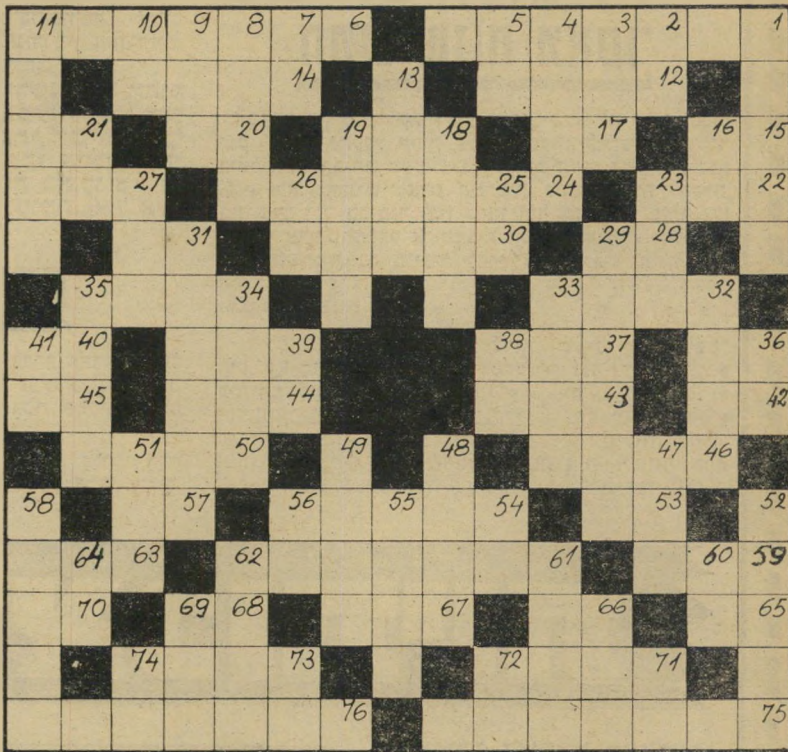
בגבור ההסתה, החלטנו למחות על כך בדרך קיצונית: הודענו ליו"ר על שאנח' נו מחיימים את הדיון, ופירסמנו את ההודעה הבאה:

ח"כ אורי אבנרי הודיע ליושב-ראש הישיבה כי סיעתו החליטה להחרים את הדיון על שביתת המנהלים הטכניים ב' אלעזר, משום שהדיון כולו פוגע באופן חמור באיחללות בית-המישפט ובסדריי השלטון התקנים.

אם היה ספק כלשהו בכך בראשית הוויכוח, הרי דברי הנואמים, ובראשם נציג גח"ל, הפכו את הכנסת במה להס' תה פרועה נגד צד שבית-המישפט עומד לחרוץ את דינו. דבר המהווה כיוון חמור של בית-המישפט. על-ידי עצם השתתפו' תנו בדיון זה היינו נותנים יד להפרת סעיף 41 של חוק בתי-המישפט.

לעצם העניין, קוראת סיעת העולם הזה — כוח חדש לשני הצדדים בסיכסוך לבטל מייד את כל ההליכים זה נגד זה, ולהיכנס למשאומתן על מנת לאפשר את הפעלת

תשבץ השולם הזה 1852

מאיון:

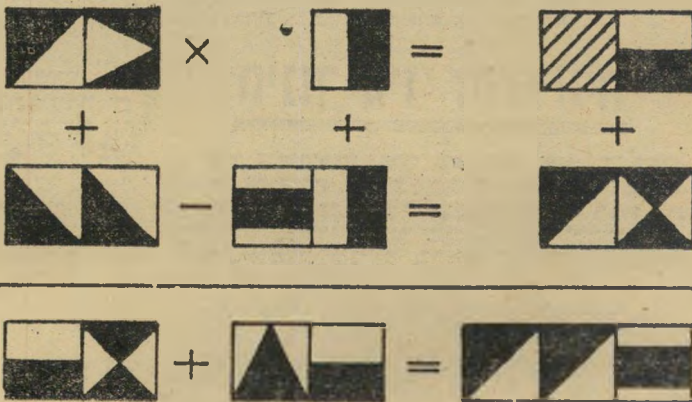
- 1) נציב אדום בתקופת שלומציון. 6) מדינה בארצות-הברית. 12) מנהיג, ראש העדה. 14) מקל דק. 15) נצח. 17) מורא. 18) מפעל טכסטיל גדול בארץ. 20) מביא בבריתו של אברהם אבינו. 21) שני עמור דים. 22) יחידת זמן. 24) ממייסדי רומא האגדתיים. 27) צנוע. 28) מחוספט. 30) גיבור אינדיאני בספרי קרל מאי. 31) אחד השבטים. 32) שם נחתה לפי האגדה תיבת נוח. 34) אביו לנשיאת כסף. 36) כינוי למת. 37) בית הצאן. 39) ציפור מאכל. 40) רטוב. 42) תו נגינה. 43) חלק הגלגל. 44) שיער בקצה העפעף. 45) מצבה. 46) יחידה אדמיניסטרטיבית באימפריה הפרסית. 50) בירה דרום אמריקאית. 53) יחידת הספק חשמלי. 54) אותו מחפשים בתוך העוגה. 57) עיר בהולנד. 59) מיד. 61) תמונת קדוש נוצרי. 63) יחידה בחיל האוויר הבריטי. 65) מדף. 66) צמד. קידור מת שפירושה שנים. 67) קללה. 68) חיה לילית. 70) נוזל בגוף. 71) כלי קיבול לנוזלים. 73) נורא. מפחיד. 75) חצי אי בחוף הדרומי מערבי של ספרד. 76) קיסר רומאי.

מאונך:

- 1) הקרב בו נהרג יהודה המכבי. 2) יל' דים. 3) חודש. 4) חיה טורפת. קרובת משר' פחה של הנמר. 5) מגש. 7) בגד בלי שרווי לים עשוי מאריג גס. 8) מאכל יהודי מזרחי אירופאי, עשוי מגזר. 9) נתין במשטר פיאודלי. 10) רעל. 11) חלק באניה. 13) חיה הקשורה בבלעם. 16) נחל בצפון הארץ. 18) שמצבו הכלכלי טוב. 19) כדור הארץ. 21) שופט. 23) צרתה של שרה. 25) קולב. 26) אות באלפבית. 27) תקופה. 29) שר צבא. 31) מועצת הזקנים ליד הכהן הגדול בתקופת שלטון יוון. 32) דרגה צבאית. 33) ארמון. 34) פסל, צלם לו עובדים בני אדם. 35) היאחות נחל ליד ים המלח. 36) רשע. 38) שאינו קשה. 39) וזיר. 41) שנון. 47) האיזור בו נוגע הים ביבשה. 48) פוחז, חסר שכל. 49) אחר. 51) כל חקלאי. 52) פרי הדר. 54) אני. 55) חג נוצרי. 56) גנרל דרום ויאט' נאמי. 58) חומר המשמש לאבחנת בסיס או חמצה. 60) כלי אוכל. 61) שיטה. 62) דרך, שביל. 64) בת קול. 66) עיתון בוקר. 69) אש. 71) בור מים. 72) כלי כתיבה. 73) יבשה מוקפת מים. 74) תו נגינה.

חשבץ 1852

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל ספרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור וחיסור, יש למצוא איזו ספרה מציינ כל סמל של ריבוע.

ז'אן פיאר מלוויל הוא אמנם יליד פאריז, חי כל חייו בצרפת, נלהם במחלת המלחמה העולם השנייה ונחשב לאחד מכובדי של הרפובליקה החמישית. אולם עמוק בנשמתו, אם יעזו משהו לבקר שם, יגלה איש המאוהב באמריקה עד כדי שיג' עון.

את שמו המקורי, גרומבאך (יהודי, כמור בן) שינה למלוויל. כאות להערצתו הגדול לה לסופר האמריקאי הגדול הרמן מלוויל (מחבר חובי דיק). על ראשו הוא חובש בקביעות כובע סטסון רחב-שוליים, ה' מאפיין את בוקר טקסס. הוא מכיר בעל-פה כמעט את כל סירטי הפשע הקשוחים של שנות השלושים והארבעים. וכאשר נמק בכלא ספרדי, במלחמת העולם, נהג לספר לחבריו לתא, בפרוטרוט, סצינה אחר סצינה, כל מה שקורה בבעל הצלקת של הווארד הוקס ובקאבאלקאד של פרנק לורד.

אכן, גיבורי סרטיו נראים ומתנהגים תמיד כהעתיקים מדויקים של האמפרי בר גארט וג'יימס קאגני. אפילו השחקן הצרפתי ביותר נראה בסרטיו כיליד שיקאגו. לשיא בכיוון זה הגיע מלוויל בסרטו האחרון לילה על העיר, אשר יוצג בקרוב בארץ. הסרט אמנם מתרחש כולו ברפארי, אבל שניים מן השחקנים הראשיים — ריצ'ארד קרנה, המגלם מנהיג כנופית-שודדים נועזת, ומייקל קונראד, סגנו — הם אמריקאים.

גם השודדים וגם המשטרה נוסעים בי סרט זה אך ורק במכוניות אמריקאיות גדולות ושחורות. כולם לובשים ארשת חמורת-פנים וקפואה, ומעשי השוד הנועזים ביותר מתוארים בפירוט דידקטי וכמעט תעודי, שאינו מותיר שום ספק בקשר למה שקורה בהם:

הרעיון המרכזי בשוד היא פיקנטי: השודדים יורדים מהליקופטר על רכבת נוסעת — וחורלים ממנה להליקופטר. ללא ספק, מביצע שודאי לא נראה כמותו עד תחת עול הקולנוע.

מעניין במיוחד לראות שוב — והפעם בצורה בולטת ביותר — מה מעולל מלוויל לאלילי-הנשים הצרפתי, אלו דלון. מלוויל כבר אמר פעם שדלון לגביו הוא ההתגלמות המושלמת של הגיבור הקולנועי. איש בודד, נוקשה ומסוגר, בבואה לכל אותם גיבורים אמריקאיים הקרובים ללבו. לשם כך, מלוויל דלון, שהוא היום כבר בן 37, בבגדים שמרניים כהים, פניו מתר-קשות, ובמקום הניצוצות השוכבים של המאהב הקולנועי, מקרינות עיניו מבטים מאיימים. כאשר אינו מוסתר מאחורי משקפיים כהות.

האמנם זהו דלון אמיתי או לאו? על כך אפשר להתווכח. מצד שני, קשה לזכור מתי היה דלון משכנע יותר מאשר בסמוראי, המעגל האדום, ובעיקר בלילה על העיר, בו הוא מגלם בלש קשוח בר מישטרת פאריז. הנושא דווקא את השם קולמן — צרפתי במוצאו, אמריקאי בנשית.

כמו מלוויל.

שמואלץ

במיוורדים

הוואלס הגדול (אורלי, תל-אביב, ארצות-הברית-אוסטריה) — הכתובת בתחילת הסרט מבשרת שזו ביוגרפיה של מלך הוואלס, יוהן שטראוס הבן, וכי הכל מבוסס על עובדות ומעשים שהיו. אלא שבחירת העובדות והמעשים, והדרך בה אורגנו, יוצרים תמונה מנוכחת של מלחין, הראוי להרבה יותר מזה.

מחצית השעה הראשונה מוקדשת לתחרות בין יוהן האב ליוהן הבן (הורסט בוכולץ). הריב-המשפחתי מסתיים ביעילות גדולה, כאשר כבר בליל הופעתו הראשונה כובש הבן את וינה. האב, לפי הכרונולוגיה של הבמאי אנדריו סטון, נקבר כשלוש דקות לאחר-מכן, כתוצאה מסקרלטניה קצרה.

שלושת-רבעי השעה הבאים מוקדשים למיזוקי הרפת-קאות-האהבים של הבן השובב. הסוף מתאר את חייו המשווים עם הזמרת יאטי טראפץ, שעזבה בגללו את מאהבה הקודם, ברון עשיר כקורה.

אנדריו סטון הפך כבר את גריג לדיישה ממוקתת בי שירת נורווגיה, והוא חוזר על אותו מירשם גם כאן. ההר-מור מסתכם בחיזוי סוכריות של הורסט בוכולץ, והדרמה בדמעות-שליש מתוקות כמיוורדים הוללות מעניי אשתו. ובין ההומור לדרמה — מחולות וריקודים שמקורות מור-טלת בספק.

הצד המוצלח ביותר בסרט הוא דווקא הרקע, כלומר, הנוף האוסטרי (כך היה גם בשירת נורווגיה). אלא שאין לחשוש בבמאי שברא את העולם.

בוכהולץ: תמונה מגוחכת

ולבסוף המוסיקה. אמנם את יאטי טראפץ מגלמת ומרת האופרה מרי קוסטה, אבל הסרט מסתיים בדיוק בשלב שבו מתחיל שטראוס לכתוב באמת מוסיקה ווקלית, בעטלף, והעיבודים הקוליים ליצירותיו הקודמות חולמים בהחלט רמה של מחזמר-מרבירים.

אשר לאותם ואלסים המנוגנים כמו במקור, אפשר לש-מוע בבית, על תקליטים, בביצועים טובים הרבה יותר.

הצד השני

של הקולנוע

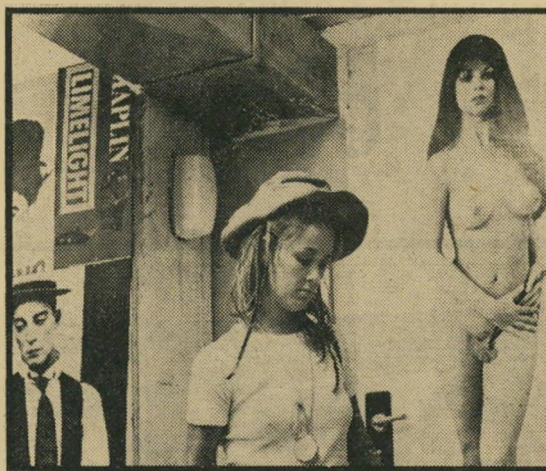
הצד השני (גת, תל-אביב, יש-ראל) — הימית אמריקאית מת-עקשת ללמוד קולנוע אצל במאי פירסומת ישראלי. היא כמעט מתאהבת בו, אולם השקפות-עולם שונות מפרידות ביניהם.

זה נושא סירטו החדש של ברוך דינר. כסיפור-אהבה זה מתקבל בהחלט על הדעת. הוא מצולם היטב, ערוך בטעם, מישחקת של שרי רי-סמית טבעי וגלוי-לב (ולעיתים גם גלוי חזה), והמוסיקה של נועם שריף משעשעת. אולם הצד השני אינו מסתפק בכך. זה צריך להיות גם דיון על מחות אמנות הקולנוע, על המוסר ועל ה-אתיקה שלה. וכאן מתחילות הבעיות.

קודם כל, קצת מוזר לחשוב שאמריקאית מוצאת דווקא במאי ישראלי כדי ללמוד ממנו את המיקצוע. שנית, התי-פעלוה מעבודתו אינה מוצדקת על-ידי הסרטים שהוא עו-שה במיסגרת סיפור זה, שאינם עולים במאומה על סיר-טוני הפירסומות המקובלים בשוק.

שלישית, לא ברור מדוע נוהג הישראלי בגסות, קשי-חות, מריחות ותיסכול כה קיצוניים. האמנם משום שאש-תו עזבה אותו בעבר?

ולבסוף, טענתה של האידיאליסטית החימית, שהבמאי (אורי לוי) מרמה את צופיו ומוזיף מציאות, כשהוא מש-תמש בשחקן המגלם עולה חדש, במקום עולה חדש של ממש, ולתמונות של ילדים הנפחדים מסיפור-זוועה קטן

רן-סמית: מידה קטנה

הוא מדביק קולות של הפצצה, כדי ליצור רושם שזו סיבת הפחד. זה, לדעתה, אחיות-עניינים לא הוגנות. אלא שחקולנוע כולו, פרט אולי לאותו סרט מפורסם המראה אדם ישן במשך שמונה שעות ללא שינוי זווית וללא עריכה, הוא אחיות עניינים, שהצלחתה נמדדת במידה בה היא משכנעת את הצופה. במיקרה זה, המידה אינה גדולה.

תדריך

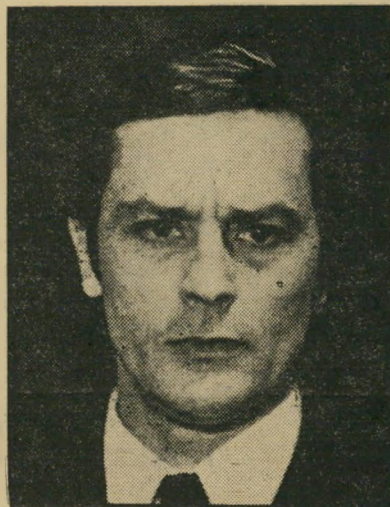
תל-אביב

***הספירה לאחור (חן, צרפת) — סרט-פשע צרפתי על גנגסטר שבא לני-קום אחרי עשר שנים הלשנה שעלתה בי-חיי אחיו. אוסף שחקנים מרשים (רביא-ני, סיניורה, מורה, בוקה ועוד) יוצר טי-פוסים משכנעים ביותר.

***המקשר (ירושלים, אנג-ליה) — אהבתם של בתי-אצילים ובני-אכ-רים בתחילת המאה באנגליה, מקבל מימד רומנטי מסתורי מלוטש בבימוי של ג'וזף לזסי ועם שחקנים כמו אלן בייטס וג'ולי קריסטי.

חיפה

***בלבייהקש (רון, אנגליה) — מורה אמריקאי צנוע נאלץ להגן בכוח הדרוע על ביתו ואשתו מפני חבורת ברי-יונים כפריים, בסרט שמנסה להוכיח, כי אין אדם יכול להיות רק משקיף מן הצד במתרחש סביבו. עם דסטין הופמן בתפקיד הראשי. במאי: סם פקינפה.

שחקן דלון כשוכב ובקשוח במעמקי הנשמה, הצרפתי-אמריקאי

TTT
SCHAUB-LORENZ
 הסוכן הבלעדי
כנורי בע"מ
 ת"א סרץ 4 טל. 621984
מקלט הטכניזיה הטוב בעולם!
 אין הבדל, אם זה סטרא, פונו או טלויזיה של **לדיס** שאוב-לורנץ כי התוצרת של **לדיס** היא הטובה בעולם!

Merci

את הרי יודעת

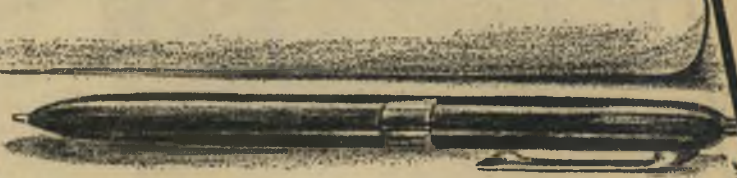
ש/רסי

מתאים לך

מתאים לך מאוד!

גרבוים • גמישונים
 ארכונים • אקסטרונים

02	03	04	05	06	07	01	02	03	04	05	06	07
09	10	11	12	13	14	08	09	10	11	12	13	14
16	17	18	19	20	21	15	16	17	18	19	20	21
23	24	25	26	27	28	22	23	24	25	26	27	28
30	31	32	33	34	35	29	30	31	32	33	34	35
37	38	39				36	37	38	39			

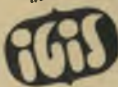

זה כל כך פשוט...

מה יותר קל מלהשתתף בהגרלת הלוטו. תמורת 50 אגורות תוכל לסמוך 6 מספרים בכל אזה משתי הטבלאות שבטופס.

עשה חישוב פשוט פעולה בת שניות ספורות. מביאה לך סיכויי השתתפות בזכייה בת 75,000 לירות בפרס הראשון ואלפי לירות ביתר הפרסים.

זה כל כך פשוט.

זו השיטה

השאר לנו את הנהיגה - סע באגד!

רחל מרחלת על כל העולם

רומן בין דליה לביא ומייק בראנס

החדשה הסנסציונית זכתה לכותרות ענק וסיפורי שער בכל עיתוני הרכילות והחברה בגרמניה, ואף מחוצה לה. **דליה לביא**, הזמרת הפופולארית, לשעבר השחקנית הפופולארית — מצאה מאהב חדש: הזמר הישראלי מייק בראנס.

היה זה סיפור פיקנטי לאללה: שני הגיבורים היו ישראלים, והבדל הגיל של עשר שנים ביניהם היה בדיוק בכיוון ה"הפוך".

"דליה מצאה את האהבה הגדולה", הכריז נוויה פוסט, שבועון הרכילות הגרמני מיספר 1, בשער. "שוב פ' עם", לא שכה להוסיף.

האהבה הגדולה נולדה לדברי ה"פסטיבל" עיתון, בריו. דליה היתה בחבר השופטים, מייק בחבר הניש-פטים. הכל ראו ב"בירור כי היא עושה את מיטב מאמציה למען בן ארצה, הזמר הישראלי ששמו מייק בראנס.

זה היה טבעי, אך לא עזר. הוא נישל כבר בסיבוב הבראשון.

לעומת זאת, הצליח כבר בסיבוב הראשון אצל דליה. כל ימי הפסטיבל לא נפרדו השניים, חשזונו יחד בבדיחה ומחוצה לה, בשמש ומחוצה לה. בקיצור, צמד אוהבים. והכל היה טוב ויפה, והרומן המקסיים היה יכול להימשך עד אין סוף — לולא העובדה המעציבה שהוא לא נולד כלל.

דליה לביא ומייק בראנס עז שער ה"נויה פוסט"

"מה פתאום", אמרה דליה בתשובה לעיתונאים המסוקרנים. "אנחנו שנינו מאותה העיר. גדלנו יחד, בשכנות בחיפה, והיכרנו בתור ילדים. אבל מייק צעיר ממני בעשר שנים. ובכלל, יש לו ארוסה בפאריס. הוא בשבילי כמו אח". כך שבינתיים, מאז נפרדה מידידה האחרון, קולינס ברנס, נמצאת עדיין דליה במצב של רווקות מזהירה. והרושם הוא, שזה בכלל לא מפריע לה. כאשר בילתה לאחרונה ארבעה שבועות עם בנה, ראובן, בספרד, הקפידה לשמור על בדידות מוחלטת, ורק צייר האח"מים המפורסם קורט פנץ הורשה לבוא בדלת אמותיה, כדי לצויר את הילד. אבל אל תדאגו. גם זה יעבור.

ואם בנו של טדי קולק מתגרש?

לסנת לפעמים, כמו כל פוליטיקאי ריי אליסט — בירך על המוגמר, קיבל את רגינה כבתו. הזוג חזר ירושלימה, הכלה אספה את מיטלטליה מדירת-ההורים שלה, ועברה לגור עם בעלה בדירתו של ראשי-העיר. הרומן בין עמוס ורגינה נולד כאשר בנו של ראשי-העיר נכנס בוקר אחד לח"פ שטר בחנות סטמצקי, התרשם עמוס קות מהזוגית הבלונדית הגבוהה. מההתרשמות נולדה פגישה, ומהפגישה נולד, אדם יודעים כבר מה. רגינה, שבה לארץ לפני שבע שנים ללמוד באוניברסיטה, דיברה כבר אז עברית שוטפת, ונראתה כשראלית לכל דבר. בהתחלה, לא גילה עמוס לאביו על הרומן החדש. היה נפגש עם רגינה בדירת השכורה. כשכבר גילה — לא התרשם טדי. אבל כשגילה עמוס שהוא רוצה להתחתן — קפץ האבא לגג. נו, ומאז זרמו מים רבים בירדן. ה"מהומה נשכחה, עמוס קולק נהייה סור, פירסם ספר בשם אל תשאל אותי אם אני אוהב — ועכשיו העניין הזה, טוב, אז גם אני לא אשאל אותו אם הוא אוהב. כנראה שלא, אם הוא רוצה להתגרש. אבל את אמא שלו דווקא כן שאלתי.

ענתה לי תמר קולק: "אני לא נותנת אינפורמציה. לא כשהוא מתחתן, ולא כשהוא מתגרש."

טוב, אל תסתכלו עלי. זו לא אני שאשמה בכל הגירושים האלה. אני רק מספרת עליהם. לאחר ארבע שנות נישואין, מגיעות אלי בימים אלה שמועות עקשניות, כה עמוס קולק — בנו בן ה-25 של ראש עיריית-הקודש טדי קולק — עומד להתגרש מאשתו רגינה. ועל הגירושים האלה אני באמת מצטערת. כמו שבשעתו שמחתי על הנישואים האלה. שכן עמוס ורגינה נאלצו לעמוד בפני לחצים גדולים גדולים, כשהחליטו להתחתן, בגלל שרגינה היא נוצרייה קתולית, וזה לא כל-כך מצאחן בעיני שותפיו הדתיים של אבא קולק בקואליציה. כשהלחצים גברו ללא נשוא, עזבה אז רגינה את עבודתה בחנות-הספרים סטמצקי בירושלים, וחזרה לשווייץ ארץ הולדתה. לרגע, נראה היה שהמיסד ניצח.

לרגע, שכן זמן קצר אחר-כך יצא עמוס לטיול תמים בלונדון. משם, הרים טל-פון לשווייץ. רגינה חרמה את השפוף, האזינה, הניחה את השפוף, באה לונדון, נה, והם ניגשו יחדיו לעירייה, נישאו בנישואים אזרחיים כדת וכדין. רק אז הרים עמוס טלפון שני, בישר לאביו את החדשות המשמחות. טדי קולק, שהוא יהודי בעל תפיסת עולם ליברלית אמיתית, למרות שנאלץ

עדנה לב ורפי שאולי - ברצינות?

רשמית למנדי, התאהב בזמרת עדנה לב עד מעל לאוזניים. תופעה די נדירה אצל הבחור. זה לא קרה לו כבר שנים. ומאחר שגם העלמה נמצאת בעומק דור, לא אתפלא אם נשמע בעתיד הקרוב דיבורים על חופה, אולי אפילו עם קידושים. מה שנותר עדיין לראות, זה איך ימצאו השניים את שביל הזהב בין הצהרתו של רפי שהוא רוצה לשאת לו אשה שתלד ילד כל שנה, לבין הקאריירה של עדנה כזמרת.

רפי שאולי

ועדנה לב

ככה אומרים. מסתבר שזה היה אחד הרומנים הסודיים ביותר, והסודיים ביותר, לאחרונה בעיר הגדולה.

עכשיו, אם כן, הוא כבר לא סודי יותר, אבל עדיין סוער ביותר. וירוסים — של שפעת כמו של אהבה — באים תמיד בזמנים הכי פחות מתאימים. לרפי שאולי נפל הרומן החדש דווקא בימים טרופים אלה, בהם הוא עסוק עד מעל לראשו בהרצת הדראג'סטור החדש שלו, שנפתח רק השבוע. מסתבר שרפי, הנשוי עדיין

שימריה אור מתגרשת?

נראה שכן. לאחר שכל הנסיגות להחליק את הגלים הסוערים בין הפיזמונאית שימריה אור ובעלה, איש הרדיו לשעבר ורדי בן-יעקב, עלו בתוהו — עומדים השניים לפני גירושם. ההחלטה הסופית על כך נפלה בימים אלה, ולא נראה לי שמישהו עוד יצליח להציל את הנישואין. שימריה, שהיא בתו של יעקב אורלנד, מנהלת עכשיו בוטיק בצפון תל-אביב. ורדי לעומת זאת מנהל חיים פחות ממוסדים: לפני זמן מה, החליט שנשבר לו ממירוץ-העכברים הניצחי, הרדיפה אחרי הלירה, אחרי עוד מיזנון, ועוד רהיט, ועוד חשבון בבנק. נשבר לו לעבוד שתי מישמרות, מהן אחת בשביל מס-הכנסה. נשבר לו ודי! כמו לכולנו. אבל לוורדי, לעומת כולנו, היה דם לעשות משהו בנידון. וכך יום אחד, לפני זמן מה, הוא קם, נטש את מישרותיו, מכר את כל רכושו בחיים, והלך ללמוד באוניברסיטה להנאתו. והיום, הוא קצת לומד, עוד פחות קצת עובד, מדי פעם, כדי למלא במשהו את הבטן המשקשקת, ורואה חיים בעולמו. מובן שהגירושם, אם יצאו לפועל, יגרמו לעב קלה באופק חייו. אבל מה זו עב אחת קלה, בים אדיר כזה של שמי תכלת?

שימריה אור ורדי בן-יעקב

מראש שולחן, מבלות לידו את שעות הצהריים על המדרכה מוצפת השמש, אפילו כשהיא איננה מוצפת שמש, ומשמשות מרכז לחילופי רכילות ומבטים. לרבים מהאורחים הקבועים, בייחוד המפורסמים, שמורים שולחנות קבועים, והם חותמים בספר-נוכחות.

אשת-החברה הזוהרת מלכה'לה רוזנשטיין (במרכז) ורחל ויתקין ליד שולחן הקבוע, כשמשמאלן ציפי בנין היפהפיה. נשות-החברה התל-אביביות מקפידות להופיע במוסד הנקרא צהרי יום ו' אצל ג'קי, דואגות להזמין

הזוהרות

יום ששי אצל ג'קי

לאה בן-נפתלי (מימין), שהתפרסמה בזכות הרומן שלה עם יהורם גאון, ורחל שוורץ, שהיתה מועמדת לתואר מלכת-המים, מופיעות אצל ג'קי בין הטיסות. למטה: האמרגן דני דגן (מימין) ואריק דיכנר משחקים שש-בש.

הדיילות

ג'קי, תדאג לכלב שלי, מבקשת גילה אלמגור.

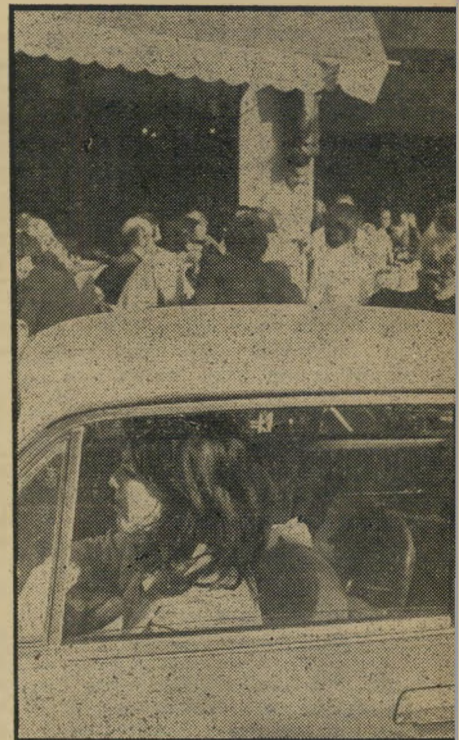
תוך דקות, מגיעה ההזמנה: גבינות ויין לגילה, מנה מיוחדת לפודל השחור של השחקנית.

הפודל הלבן של אשת-החברה מלכה'לה רוזנשטיין, לעומת זאת, אוהב דווקא אוסובוקו. אוהב — ומקבל, על צלחת. לעומת זאת, מחבב כלב הזאב הענק של צביקה ליפוביץ דווקא אפרוח בתנור — ומקבלו גם הוא יחד עם הזמנת בעליו. בעליו, זאב נכבד בזכות עצמו, איננו אוהב לעומת זאת אפרוחים. הוא אוהב אותן קצת יותר מבוגרות.

מובן מאליו שהן גם אוהבות אותו: גרוש צעיר, קבלן מצליח, וגיסו של אפרים קישון — הוא סחורה מבוקשת מאוד בשוק החתיכות.

כלב הדגיהענק של מרקו תורג'מן, לעומת זאת, איננו מאלה המסתפקים בציחת. כלקוח ותיק, הוא נכנס ישר ל־מטבח. טורף כל מה שבהישג מלתעותיו — דהיינו, כמעט את כל המיטבח.

מלכר הכלבים, יש גם אנשים, כמוסד שירש את מקומה של כסית. האנשים. כל מי שהוא משהו — ובעיקר כל מי שהוא משהו — חייבים להופיע ביום השישי בצהריים במסעדתו של ג'קי, בכיכר-מלכיה ישראל בתל-אביב. פרופסור מוריס לוי, מנתח-הלב המפורסם, לועס ב־תיאבון את שישליק-הפילה המיוחד שלו, מקנח בעוגת-לימון. לידו טועם נפתלי אלשיך, יצרן התקליטים הנודע, מצלחת מלאה כל טוב. קצת דג חריף בנוסף מרר קו, סיגרית ממולאית-בשר, גבינת קצקבל.

המציצה

אהרונה דיין, אשתו של אסי דיין, מופיעה מדי יום שישי במקום. אם יש חנייה, היא נכנסת. אם אין, היא מרביצה הצצה.

על קטע מדרכה של שישה ממרים מצטופפים כל החתיכות והשמות המפורסמים של חל'אביב

אל גרעין הייצוג הבולגרי נוספים הי עיתונאי יואל מרקוס ואשתו לאה, מזמינים מנה אוטובוקו, וקצת לקרדה. "המוס" שוקולד מאתמול, אני מקווה, מזהיר מר קוס, האותב את המוס שלו קשה, לא טרי. בשולחן סמוך מלהגים בניחותא העיתור גאי שייקה בן-פורת, הארכיטקט דב סגל — בדרך-כלל בלי אשתו פרדי, אבל עם הכלב — איש הביטוח אבינועם טוקטלי, התעשיין בני בירק.

יום שישי בצהריים אצל ג'קי היא שעת הבורסה המרכזית בשוק החתיכות התל-אביבי. כל חתיכה שמחפשת מסיבה טובה לערב, כתף נוחה להישען עליה, לב רחב להיעזר בו, או סתם קהל להציג בפניו את האופנה האחרונה — חייבת להתייצב.

השחקנית

נליה רזה יותר משיצאה לשם, מדליקה סיגריה בעזרת העיתונאי מוסקה ארציאלי.

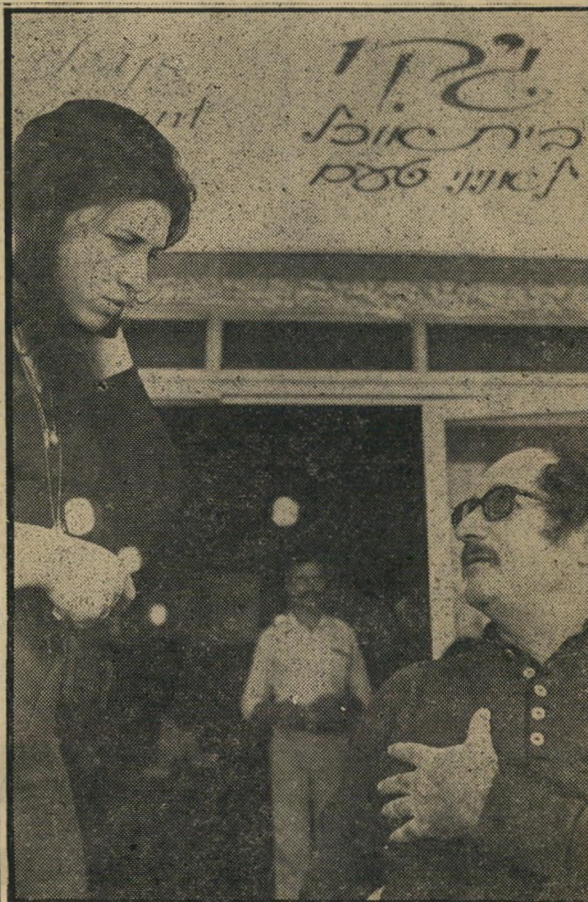
רוחות וגרושות, נשואות ואלמנות. דיילות ומזכירות, נשות-חברה ודוגמניות — כולן שם מרכלות, סוקרות, מציגות. כל הפעילות הזו מולידה, בהכרח, תור צאות. בארבע שנות קיומה של ג'קי, יצאו חתונות. ביניהן: איש הטלוויזיה אלכס גלעדי נשא לאשה את אחת מאלמנות הצוללת דקר. סוחר המכוניות יגאל אטלס, נשא תיירת אמריקאית. כתב ידיעות איתן עמית (המיסעדרן השדכן, העולם הזה 1851), עו"ד אלימלך דוידסקו אביה של מלכת המים איריס דוידסקו, נשא תיירת מגרי מניה. כולם הכירו את נשותיהם בג'קי. רק טבעי הוא, אם כן, שאלוף הצ'ובא-טים שאול ביבר מנהל המוזיאון-השועה ואחד האורחים הקבועים במקום, החל מופיע לאחרונה במסעדה בחברת הפסלה הסינית של המוזיאון, סוקר יחד איתה בקפדנות, במשך שעות כל פרצוף בשטח. כאשר נשאל לסיבת הסקרנות, הסביר: "אנחנו מחפשים לבחור את איש השנה 1972, כדי לפסל את דמותו למוזיאון."

אשת-החברה

דפנה נוי, אשתו של הארכיטקט יורם רסקין ואם לשניים, מר פיעה בג'קי כל פעם בתיסרוקת חדשה. לא פלא: היא בתה של ספרית-הצמרת אנסה.

המזכירה

רחל בן-עטר היא מזכירה תל-אביבית המופיעה בג'קי, כעשרות חתיכות אחרות, בצהרי יום ו', כדי לשמוע מה הולך ועם מי אפשר ללכת לשם. בתמונה למטה: ג'קי ונאוהה מלמד, גרושה טרייה שהצטרפה לבורסה.

החתיכות
אירית שחורי (משמאל) וחברתה ג'ון הו צמד תל-אביביות הנוהגות להופיע בג'קי פעמיים שלוש בשבוע ללא כל מטרת חיפושים — סתם כדי ליהנות.

המשורר
חיים חפר, המופיע בג'קי 364 יום בשנה, בשיחה עם פיפי רונן, אשתו של ג'קי. לחיים חפר יש שולחן קבוע במקום.

שערוריה

הזדה

חובלי-רוח

עובדים

עבודת

כפייה

כדי לבנות

וילה למנהל המוסד